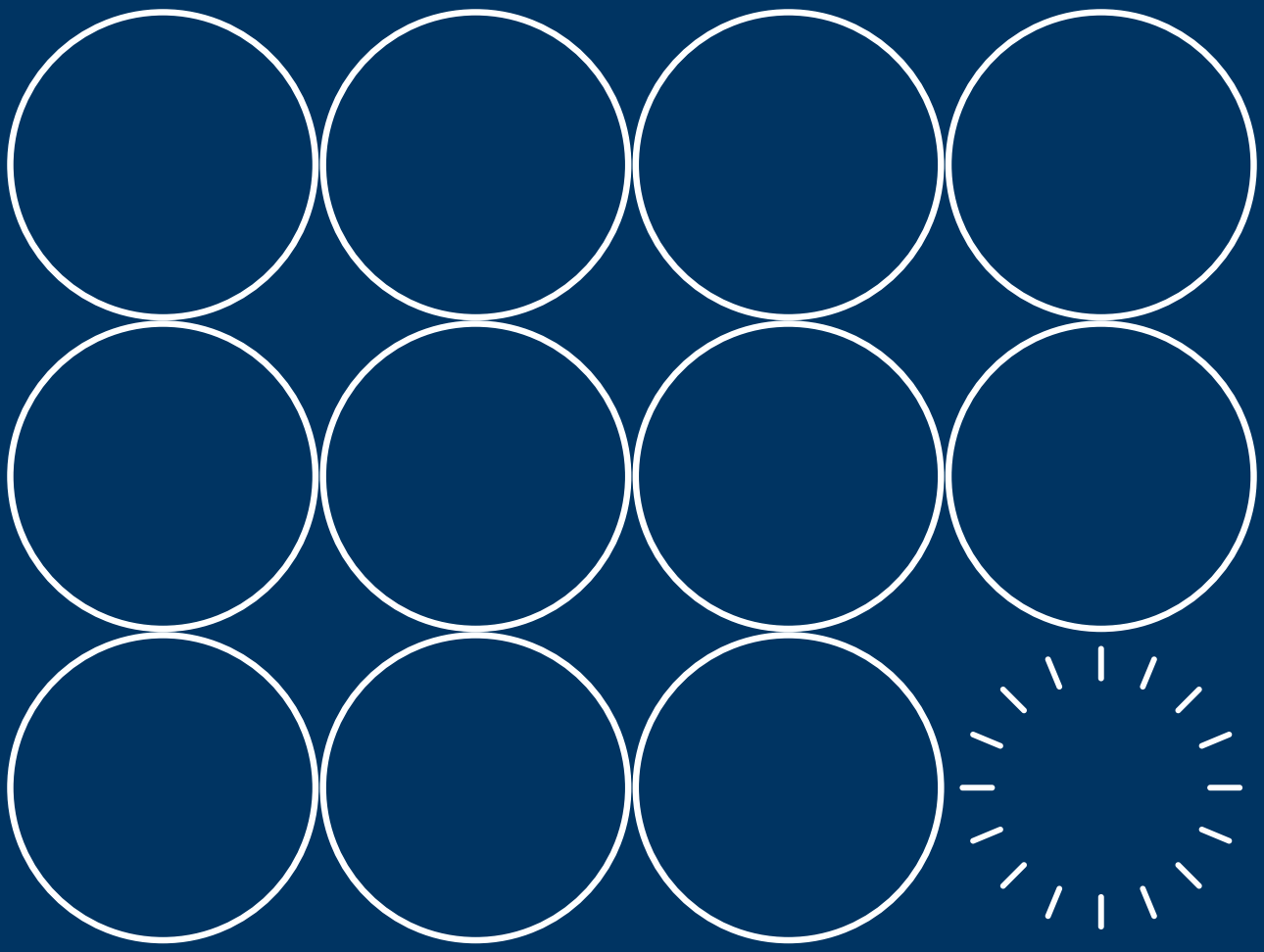
İstanbul Planlama Ajansı

Aralık 2025

İstanbul Barometresi

istanbul barometresi

ISBN: 978-625-93733-4-8
İstanbul Planlama Ajansı Yayınıdır.

İçindekiler

1. YAŞAM MALİYETİ **09**
1.1 İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti 10
1.2 Ürün Grubu Fiyatlarının Aylık ve Yıllık Değişimi 11
Yaşam Maliyeti Metodolojisi 15

2. GÜNDEM ARAŞTIRMALARI **17**
2.1 Aralık Gündemi 18
2.2 Ekonomi 21
2.3 Tüketim Alışkanlıkları 29
2.4 Yeni Yıl ve Beklentiler 31
2.5 İyi Olma Hali 35
Gündem Araştırmaları Metodolojisi 41

3. TEMATİK DOSYA: Afet Bilinci **37**
3.1 Uzman Görüşü 44
3.2 Araştırma Bulguları 46
Afet Risk Algısı 46
Afet Risk Algısı ve Hazırlık 46
Evde Alınan Fiziksel Önlemler 47
Acil Durum Hazırlığı 48
Temel Güvenlik Bilgisi 49
Yangın Güvenliği 49
Deprem Endişesi 50
Konut ve Bina Güvenliği Algısı 51
İlk Yardım ve Gönüllülük 52
Tematik Dosya Metodolojisi 55

4. SEKTÖREL VERİLER **57**
4.1 Konut Piyasası 58
4.2 Turizm 67
4.3 Enerji Tüketimi 73
4.4 Mali ve Finansal Göstergeler 79
4.5 Dış Ticaret 89
4.6 İşgücü Piyasası 97
Sektörel Veriler Metodolojisi 107

Yönetici Özeti

İstanbul Barometresi'nin dokuzuncu sayısından merhaba,

İstanbul Barometresi her ay kentin toplumsal, ekonomik ve demografik dinamiklerini dört temel çalışma üzerinden izliyor: Yaşam Maliyeti Araştırması, Gündem Araştırmaları, Tematik Dosya ve Sektörel Veriler. Bu sayıda da aynı çerçeveyi korurken, ayın değişen koşullarına göre içeriğimizi güncelledik. Gündem Araştırması İstanbulluların Aralık ayındaki önceliklerini ve ekonomik beklentilerini yansıtırken, Tematik Dosya'da bu ayın odağı afet bilinci oldu. Yaşam Maliyeti hesaplamaları ve Sektörel Veriler ise güncel bulgular ışığında yeniden derlendi.

Yaşam Maliyeti Araştırması, İstanbul'da yaşamanın bireyler ve haneler üzerindeki ekonomik etkilerini temel harcama kalemleri üzerinden ortaya koymaktadır. Gıda, barınma, ulaşım, sağlık ve eğitim gibi temel harcama kalemlerine ilişkin 9 başlık ve 321 maddeden oluşan ürün sepetinden hareketle, hane tüketiminin %81,4'üne karşılık gelen 189 ürüne ait fiyatlar esas alınarak yapılan hesaplamalara göre, 2 yetişkin ve 2 çocuktan oluşan dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti **107.623 TL** olarak belirlendi. Bu tutar bir önceki aya göre **%1,5**, geçen yılın aynı dönemine göre ise **%39,1** oranında arttı. Ürün grupları bazında yıllık fiyat artışlarına bakıldığında, **%97,2** ile eğitim harcamalarının en yüksek artışı gösterdiği, bunu **%57,1** ile konut harcamalarının izlediği görüldü.

Gündem Araştırmaları, İstanbulluların yaşam memnuniyeti, ekonomik beklentileri, sosyal dayanışma algısı ve günlük deneyimlerine ilişkin periyodik veriler sunmaktadır. Bu çalışma, temsili bir örneklem üzerinden kentte değişen gündemi ve bireylerin ekonomik ve sosyal değerlendirmelerini düzenli olarak izlemektedir. 2024–2025 döneminde hem Türkiye hem de İstanbul gündeminin ekonomi, yargı ve siyaset ekseninde yoğunlaştığını göstermektedir. Ekonomik beklentiler verileri, Türkiye ekonomisine ilişkin kötümserliğin yıl içinde dalgalandığını ancak yıl sonunda iyileşme beklentisinin belirgin biçimde zayıfladığını göstermektedir. Hanehalkı kendi ekonomik durumuna ilişkin daha temkinli ve durağan bir algıya sahiptir; "değişmeyecek" beklentisi güçlenmiştir. Kredi kartı borçlarının yalnızca asgarisinin ödenmesi ya da hiç ödenememesi eğiliminin artması, geçim baskısının somut bir göstergesi olarak öne çıkmaktadır. Bu tablo, ekonomik göstergelerdeki göreli canlılığa rağmen, hanehalkı refahının zayıf kaldığını göstermektedir.

Tematik Dosya kapsamında, bu ay İstanbul'daki vatandaşların afete ilişkin farkındalıklarını ve bilinç durumları incelendi. Araştırma sonuçları, İstanbul'da yaşayanların neredeyse tamamının depremi en büyük tehdit olarak gördüğünü ve bu alanda yerel ve merkezi yönetimlerden güçlü beklentiler taşıdığını ortaya koyuyor. Deprem anında ne yapacağını bildiğini düşünenlerin oranı sınırlı kalırken, bina güvenliği algısında özellikle alt gelir gruplarında ciddi bir güvensizlik bulunuyor. Bulgular, afet risklerinin azaltılmasının yalnızca bireysel farkındalıkla değil; bütüncül, sürdürülebilir ve sosyal boyutu güçlü bir kentsel planlama yaklaşımıyla mümkün olabileceğine işaret ediyor.

Sektörel Veriler, İstanbul'un ekonomik yapısını konut, mali ve finansal göstergeler, enerji tüketimi ve işgücü piyasası gibi farklı alanlarda eş zamanlı hareket eden göstergeler üzerinden izlemektedir. Bu göstergeler birlikte ele alındığında, İstanbul'un hem Türkiye ekonomisinin genel seyrine paralel ilerleyen hem de kendine özgü dinamikler barındıran çok katmanlı bir yapı sunduğu görülmektedir. **Konut piyasasında**, hem Türkiye genelinde hem de İstanbul'da satışlar yıllık bazda gerilemiş, piyasanın daha temkinli ve kontrollü bir faza geçtiği izlenmiştir. **Enerji tüketimi** verileri ise İstanbul'un ekonomik yapısının Türkiye genelinden belirgin biçimde ayrıştığını ortaya koymaktadır. Türkiye genelinde sanayi ve tarım kaynaklı elektrik tüketimi öne çıkarken, İstanbul'da konut ve hizmet sektörlerinin ağırlığı dikkat çekmektedir. Bu durum, kentin üretim yapısından ziyade hizmet ve yaşam temelli bir ekonomik profile sahip olduğunu göstermektedir. **Mali göstergeler,** İstanbul ekonomisinin aynı anda farklı yönlere işaret eden bir görünüm sergilediğini ortaya koymaktadır. Genel bütçe vergi gelirlerinde yıllık düşüş yaşanmasına rağmen, İstanbul vergi tahsilatında Türkiye'nin yarıdan fazlasını karşılamayı sürdürmektedir. Gelir ve kazanç üzerinden alınan vergilerdeki güçlü artışlar ile KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerdeki yüksek tahsilat, ekonomik hareketliliğin tamamen zayıflamadığını göstermektedir. Buna karşılık, şirket açılış ve kapanışlarındaki eş zamanlı gerileme, iş dünyasında önceki dönemlere kıyasla daha durağan bir döngüye geçildiğine işaret etmektedir. **Finansal göstergeler** bu durağanlığa rağmen İstanbul'un ülke içindeki merkezi konumunu koruduğunu göstermektedir. Mevduat hacmi, kredi büyüklükleri ve kredi kartı harcamaları, kentin finansal sistem ve tüketim dinamikleri açısından belirleyici rolünün devam ettiğine işaret etmektedir. Dış ticaret verileri, İstanbul'un ihracatta yüksek seviyesini koruduğunu ancak yıllık bazda sınırlı bir gerileme yaşadığını göstermektedir. İthalatın ise yüksek hacmini sürdürmesi, dış ticaret açığı üzerindeki baskının devam ettiğine işaret etmektedir. **İşgücü piyasasında** ücretli ve özel sektör ağırlıklı istihdam yapısı korunurken, pasif sigortalı sayısındaki artış sosyal güvenlik sistemi üzerindeki baskının sürdüğünü göstermektedir. İstihdamın cinsiyet ve sigorta tipine göre dağılımı birlikte değerlendirildiğinde, mevcut yapının eşitlik ve sürdürülebilirlik başlıklarında yeni politika alanlarına ihtiyaç duyduğuna işaret etmektedir.

İstanbul Barometresi, bu görünümü aylık olarak izlemeye ve kentin nabzını tutmaya devam edecek.

Bir sonraki sayıda yeniden görüşmek üzere.

1.

Bölüm

Yaşam Maliyeti

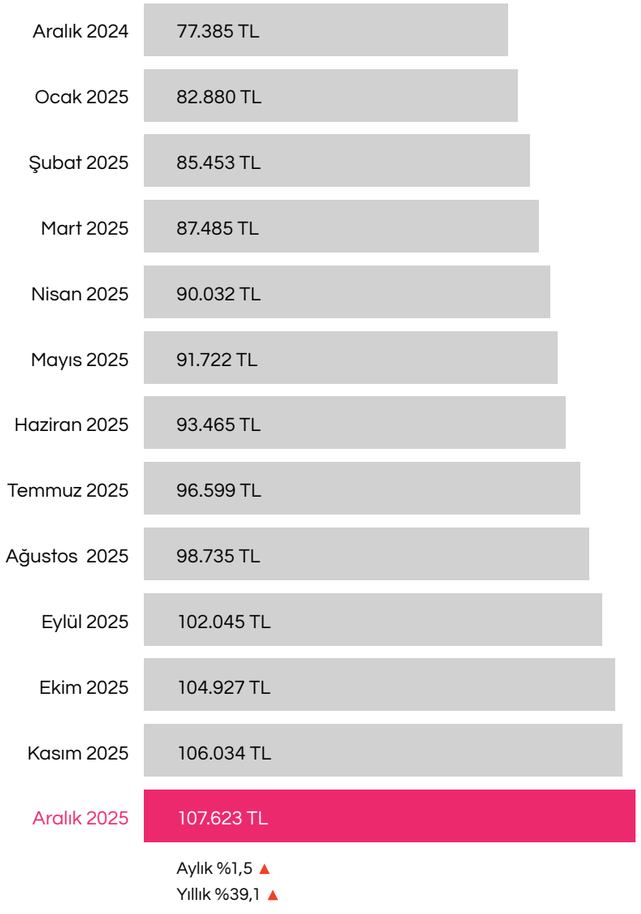
1.1 İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti

Aralık 2025 döneminde İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti 107.623 TL olarak hesaplandı.

2025 yılı Aralık ayında İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti geçen aya göre %1,5 artarak 107.623 TL olarak hesaplandı. Geçen yılın aynı dönemine göre artış oranı %39,1 oldu.

▶ Grafik 1. İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Aralık 2025

1.2 Ürün Grubu Fiyatlarının Aylık ve Yıllık Değişimi

Konut harcama grubunda yıllık bazda artış %57,1 oranında hesaplandı.

Temel ihtiyaçlar ile tüketim maddelerinin dokuz harcama kategorisindeki aylık ve yıllık fiyat değişimleri incelendiğinde, Aralık 2025'te en belirgin yıllık artışın %97,2 ile Eğitim kategorisinde gerçekleştiği görüldü. Yıllık değişim oranı sıralamasında eğitimi, %57,1 artışla Konut ve %36,1 ile Toplu Ulaşım & Yakıt kategorileri takip etti.

Aralık 2024-Aralık 2025 dönemi yıllık değişimler kıyaslandığında; Aralık 2024 döneminde Gıda kategorisinde yıllık değişimin %49,2,Aralık 2025'te ise %33,4 olduğu görüldü. Konut harcamalarında ise Aralık 2024 döneminde %67,3 yıllık değişim gözlemlenirken; 2025 yılı boyunca en yüksek değişim Nisan 2025'de %81,3 ile görülmüş ve Aralık 2025'te yıllık değişim %57,1 olarak gerçekleşmiştir.

▶ Grafik 2. Ürün Grubu Fiyatlarının Yıllık Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Aralık 2025

	Aralık 2024	Ocak 2025	Şubat 2025	Mart 2025	Nisan 2025	Mayıs 2025	Haziran 2025	Temmuz 2025	Ağustos 2025	Eylül 2025	Ekim 2025	Kasım 2025	Aralık 2025
Eğitim	%138,7	%135,2	%131,8	%128,4	%125,0	%121,7	%118,4	%115,2	%111,5	%107,8	%104,2	%100,7	%97,2
Elektronik & Kırtasiye	%11,2	%13,4	%12,2	%7,7	%9,2	%11,5	%13,0	%14,0	%13,8	%12,2	%9,2	%11,6	%9,4
Gıda	%49,2	%45,7	%40,4	%38,0	%35,8	%33,5	%32,1	%30,8	%31,9	%33,3	%33,1	%29,4	%33,4
Giyim & Aksesuar	%42,5	%30,0	%29,6	%24,8	%19,3	%24,9	%26,4	%18,6	%21,4	%17,2	%14,5	%12,3	%7,6
İletişim	%35,1	%23,4	%23,6	%23,1	%17,9	%17,8	%16,6	%11,0	%11,7	%11,6	%18,0	%18,4	%19,5
Kişisel Bakım, Temizlik & Sağlık	%60,8	%62,0	%61,6	%55,3	%51,2	%53,1	%44,3	%46,4	%36,3	%38,5	%36,8	%32,5	%25,3
Konut	%67,3	%73,0	%73,8	%74,2	%81,3	%76,2	%72,6	%74,0	%68,2	%62,0	%62,7	%60,4	%57,1
Lokanta & Pastane	%45,7	%43,1	%48,5	%44,5	%42,5	%39,0	%39,7	%35,3	%35,3	%32,7	%34,1	%34,2	%31,5
Ulaşım & Yakıt	%53,8	%49,1	%48,0	%44,4	%41,7	%35,7	%36,7	%30,2	%31,3	%43,0	%37,9	%36,8	%36,1

Gıda harcama grubunda aylık bazda artış %3,6 oranında hesaplandı.

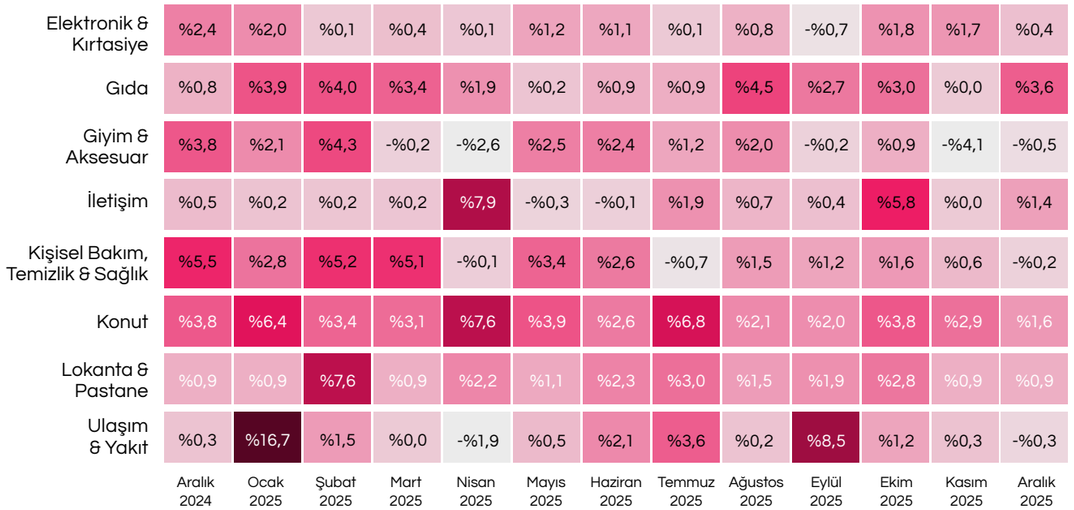
Temel ihtiyaçlar ile tüketim maddelerinin dokuz harcama kategorisindeki aylık ve yıllık fiyat değişimleri incelendiğinde, Aralık 2025'te en belirgin aylık artışın %3,6 ile gıda kategorisinde gerçekleştiği görüldü. Aylık değişim sıralamasında gıdayı, %1,6 artışla konut ve %1,4 ile iletişim kategorileri takip etti.

Aralık 2024 - Aralık 2025 dönemleri aylık değişimlere bakıldığında; gıda fiyatlarında yılın ilk üç ayında aylık artışların %3'ün üzerinde seyrettiği, Mayıs-Temmuz 2025 döneminde %1'in altına gerilediği ve bu eğilimin, Ağustos 2025'te %4,5 ile belirgin bir sıçrama ile tersine döndüğü görülüyor.

Konut harcamalarında ise aylık artışların Ocak 2025'te %6,4, Nisan 2025'te %7,6 ve Temmuz 2025'te %6,8 ile yüksek seviyelerde gerçekleştiği dikkat çekiyor. En sınırlı artışlar ise Ağustos-Eylül 2025 ile Aralık 2025 dönemlerinde kaydedildi.

▶ Grafik 3. Ürün Grubu Fiyatlarının Aylık Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Aralık 2025

(Dipnot: Eğitim kategorisinde fiyat değişimi yıllık bazda hesaplanmaktadır.)

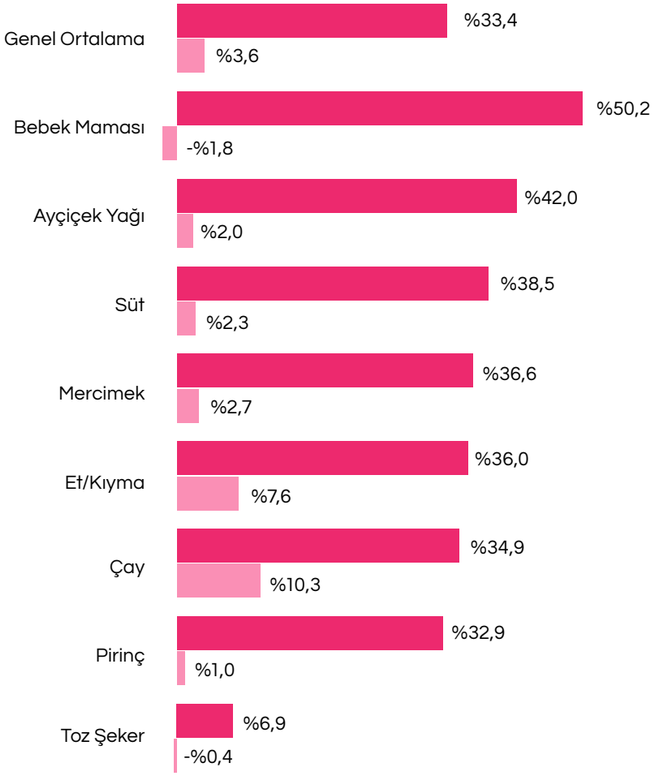
Et/Kıyma fiyatları bir ayda tam %7,6 arttı.

Gıda grubunda seçilen sekiz ürün ile gıda genelinin aylık ve yıllık fiyat değişimleri incelendiğinde, Aralık 2025'te yıllık bazda en yüksek artışın %50,2 ile bebek mamasında gerçekleştiği görülüyor. Ayçiçek yağı ürün grubunda yıllık artış %42,0, Süt grubunda ise %38,5 olarak hesaplandı. Aylık değişimlerde ise en dikkat çekici artışlar %10,3 ile çay ve %7,6 ile Et/Kıyma ürünlerinde gerçekleşirken; bebek maması fiyatları -%1,8, toz şeker fiyatları ise -%0,4 oranında geriledi.

▶ Grafik 4. Seçili Gıda Grubu Ürünlerinin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

Yıllık Değişim
Aylık Değişim

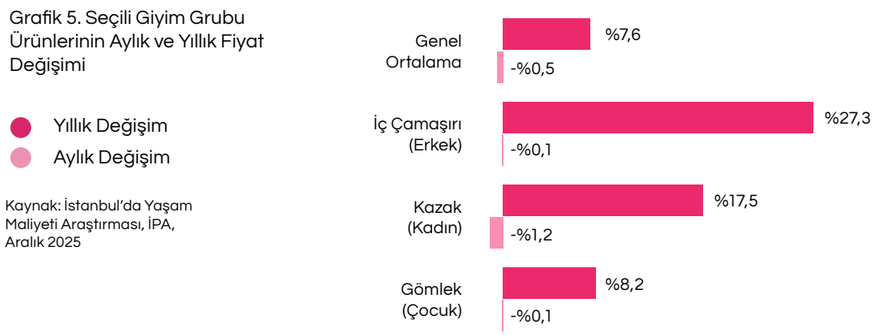
Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Aralık 2025

Erkek İç Çamaşır kategorisi ürün fiyatları bir yılda tam %27,3 arttı.

Giyim grubunda seçilen üç ürün ile grup genelinin aylık ve yıllık fiyat değişimleri incelendiğinde, Aralık 2025'te giyim genelinde yıllık %7,6 artışa karşılık aylık -%0,5'lik bir gerileme yaşandığı görülüyor. Erkek iç çamaşırı fiyatlarında yıllık artış %27,3 olurken aylık bazda -%0,1'lik bir gerileme gerçekleşti. Kadın kazak fiyatları geçen yılın aynı dönemine göre %17,5 artarken bir önceki aya kıyasla -%1,2 azaldı. Çocuk gömlek fiyatlarında ise yıllık artış %8,2'ye ulaşırken aylık değişim -%0,1 oranında düşüş yönünde gerçekleşti.

▶ Grafik 5. Seçili Giyim Grubu Ürünlerinin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

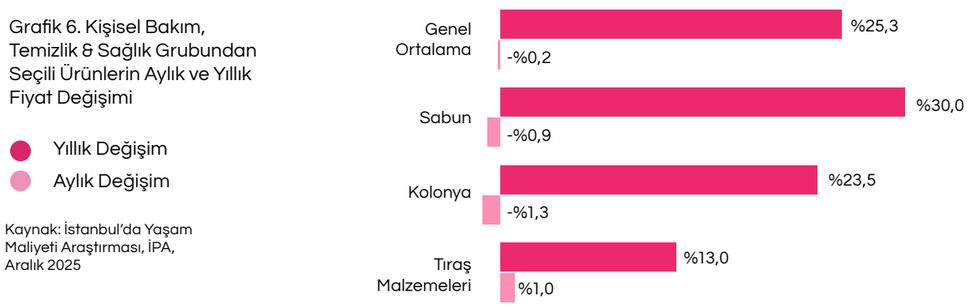

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Aralık 2025

Sabun ürün fiyatları bir yılda tam %30,0 arttı.

Kişisel bakım, temizlik & sağlık grubunda seçilen üç ürün ile grup genelinin aylık ve yıllık fiyat değişimleri incelendiğinde, Aralık 2025'te grup genelinde yıllık %25,3; aylık -%0,2 oranında düşüş gerçekleştiği görülüyor. Sabun fiyatları geçen yılın aynı dönemine göre %30,0 artarken bir önceki aya kıyasla -%0,9 geriledi. Kolonya fiyatlarında yıllık artış %23,5,'e ulaşırken aylık bazda %1,3'lük bir düşüş kaydedildi. Tıraş malzemeleri ürünlerinde ise yıllık %13,0; aylık %1,0 oranında artış gerçekleşti.

▶ Grafik 6. Kişisel Bakım, Temizlik & Sağlık Grubundan Seçili Ürünlerin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Aralık 2025

Yaşam Maliyeti Metodolojisi

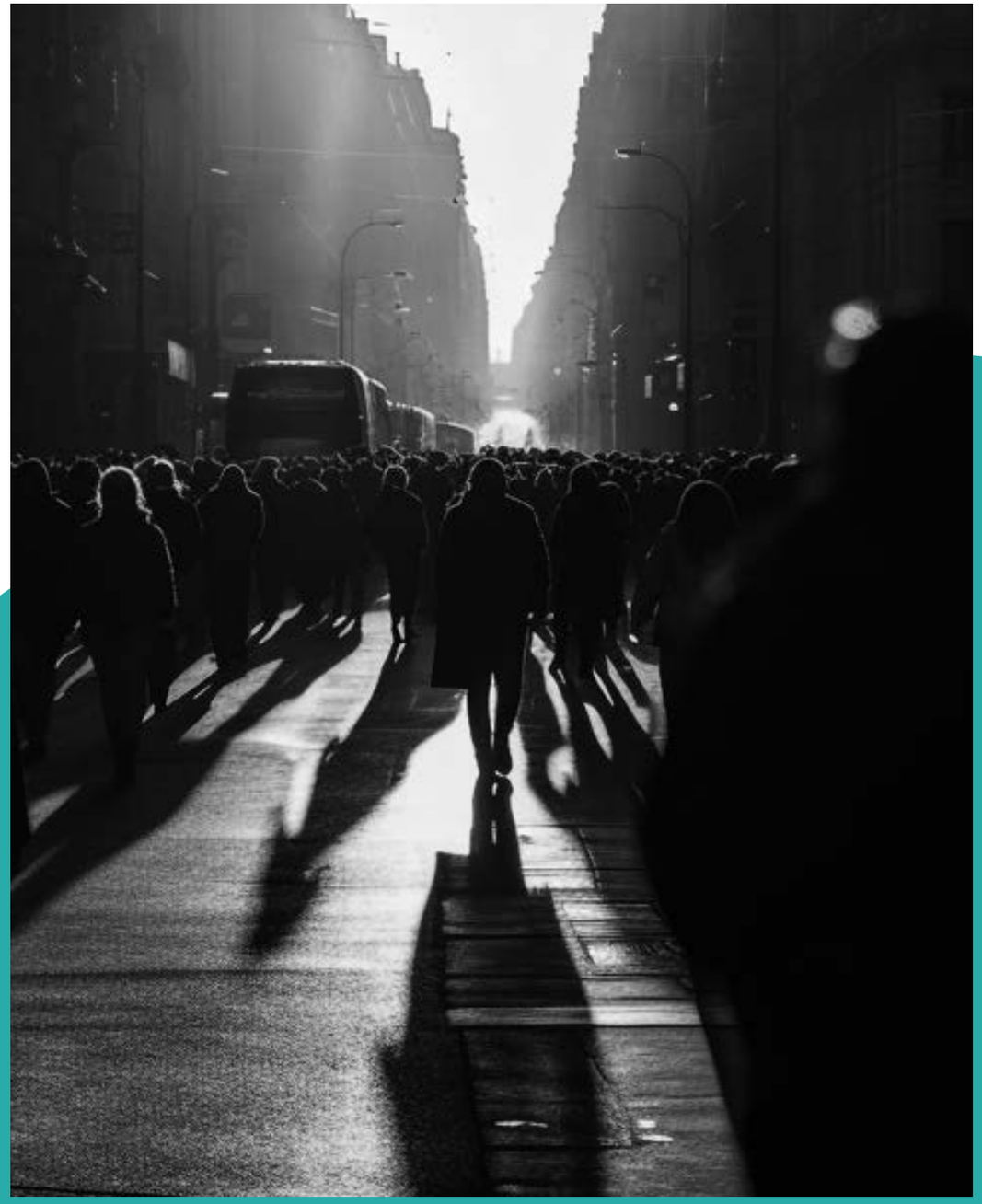
İstanbul Planlama Ajansı tarafından yürütülen "İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması" kapsamında İstanbul'daki haneleri temsil etmek üzere seçilen 1.600 hanenin temel harcamaları bir ay süreyle her gün izlenerek bilimsel metotlarla veriler toplanmış ve detaylı biçimde derlenmiştir. Böylelikle 10 ana başlıkta toplam 321 maddeden oluşan sepet için fiyat, miktar ve tür verilerinden hareketle harcama gruplarının ağırlıkları uzmanlar ve akademisyenlerin katılımı ile saptanmış, harcama yapılan yer (mağaza, market, pazar vb.) bilgileri derlenmiştir. Bu maddelerden hane tüketiminin %81,4'üne karşılık 189 ürünün fiyat değişimleri takip edilmiştir. Her hanenin giderleri OECD'nin Eşdeğerlik Ölçeği kullanılarak oluşturulan katsayılar vasıtasıyla eşdeğer ferdi maliyetlere dönüştürülmüştür. Son olarak, 4 kişilik (2 yetişkin, 2 çocuk) bir ailenin yaşam maliyeti eşdeğer ferdi maliyetler üzerinden hesaplanmıştır.

Yenidoğan bir bebeğin ve doğum yapan annenin ilk dönem ihtiyaçları, 8 ana kategori altında incelendi; toplam 42 farklı kalemin maliyeti değerlendirildi. Bu kategoriler arasında giyim & tekstil, yatak odası, beslenme, alt açma & temizlik, banyo & bakım, sağlık & ilk yardım, dışarı çıkarma & taşıma, diğer ihtiyaçlar yer aldı ve bunlara ek olarak doğum masrafları da hesaplandı. Hesaplamalar, bebek bakımında asgari düzeyde gerekli ürün ve kategorilerin ortalama piyasa fiyatları esas alınarak yapıldı. Bu nedenle, hesaplanan tutarların en temel ihtiyaç seviyesini yansıttığı göz önünde bulundurulmalıdır.

2.

Bölüm

Gündem Araştırmaları

2.1 Aralık Gündemi

Türkiye gündemi 2024–2025 döneminde ekonomi, afet ve yargı-siyaset başlıkları arasında dalgalı ve parçalı bir seyir izledi.

Aralık 2024–2025 döneminin başında Türkiye gündeminin ağırlıklı olarak ekonomik sorunlar ve asgari ücret tartışmaları etrafında şekillendiği görüldü. Ocak ve Şubat aylarında Bolu-Kartalkaya'da çıkan otel yangını ve Öcalan'ın silah bırakma çağrısı gündemdeki ağırlığını korurken, bu dönemde deprem ve ekonomik sorunlar başlıklarının da gündeme girdiği gözlemlendi. Mart ayı itibarıyla ise yargı ve siyaset eksenli konuların gündemde kalıcı hâle geldiği görüldü. Ekrem İmamoğlu'na ilişkin gelişmelerin Mart ayıyla birlikte gündeme girdiği ve yıl sonuna kadar aralıklarla gündemde kaldığı tespit edildi. Yaz aylarında orman yangınları başlığının öne çıktığı, Temmuz ve Ağustos aylarında bu başlığın gündemin ilk sıralarında yer aldığı görüldü. Sonbahar aylarında yargı süreçlerinin yeniden görünürlük kazandığı, yılın sonuna doğru ise gündemin yeniden asgari ücret ve yargı düzenlemeleri ekseninde yoğunlaştığı gözlemlendi.

▶ Grafik 1. Aylara göre Türkiye gündemi (Aralık 2024-2025)

Tarih	1	2	3
Aralık 2024	Ekonomik sorunlar (%49,8)	Asgari ücret tartışmaları (%20,7)	Suriye'de Esad rejiminin yıkılması (%14,7)
Ocak 2025	Bolu-Kartalkaya'daki otel yangını faciası (%59,2)	Ekonomik sorunlar (%10,9)	Gazze'de ateşkesin sağlanması (%7,9)
Şubat 2025	Öcalan'ın silah bırakma çağrısı (%39,8)	Ege Denizi'nde meydana gelen depremler (%13,7)	CHP'nin ön seçim kararı (%10,9)
Mart 2025	Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanması (%72,6)	Uludağ'da bir otelde çıkan yangında 3 vatandaşımızın yaşamını yitirmesi (%11,0)	Ramazan Bayramı (%4,3)
Nisan 2025	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması (%62,0)	ABD'nin dünya ülkelerine uyguladığı gümrük vergileri (%7,9)	Türkiye genelinde uygulanan ekonomik boykot (%5,5)
Mayıs 2025	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı (%41,6)	PKK'nın fesih kararı alması (%22,4)	Tarım ürünlerinde yaşanan gıda güvenliği sorunu (%9,5)
Haziran 2025	İran-İsrail çatışması (%37,6)	Ekrem İmamoğlu davası (%28,1)	Trafik cezalarının artırılması (%6,5)
Temmuz 2025	Ülkemizde gerçekleşen orman yangınları (%63,3)	PKK'nın silah bırakması (%9,2)	12 askerin şehit olması (%9,1)
Ağustos 2025	Ülkemizde gerçekleşen orman yangınları (%41,6)	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı (%17,5)	Kamu kurumlarında e-imzaların kopyalanarak sahte evrak üretilmesi (%12,6)
Eylül 2025	Filistin-İsrail savaşı (%25,4)	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı (%21,2)	CHP İstanbul İl Kongresi'nin iptali (%14,3)
Ekim 2025	Gazze'de ateşkesin yürürlüğe girmesi (%20,3)	Altın fiyatlarındaki yükseliş (%18,1)	Ekrem İmamoğlu davası (%14,5)
Kasım 2025	Hava Kuvvetleri'ne ait uçağın düşmesi ve 20 askerimizin şehit olması (%28,2)	Ekrem İmamoğlu davası (%23,3)	TOKİ 500 bin Sosyal Konut başvurularının başlaması (%8,9)
Aralık 2025	2026 yılı asgari ücretinin 28 bin 75 ₺ olması (%38,5)	Bazı suçlardan hükümlü 55 bin kişinin erken tahliyesini de içeren yargı paketinin kabulü (%19,0)	Ekrem İmamoğlu davası (%13,0)

İstanbul gündemi dönem boyunca yargı ve siyaset ekseninde yoğunlaştı.

Aralık 2024–2025 döneminde İstanbul gündeminin dönemin başlangıcında ekonomik sorunlar ve ulaşım başlıkları etrafında şekillendiği görüldü. Ocak ve Şubat aylarında Ekrem İmamoğlu'na ilişkin soruşturmalar ile İstanbul'da yaşanan adli ve idari gelişmelerin gündeme girdiği ve ağırlık kazandığı gözlemlendi. Mart ayı itibarıyla Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasıyla birlikte yargı ve siyaset eksenli başlıkların İstanbul gündeminde kalıcı hâle geldiği görüldü. Nisan ve Mayıs aylarında İstanbul depremi ve İBB'ye yönelik operasyonların öne çıktığı görüldü. Yaz aylarında Ekrem İmamoğlu sürecinin devam ettiği, buna eşlik eden biçimde hava koşullarının, İBB'ye yönelik yürütülen operasyonların gündeme dâhil olduğu gözlemlendi. Sonbahar aylarında Ekrem İmamoğlu davası, deprem ve baraj doluluk oranlarının yeniden görünürlük kazandığı, dönem sonunda ise Ekrem İmamoğlu davası ile kentsel ve çevresel başlıkların birlikte gündemde yer aldığı görüldü.

▶ Grafik 2. Aylara göre İstanbul gündemi (Aralık 2024-2025)

Tarih	1	2	3
Aralık 2024	Ekonomik sorunlar (%60,6)	Trafik ve ulaşım (%14,9)	Kiptaş'ın yeni konut projesi (%7,7)
Ocak 2025	Ekrem İmamoğlu'na açılan soruşturmalar (%43,7)	İstanbul'da sahte içki sebebiyle 38 kişinin ölümü (%39,1)	Beşiktaş Belediye Başkanı Rıza Akpolat'ın tutuklanması (%7,9)
Şubat 2025	İmamoğlu'na açılan soruşturmalar ve diploma tartışması (%38,5)	İstanbul'da ilçe belediyelerinde görevden alma ve kayyum atamaları (%38,4)	İstanbul'u etkisi altına alan kar yağışı (%16,0)
Mart 2025	Ekrem İmamoğlu ile Şişli ve Beylikdüzü Belediye Başkanlarının tutuklanması (%89,4)	İstanbul'da Nevruz kutlaması (%3,1)	Ekonomik sorunlar (%2,4)
Nisan 2025	İstanbul'da gerçekleşen deprem (%40,0)	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması (%36,7)	Kanal İstanbul projesi kapsamında Sazlıdere Barajı'nın etrafında konut inşaatına başlanması (%15,1)
Mayıs 2025	Nisan ayında gerçekleşen İstanbul depremi (%35,0)	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı (%30,2)	İBB'ye yürütülen operasyonların devamı (%27,7)
Haziran 2025	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı (%60,2)	İstanbul'da 3 ilçe belediye başkanının görevinden alınması (%14,1)	Gaziosmanpaşa Belediyesi'nin Ak Parti'ye geçmesi (%10,2)
Temmuz 2025	Ekrem İmamoğlu'na 1 yıl 8 ay hapis cezası verilmesi (%40,7)	Sıcak hava koşulları (%30,4)	İBB ve ilçe belediyelerinde gerçekleşen tutuklamalar (%16,1)
Ağustos 2025	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı (%52,3)	İBB'ye yürütülen operasyonların devamı (%28,1)	Ekonomik sorunlar (%4,5)
Eylül 2025	Boğaziçi Üniversitesi'nde 15 yaşındaki kız çocuğunun öldürülmesi (%37,6)	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve ahmak davası cezasının onanması (%36,7)	Devam eden İBB operasyonu ve Şişli Belediye Başkanı'nın yolsuzluk suçundan tutuklanması (%8,8)
Ekim 2025	Ekrem İmamoğlu davası (%35,1)	İstanbul'da baraj doluluk oranının azalması (%22,7)	İstanbul ve çevre illerde de hissedilen 5.0 büyüklüğünde deprem meydana gelmesi (%22,4)
Kasım 2025	Almanya'dan Türkiye'ye tatile gelen 4 kişilik ailenin zehirlenerek hayatını kaybetmesi (%36,3)	Ekrem İmamoğlu davası (%35,5)	İstanbul'da baraj doluluk oranının azalması (%10,0)
Aralık 2025	Ekrem İmamoğlu davası (%39,7)	İstanbul'da baraj doluluk oranının %20'nin altına düşmesi (%29,7)	İstanbul'da beklenen kar yağışı (%15,8)

Ekonomik sorunlar dönem boyunca ev içi gündemin birincil başlığı olmayı sürdürdü.

Aralık 2024–2025 döneminde ev içi gündem döneminin başlangıcından itibaren ekonomik sorunlar etrafında şekillendiği ve bu başlığın tüm dönem boyunca gündemin ilk sırasında yer aldığı görüldü. Ocak ve Şubat aylarında ekonomi başlığına, Bolu-Kartalkaya'daki otel yangını ve Ekrem İmamoğlu'na ilişkin soruşturmaların eşlik ettiği gözlemlendi. Mart ayında Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasıyla birlikte siyaset ve yargı başlıklarının gündeme girdiği, bununla beraber ekonominin gündemdeki ağırlığını sürdürdüğü tespit edildi. Yaz aylarında ekonomik sorunların yanı sıra orman yangınları ve sıcak hava koşullarının da gündemde yer aldığı görüldü. Sonbahar aylarında ise ekonomi başlığının, okulların açılması, ailevi konular ve yargı süreçleriyle birlikte anıldığı, ancak yine birincil gündem olma konumunu koruduğu gözlemlendi. Dönem sonunda ise asgari ücret tartışmalarının yeniden öne çıktığı ve ekonominin yıl boyunca kesintisiz biçimde gündemde kaldığı görüldü.

▶ Grafik 3. Aylara göre ev içi gündem (Aralık 2024-2025)

Tarih	1	2	3
Aralık 2024	Ekonomik sorunlar (%53,3)	Asgari ücret tartışmaları (%7,2)	Suriye'de Esad rejiminin yıkılması (%5,4)
Ocak 2025	Ekonomik sorunlar (%53,9)	Bolu-Kartalkaya'daki otel yangını faciası (%13,5)	Sağlık sorunları (%4,5)
Şubat 2025	Ekonomik sorunlar (%44,4)	Ekrem İmamoğlu'na açılan soruşturmalar ve diploma tartışması (%10,1)	Kar yağışı (%6,7)
Mart 2025	Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanması (%52,9)	Ekonomik sorunlar (%24,5)	Ramazan Bayramı (%5,3)
Nisan 2025	İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması (%33,5)	Ekonomik sorunlar (%22,9)	İstanbul'da gerçekleşen deprem (%19,9)
Mayıs 2025	Ekonomik sorunlar (%32,8)	Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı (%17,0)	İstanbul'da gerçekleşen deprem (%15,7)
Haziran 2025	Ekonomik sorunlar (%35,4)	Ekrem İmamoğlu davası (%21,3)	İran-İsrail çatışması (%12,6)
Temmuz 2025	Ekonomik sorunlar (%42,7)	Orman yangınları (%20,0)	Sıcak hava koşulları (%9,9)
Ağustos 2025	Ekonomik sorunlar (%40,0)	Orman yangınları (%15,3)	Okulların açılması (%6,5)
Eylül 2025	Ekonomik sorunlar (%42,6)	Okulların açılması (%9,0)	Ailevi konular (%7,5)
Ekim 2025	Ekonomik sorunlar (%45,7)	Ailevi konular (%7,7)	Ekrem İmamoğlu davası (%6,5)
Kasım 2025	Ekonomik sorunlar (%41,1)	Gıda zehirlenmeleri (%12,5)	Ailevi konular (%8,3)
Aralık 2025	Ekonomik sorunlar (%49,5)	2026 yılı asgari ücretinin 28 bin 75 ₺ olması (%12,0)	Ailevi konular (%7,1)

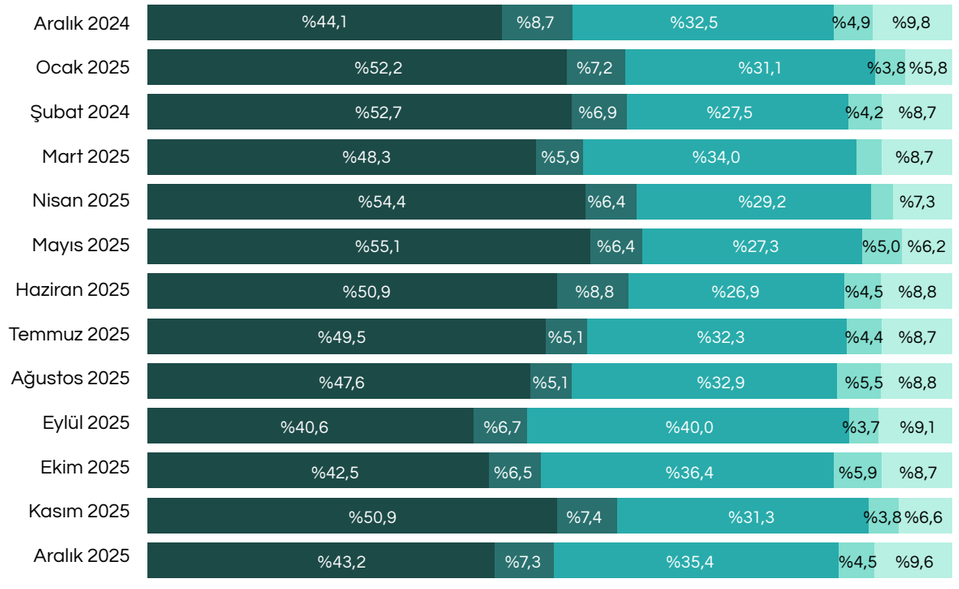
2.2 Ekonomi

Kredi kartı borcunun tamamını ödeyenlerin oranı yıl ortasından itibaren gerilerken, asgari ödeme ve hiç ödeme yapamama eğilimi yıl boyunca güçlendi.

Aralık 2024–2025 döneminde kredi kartı borcunun tamamını ödediğini belirtenlerin oranı, Mayıs 2025'te %55,1 ile dönem içindeki en yüksek değerine ulaştı. Aynı ayda kredi kartı borcunun asgari tutarını ödediğini belirtenlerin oranı %27,3, hiç ödeme yapmadığını belirtenlerin oranı ise %6,2 olarak ölçüldü. Mayıs ayının ardından kredi kartı borcunun tamamını ödediğini belirtenlerin oranı gerilerken, asgari tutarını ödediğini belirtenlerin oranı yükseldi. Bu oran Temmuz 2025'te %32,3, Ağustos 2025'te %32,9, Eylül 2025'te %40,0 olarak ölçüldü. Aynı dönemde kredi kartı borcunun hiç ödenmediğini belirtenlerin oranı Temmuz 2025'te %8,7, Ağustos 2025'te %8,8 ve Eylül 2025'te %9,1 oldu.

Yılın son aylarında kredi kartı borcunun tamamını ödediğini belirtenlerin oranı Kasım 2025'te %50,9, Aralık 2025'te %43,2 olarak ölçüldü. Buna karşılık kredi kartı borcunun asgari tutarını ödediğini belirtenlerin oranının Aralık 2025'te %35,4'e, hiç ödeme yapmadığını belirtenlerin oranının ise %9,6 ile dönem içindeki en yüksek değerlerinden birine ulaştığı gözlemlendi.

▶ Grafik 4. Aylara göre katılımcıların kredi kartı borcu ödeme durumu (Aralık 2024-2025)

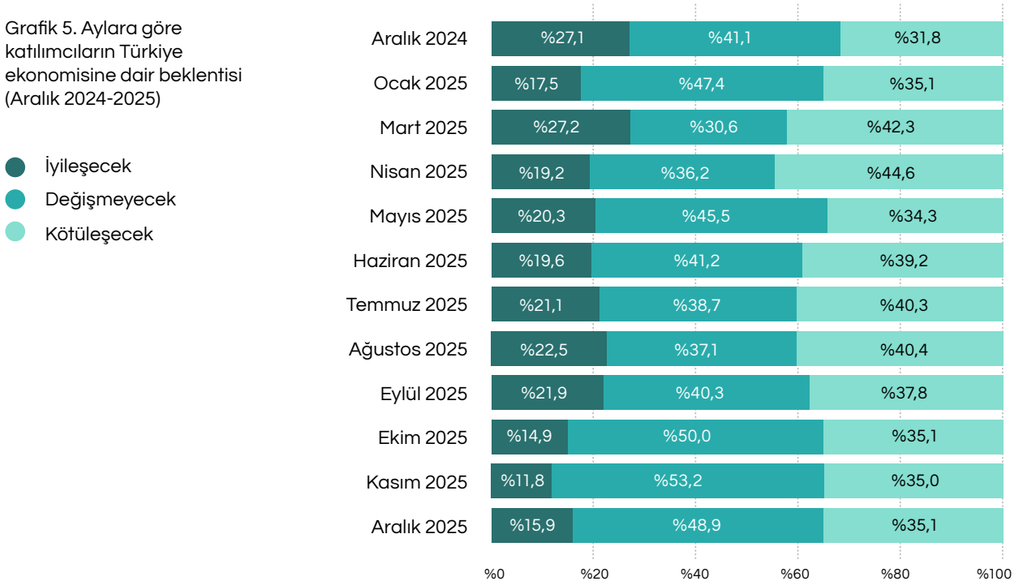

Yakın vadede ekonominin kötüleşeceğini düşünenlerin oranı Nisan ayında zirveye çıkarken, yıl sonunda iyileşme beklentisi belirgin biçimde zayıfladı.

Aralık 2024'te Türkiye ekonomisinin iyileşeceğini düşünenlerin oranı %27,1, değişmeyeceğini düşünenlerin oranı %41,1, kötüleşeceğini düşünenlerin oranı ise %31,8 olarak ölçüldü. Aralık 2025'e gelindiğinde ise bu oranlar sırasıyla %15,9, %48,9 ve %35,1 olarak gerçekleşti. Yıl sonunda iyileşme beklentisinin zayıfladığı, değişmeyeceğini düşünenlerin oranının ise belirgin biçimde arttığı görüldü.

2025 yılı içinde Türkiye ekonomisinin kötüleşeceğini düşünenlerin oranı, Nisan 2025'te %44,6 ile yılın en yüksek seviyesine çıktı. Aynı dönemde ekonominin iyileşeceğini düşünenlerin oranı ise %19,2 oldu. Nisan ayının ardından kötüleşme beklentisi yaz aylarında %39–40 bandında seyrederken, sonbahar aylarında %35 seviyelerine geriledi. Türkiye ekonomisinin değişmeyeceğini düşünenlerin oranı, yıl boyunca yüksek seyretti. Bu oran Ekim 2025'te %50,0, Kasım 2025'te %53,2 ile yılın en yüksek seviyesine ulaştı.

▶ Grafik 5. Aylara göre katılımcıların Türkiye ekonomisine dair beklentisi (Aralık 2024-2025)

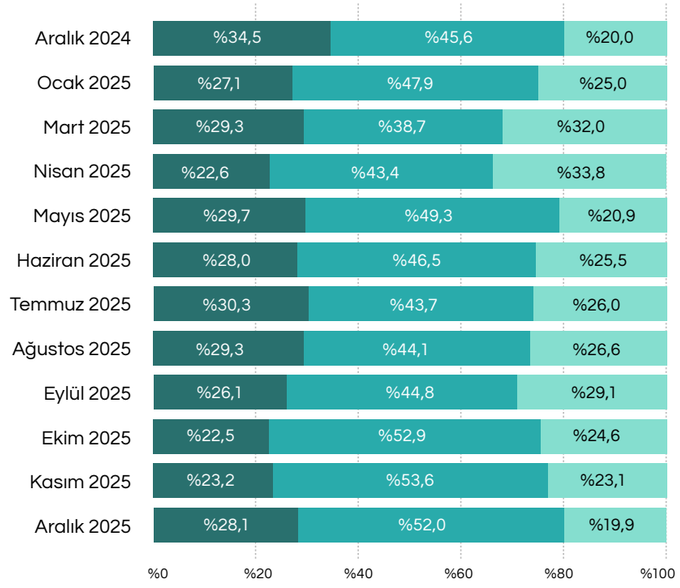

Kendi ekonomik durumuna ilişkin algıda kötümserlik sınırlı kalırken, değişmeyeceği beklentisi yıl boyunca güçlendi.

Aralık 2024'te kendi ekonomik durumunun iyileşeceğini düşünenlerin oranı %34,5, değişmeyeceğini düşünenlerin oranı %45,6, kötüleşeceğini düşünenlerin oranı ise %20,0 olarak ölçüldü. Aralık 2025'e gelindiğinde ise bu oranlar sırasıyla %28,1, %52,0 ve %19,9 olarak gerçekleşti. Yıl sonunda iyileşme beklentisinde düşüş, değişmeyeceğini düşünenlerin oranında ise belirgin bir artış görüldü.

2025 yılı içinde kendi ekonomik durumunun kötüleşeceğini düşünenlerin oranı Nisan 2025'te %33,8 ile yılın en yüksek seviyesine çıktı. Aynı dönemde iyileşme beklentisi Nisan 2025'te %22,6 ile yıl içindeki en düşük değerlerinden birini aldı. Kendi ekonomik durumunun değişmeyeceğini düşünenlerin oranı, yıl boyunca yüksek seyretti. Bu oran Mayıs 2025'te %49,3, Ekim 2025'te %52,9, Kasım 2025'te %53,6 ile yılın en yüksek seviyesine ulaştı.

▶ Grafik 6. Aylara göre katılımcıların kendi ekonomik durumlarına dair beklentisi (Aralık 2024-2025)

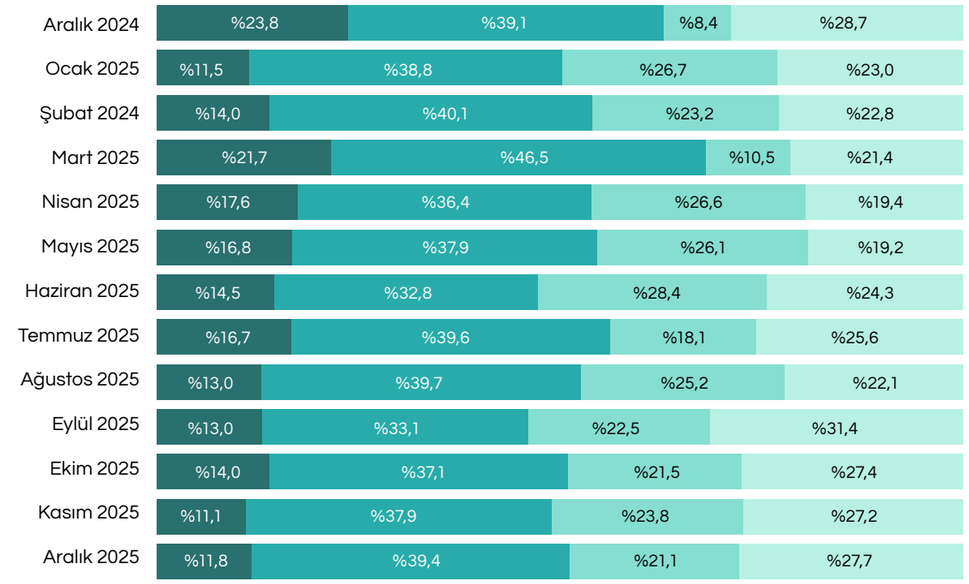
Geçinemeyenlerin oranı yaz aylarında yükselirken, yıl boyunca hanelerin büyük bölümü tasarruf edemez durumda kaldı.

Aralık 2024–2025 döneminde geçinemediğini, bazı ödeme ve temel ihtiyaçlarını karşılayamadığını belirtenlerin oranı, Eylül 2025'te %31,4 olarak ölçüldü. Aynı ayda bazı ek harcamalardan kısarak ay sonunu zor getirdiğini belirtenlerin oranı %22,5, geçindiklerini fakat kenara para ayıramadıklarını belirtenlerin oranı %33,1, rahatlıkla geçinip kenara para ayırabildiğini belirtenlerin oranı ise %13,0 oldu.

Geçinemediğini belirtenlerin oranı yılın ilk aylarına göre yaz aylarında artış gösterdi. Bu oran Haziran 2025'te %24,3, Temmuz 2025'te %25,6, Ağustos 2025'te %22,1 olarak ölçüldü. Aynı dönemde bazı ek harcamalardan kısarak ay sonunu zor getirdiğini belirtenlerin oranı Haziran'da %28,4, Temmuz ayında %18,1, Ağustos'ta %25,2 oldu. Geçindiklerini ancak kenara para ayıramadıklarını belirtenlerin oranı ise Mart 2025'te %46,5 ile dönem içindeki en yüksek değerine ulaştı.

Yılın son aylarında geçinemediğini belirtenlerin oranı yüksek seviyelerde seyretti. Bu oran Ekim 2025'te %27,4, Kasım 2025'te %27,2 ve Aralık 2025'te %27,7 olarak ölçüldü. Aynı dönemde geçindiklerini fakat kenara para ayıramadıklarını belirtenlerin oranı Ekim'de %37,1, Kasım'da %37,9, Aralık'ta %39,4 oldu. Rahatlıkla geçinip kenara para ayırabildiğini belirtenlerin oranının ise en yüksek olduğu ay %23,8 ile Aralık 2024 oldu. Rahatlıkla geçinip kenara para ayırabildiğini belirtenlerin oranı yılın son aylarında ise %11,8-%14,0 aralığında ölçüldü.

▶ Grafik 7. Aylara göre geçinme durumu (Aralık 2024-2025)

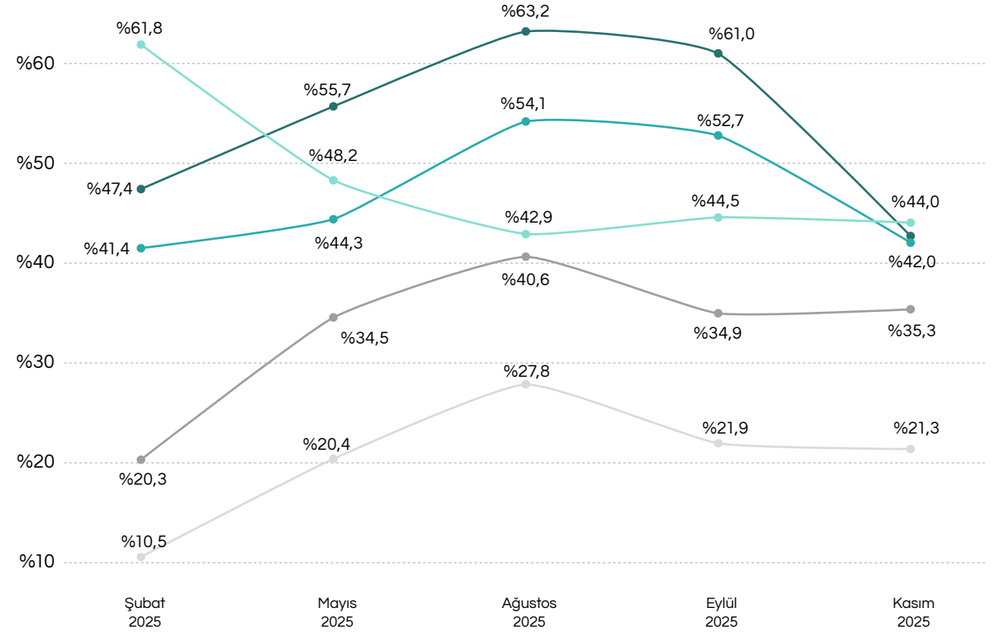

Ödeme güçlüğü yaşayan hanelerde elektrik ve su faturaları ilk aksayan kalemler olurken, yaz aylarında ödeme baskısı belirgin biçimde arttı.

Şubat–Kasım 2025 döneminde, herhangi bir ödemeyi tamamen yapamadığını belirten katılımcılar içinde elektrik faturasını ödeyemediğini belirtenlerin oranı, Ağustos 2025'te %63,2 ile dönem içindeki en yüksek seviyesine ulaştı. Aynı ayda katılımcıların %54,1'i su, %42,9'u doğal gaz faturasını ödeyemediğini belirtti. Cep telefonu ve ev interneti faturalarını ödeyemediğini belirtenlerin oranları da Ağustos ayında sırasıyla %40,6 ve %27,8 olarak ölçüldü.

Ağustos ayı öncesinde doğal gaz faturasını ödeyemediğini belirtenlerin oranı Şubat 2025'te %61,8 iken Mayıs 2025'te %48,2'ye düştü. Aynı dönemde elektrik faturasını ödeyemediğini belirtenlerin oranı Şubat'ta %47,4, Mayıs'ta %55,7 olarak ölçüldü. Cep telefonu ve ev interneti faturalarını ödeyemediğini belirtenlerin oranları Mayıs 2025'te sırasıyla %34,5 ve %20,4 oldu. Kasım ayında ise elektrik faturasını ödeyemediğini belirtenlerin oranı %42,7 su faturasını ödeyemediğini belirtenlerin oranı %42,0, doğal gaz faturasını ödeyemediğini belirtenlerin oranı ise %44,0 olarak ölçüldü. Aynı ayda cep telefonu faturasını ödeyemediğini belirtenlerin oranı %35,3 olarak ölçülürken ev internetini ödeyemediğini belirtenlerin oranı %21,3 olarak ölçüldü.

▶ Grafik 8. Aylara göre fatura veya aidat ödeyememe durumu (Şubat-Kasım 2025)

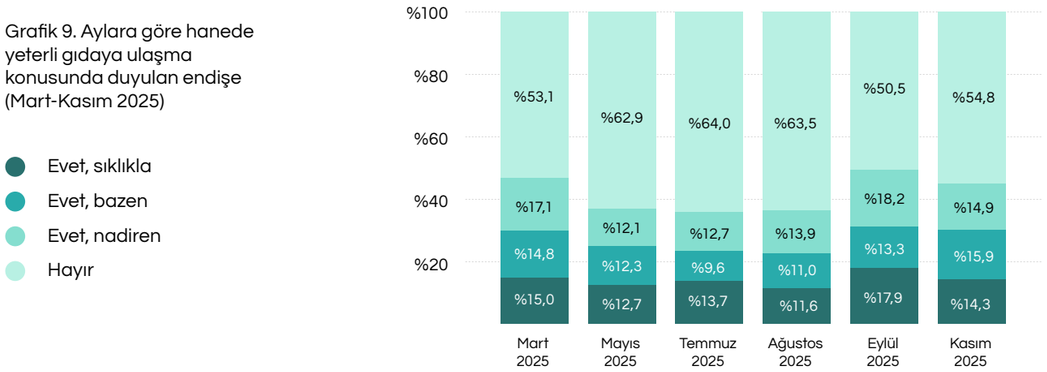

Hanede yeterli gıdaya erişim kaygısı Eylül ayında yarıya yaklaştı, yıl sonunda ise yüksek seyrini korudu.

Mart–Kasım 2025 döneminde hanede yeterli gıdaya ulaşma konusunda endişe duyduğunu belirtenlerin toplam oranı, Eylül 2025'te %49,4 olarak ölçüldü. Aynı ayda bu oran içinde "evet, sıklıkla" yanıtını verenlerin oranı %17,9, "evet, bazen" yanıtını verenlerin oranı %13,3, "evet, nadiren" yanıtını verenlerin oranı %18,2 oldu. Yeterli gıdaya ulaşma konusunda endişe yaşamadığını ifade eden katılımcıların oranı ise %50,5 olarak ölçüldü.

Eylül ayı öncesinde hanede yeterli gıdaya ulaşma konusunda endişe duyduğunu belirtenlerin toplam oranı Mart 2025'te %46,9, Mayıs 2025'te %37,1, Temmuz 2025'te %36,0, Ağustos 2025'te ise %36,5 olarak ölçüldü. Yılın son aylarında hanede yeterli gıdaya ulaşma konusunda endişe duyduğunu belirtenlerin toplam oranı Kasım 2025'te %45,1 olarak ölçülürken endişe yaşamadığını ifade edenlerin oranı ise %54,8 olarak ölçüldü.

▶ Grafik 9. Aylara göre hanede yeterli gıdaya ulaşma konusunda duyulan endişe (Mart-Kasım 2025)

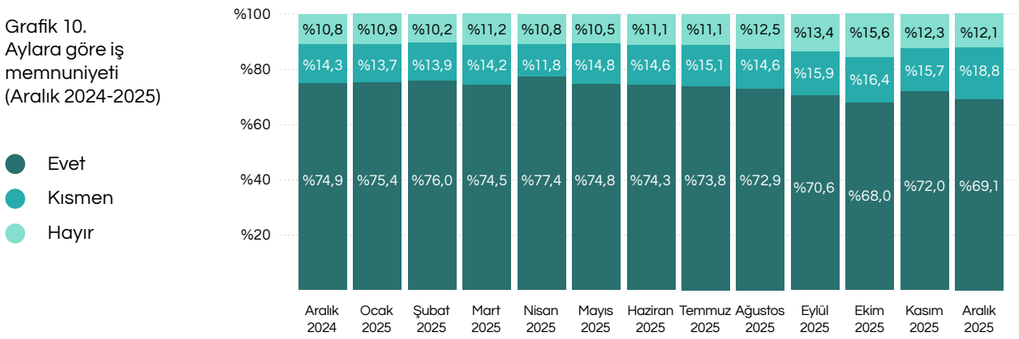

İş memnuniyeti yılın ilk yarısında yüksek seyrederken, sonbaharda belirgin biçimde zayıfladı.

Aralık 2024–2025 döneminde işinden memnun olduğunu belirtenlerin oranı, Aralık 2024'te %74,9 iken Ocak ve Şubat 2025'te artarak sırasıyla %75,4 ve %76,0 olarak ölçüldü. Bu oran Mart 2025'te %74,5'e düştü, Nisan 2025'te ise %77,4'e yükselerek dönem içindeki en yüksek seviyesine ulaştı. Aynı ayda işinden kısmen memnun olduğunu belirtenlerin oranı %11,8, memnun olmadığını belirtenlerin oranı ise %10,8 oldu. İşinden memnun olduğunu ifade edenlerin oranının en düşük olduğu ay ise %68,0 ile Ekim ayı oldu.

İşinden memnun olmadığını belirtenlerin oranı Aralık 2024'te %10,8 iken Aralık 2025'te bu oran %12,1'e yükseldi. Aralık 2024–2025 dönemi boyunca işinden memnun olmadığını belirtenlerin oranının en yüksek olduğu ay %15,6 ile Ekim ayı oldu. Aynı ayda işinden memnun olduğunu ifade edenlerin oranı %68,0, kısmen memnun olduğunu ifade edenlerin oranı ise %16,4 oldu.

▶ Grafik 10. Aylara göre iş memnuniyeti (Aralık 2024-2025)

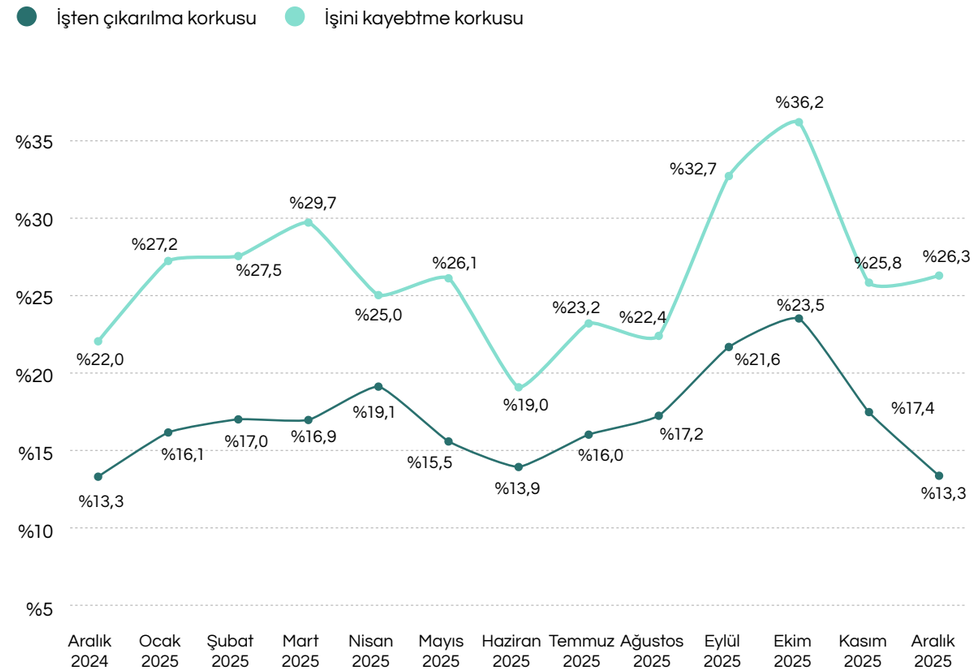

İşini kaybetme ve işten çıkarılma korkusu sonbaharda belirgin biçimde artarak Ekim ayında zirveye ulaştı.

Aralık 2024–2025 döneminde işini kaybetme korkusu duyduğunu belirtenlerin oranı, Aralık 2024'te %22,0 iken Ocak ve Şubat 2025'te artarak sırasıyla %27,2 ve %27,5 olarak ölçüldü. Bu oran Mart 2025'te %29,7'ye yükseldi, Nisan 2025'te %25,0'a düştü. Mayıs 2025'te %26,1 olarak ölçülen oran, Haziran 2025'te %19,0 ile dönem içindeki en düşük seviyesine geriledi. Haziran ayından sonra artış gösteren bu oran Ekim 2025'te %36,2'ye çıkarak dönem içindeki en yüksek seviyesine ulaştı.

Aynı dönemde işten çıkarılma korkusu duyduğunu belirtenlerin oranı, Aralık 2024'te %13,3 iken Ocak–Mart 2025 döneminde %16–17 bandında ölçüldü. Nisan 2025'te %19,1'e yükselen oran, Haziran 2025'te %13,9 ile dönem içindeki en düşük seviyelerinden birine geriledi. Bu oranın Eylül 2025'te %21,6, Ekim 2025'te %23,5 ile en yüksek seviyesine çıktığı, Kasım 2025'te %17,4'e, Aralık 2025'te ise %13,3'e düştüğü gözlemlendi.

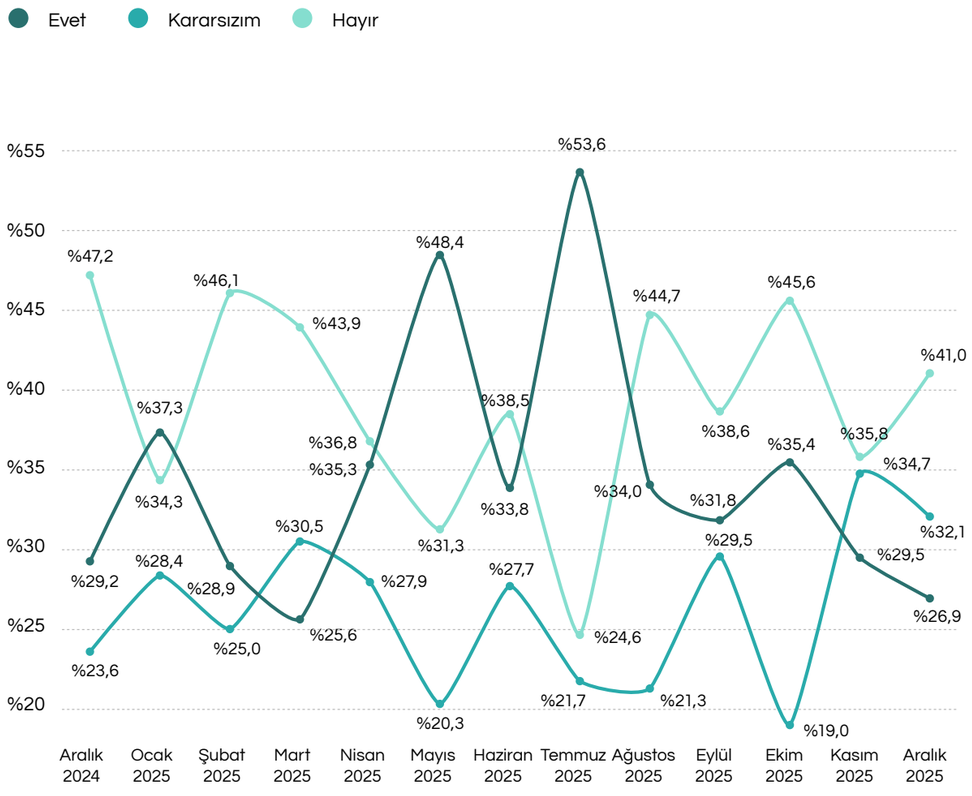
▶ Grafik 11. Aylara göre işten çıkarılma ve işini kaybetme korkusu (Aralık 2024-2025)

İş bulabileceğine inananların oranı yaz aylarında yükseldi, yıl sonunda geriledi.

Soru öğrencilere ve iş arayan ama bulamadığını belirtenlere sorulmuştur. Aralık 2024'te yakın dönemde iş bulabileceğine inananların oranı %29,2, kararsız olduğunu belirtenlerin oranı %23,6, iş bulabileceğine inanmayanların oranı ise %47,2 olarak ölçüldü. Aralık 2025'e gelindiğinde ise iş bulabileceğine inananların oranı %26,9'a gerilerken, kararsızların oranı %32,1'e yükseldi, iş bulamayacağını düşünenlerin oranı ise %41,0 oldu. Yıl sonları karşılaştırıldığında, iş bulabileceğine dair inancın zayıfladığı, kararsızlık oranının ise arttığı görüldü. 2025 yılı içinde yakın dönemde iş bulabileceğine inananların oranı Temmuz 2025'te %53,6 ile yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Aynı dönemde iş bulamayacağını düşünenlerin oranı Temmuz ayında %24,6 ile yıl içindeki en düşük değerlerinden birini aldı.

▶ Grafik 12. Aylara göre yakın dönemde iş bulabilme inancı (Aralık 2024-2025)

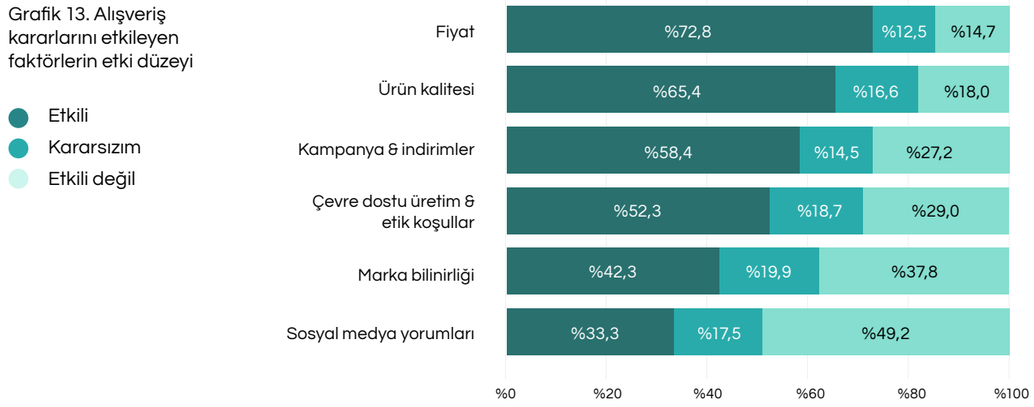

2.3 Tüketim Alışkanlıkları

Alışveriş kararlarında fiyat açık ara belirleyici olurken, kalite ve kampanyalar güçlü ikincil etkenler olarak öne çıktı.

Katılımcıların %72,8'i alışveriş kararlarında fiyatın etkili olduğunu, %12,5'i kararsız olduğunu ve %14,7'si ise etkili olmadığını belirtti. Katılımcıların %65,4'ü alışveriş kararlarında ürün kalitesinin, %58,4'ü kampanya ve indirimlerin, %52,3'ü çevre dostu üretim ve etik koşulların, %42,3'ü marka bilinirliğinin ve %33,3'ü ise sosyal medya yorumlarının etkili olduğunu belirtti.

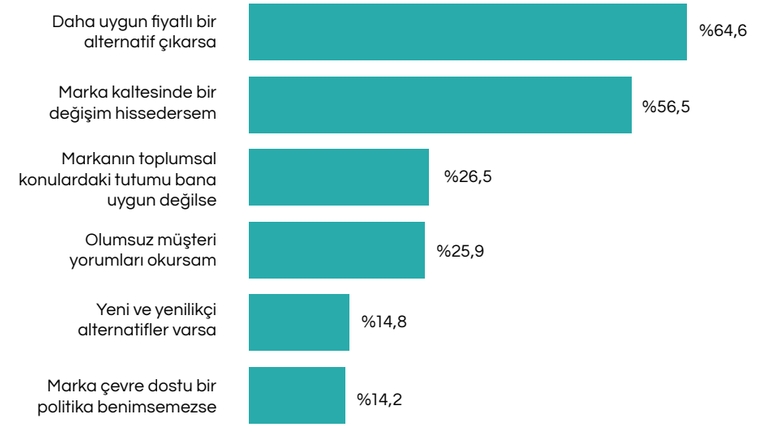
▶ Grafik 13. Alışveriş kararlarını etkileyen faktörlerin etki düzeyi

Fiyat ve kalite algısındaki değişimler, marka sadakatini zayıflatan başlıca unsurlar oldu.

Katılımcıların %64,6'sı düzenli alışveriş yaptığı markaları daha uygun fiyatlı bir alternatif çıkarsa, %56,5'i marka kalitesinde bir değişim hissederse, %26,5'i markanın toplumsal konulardaki tutumu kendisine uygun değilse, %25,9'u olumsuz müşteri yorumları okursa, %14,8'i yeni ve yenilikçi alternatifler varsa, %14,2'si ise marka çevre dostu bir politika benimsemezse değiştirmeyi düşündüğünü belirtti.

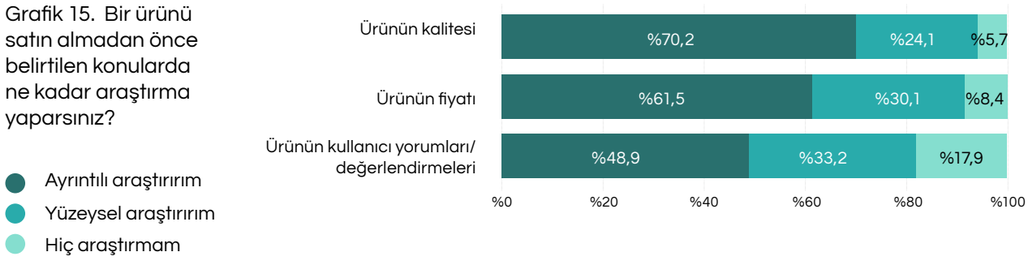
▶ Grafik 14. Düzenli alışveriş yaptığınız markaları hangi durumlarda değiştirmeyi düşünürsünüz?

Katılımcıların çoğu satın alma öncesinde fiyat ve kaliteye odaklanan bilinçli bir araştırma süreci izliyor.

Katılımcıların %70,2'si bir ürünü satın almadan önce ürünün kalitesi ile ilgili, %61,5'i fiyatı ile ilgili, %48,9'u ise kullanıcı yorumları ile ilgili ayrıntılı araştırma yaptığını belirtti. Ürünün kullanıcı yorumları hakkında hiç araştırma yapmam diyen katılımcıların oranının ise %17,9 olduğu görüldü.

▶ Grafik 15. Bir ürünü satın almadan önce belirtilen konularda ne kadar araştırma yaparsınız?

Son bir ayda dışarıda yeme içme ve giyim harcamalarında belirgin bir daralma yaşandı.

Katılımcıların %7,2'si son bir ayda dışarıda yeme içme alışkanlıklarında artış olduğunu, %29,4'ü değişmediğini ve %63,4'ü ise azaldığını ifade etti. Katılımcıların %11,0'ı ise giyim alışverişlerinde artış olduğunu, %33,2'si değişmediğini ve %55,8'i ise azaldığını ifade etti.

▶ Grafik 16. Son bir ayı düşündüğünüzde belirtilen alanlardaki tüketim alışkanlıklarınızda nasıl bir değişim oldu?

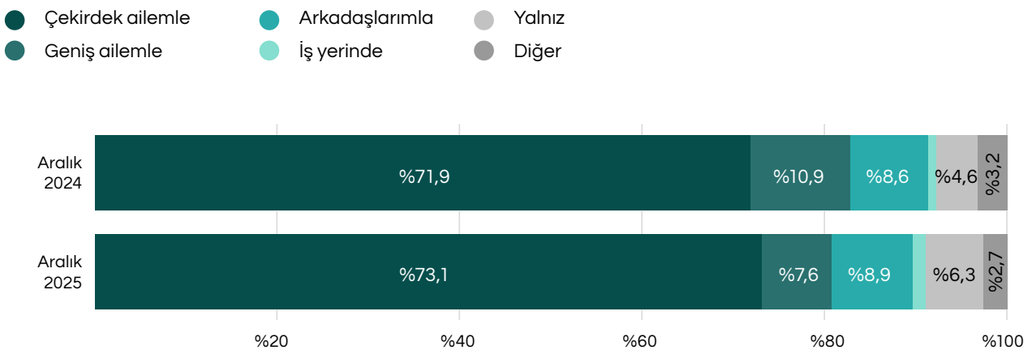

2.4 Yeni Yıl ve Beklentiler

Yılbaşı gecesini yalnız geçirenlerin oranı geçen yıla kıyasla arttı.

Aralık 2024'te yılbaşı gecesini çekirdek aileyle geçirdiğini belirtenlerin oranı %71,9 olarak ölçüldü. Aynı dönemde geniş aileyle geçirenlerin oranı %10,9, arkadaşlarıyla geçirenlerin oranı %8,6, yalnız geçirenlerin oranı ise %4,6 olarak ölçüldü. Aralık 2025'e gelindiğinde yılbaşını çekirdek aileyle geçirdiğini belirtenlerin oranı %73,1'e yükseldi. Buna karşılık geniş aileyle geçirenlerin oranı %7,6'ya gerilerken, arkadaşlarıyla geçirenlerin oranı %8,9 oldu. Aynı dönemde yılbaşını yalnız geçirdiğini belirtenlerin oranının ise %4,6'dan %6,3'e yükseldiği gözlemlendi.

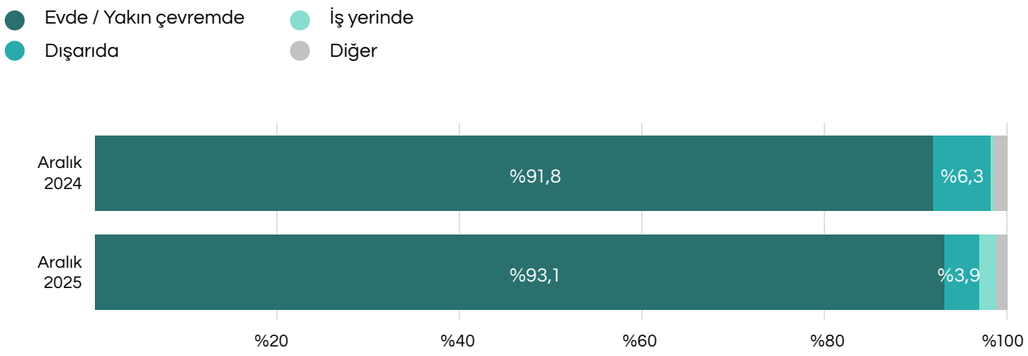
▶ Grafik 17. Yılbaşı gecesini genellikle kimlerle geçirirsiniz? (Aralık 2024-2025)

Yılbaşını evde ya da yakın çevrede geçirme eğilimi güçlendi.

Aralık 2024'te yılbaşı gecesini evde ya da yakın çevrede geçirdiğini belirtenlerin oranı %91,8, dışarıda geçirenlerin oranı ise %6,3 olarak ölçüldü. Aralık 2025'e gelindiğinde ise yılbaşı gecesini evde veya yakın çevrede geçirdiğini belirtenlerin oranı %93,1'e yükseldi. Buna karşılık yılbaşı gecesi dışarıda geçirdiğini ifade eden katılımcıların oranı %3,9'a geriledi.

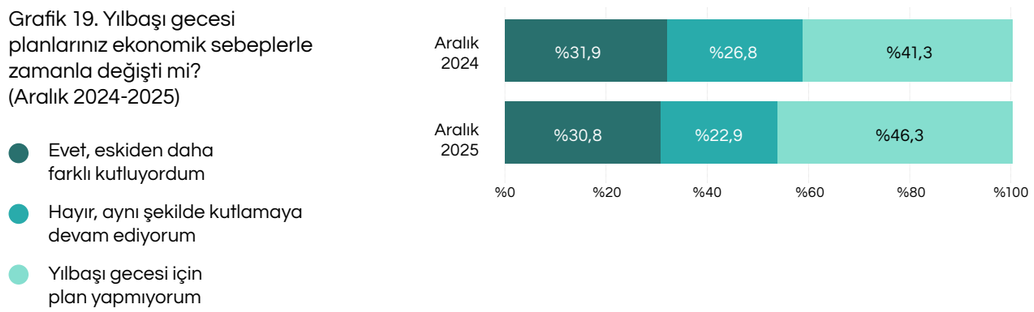
▶ Grafik 18. Yılbaşı gecesinde genellikle nerede olursunuz? (Aralık 2024-2025)

Yılbaşı gecesi için plan yapmayanların oranı belirgin biçimde yükseldi.

Aralık 2024'te katılımcıların %31,9'u ekonomik sebeplerle yılbaşı gecesini eskisinden daha farklı kutladığını, %26,8'i aynı şekilde kutlamaya devam ettiğini, %41,3'ü ise yılbaşı gecesi için plan yapmadığını belirtti. Aralık 2025'e gelindiğinde yılbaşı gecesi için plan yapmadığını belirtenlerin oranı %46,3'e yükseldi. Aynı dönemde eskisinden daha farklı kutladığını söyleyenlerin oranı %30,8'e, aynı şekilde kutlamaya devam edenlerin oranı ise %22,9'a geriledi. Yılbaşı gecesi için plan yapmayanların oranının yıl içindeki en baskın yanıt haline geldiği gözlemlendi.

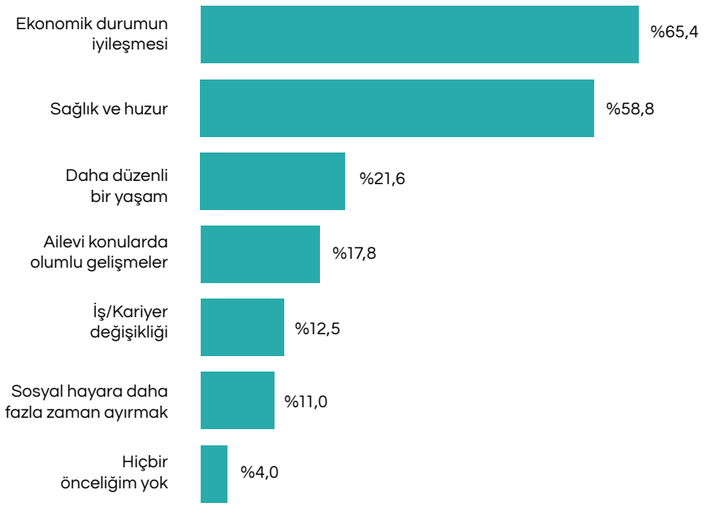
▶ Grafik 19. Yılbaşı gecesi planlarınız ekonomik sebeplerle zamanla değişti mi? (Aralık 2024-2025)

2026 yılı için en öncelikli hedef ekonomik durumun iyileşmesi oldu.

Katılımcıların %65,4'ü ekonomik durumunun iyileşmesinin, %58,8'i sağlık ve huzurun, %21,6'sı daha düzenli bir yaşamın, %17,8'i ailevi konularda olumlu gelişmelerin, %12,5'i iş ve kariyer değişikliğinin, %11,0'i sosyal hayata daha fazla zaman ayırmanın 2026 yılı için en öncelikli hedefi olduğunu ifade etti. Katılımcıların %4,0'ü ise hiçbir önceliğinin olmadığını belirtti.

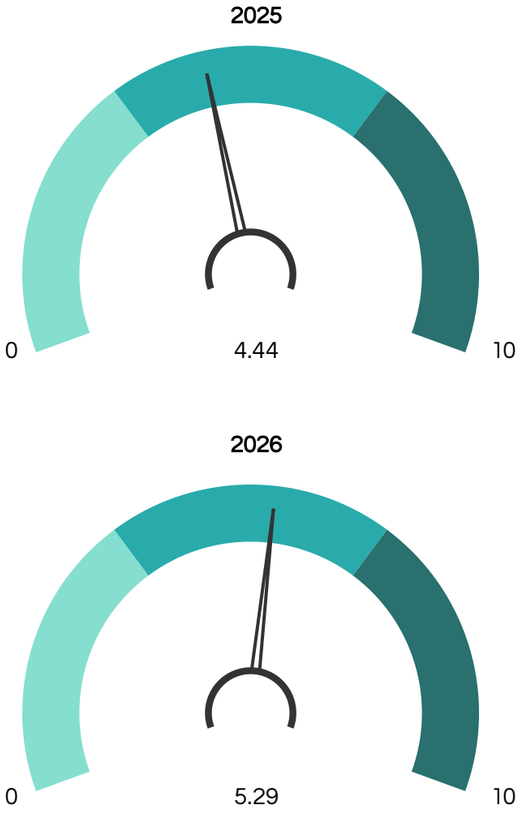
▶ Grafik 20. 2026 yılında belirtilen hedeflerden hangi ikisi sizin için en önceliklidir?

Katılımcıların 2025 değerlendirmesi düşük kalırken, 2026 yılına ilişkin beklenti daha olumlu bir puan aldı.

10 üzerinden yapılan değerlendirmeye göre katılımcıların 2025 yılının kendileri için nasıl geçtiğine ilişkin ortalama puanı 4,44 olarak ölçüldü. Bu değer, katılımcıların 2025 yılını genel olarak orta noktanın altında değerlendirdiğine işaret etti. Aynı ölçekte 2026 yılının nasıl geçeceğine ilişkin beklenti puanı ise 5.29 oldu. 2026 yılı için verilen puanın, 2025 yılına ilişkin değerlendirmeden daha yüksek olması, katılımcıların gelecek yıla yönelik değerlendirmelerinde daha olumlu bir çerçeve çizdiğini gösterdi. Buna göre, 2025 yılı daha sınırlı bir puanla değerlendirilirken, 2026 yılına ilişkin beklentiler 2025 yılına kıyasla daha yüksek bir düzeyde ifade edildi.

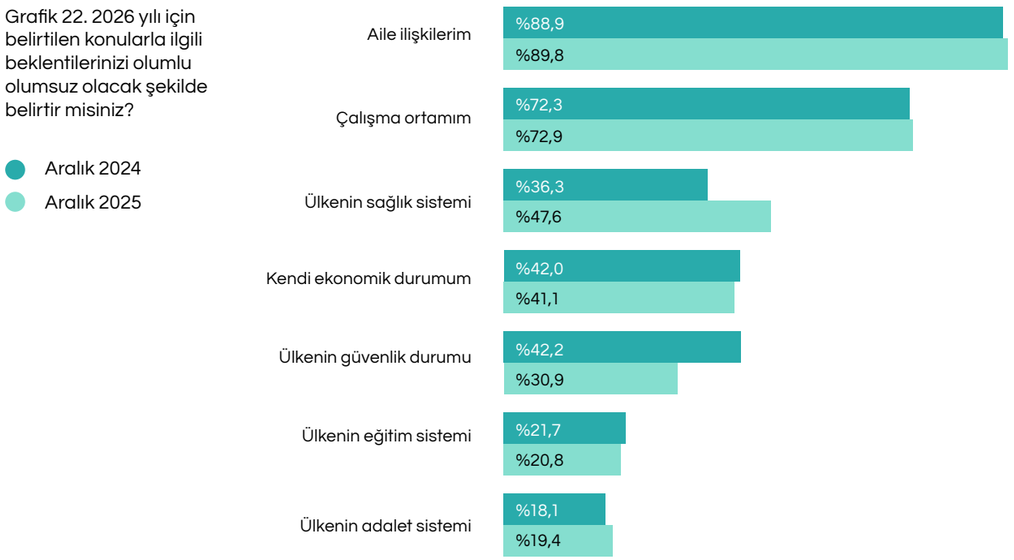
▶ Grafik 21. 2025 yılı sizin için nasıl geçmişti? 2026 yılının sizin için nasıl geçeceğini düşünüyorsunuz? (Aralık 2024-2025)

Güvenliğe ilişkin olumlu beklentiler gerilerken, sağlık sistemine dair beklentiler iyileşti.

Aralık 2024–2025 karşılaştırmasına göre, ülkenin güvenlik durumunun gelecek yıl olumlu olacağını düşünenlerin oranı %42,2'den %30,9'a geriledi. Eğitim sistemine ilişkin olumlu beklentiler düşük seviyelerde kalmaya devam etti. Ülkenin sağlık sistemine ilişkin olumlu beklentinin %36,3'ten %47,6'ya, ülkenin adalet sistemine ilişkin olumlu beklentinin ise %18,1'den %19,4'e yükseldiği gözlemlendi.

▶ Grafik 22. 2026 yılı için belirtilen konularla ilgili beklentilerinizi olumlu olumsuz olacak şekilde belirtir misiniz?

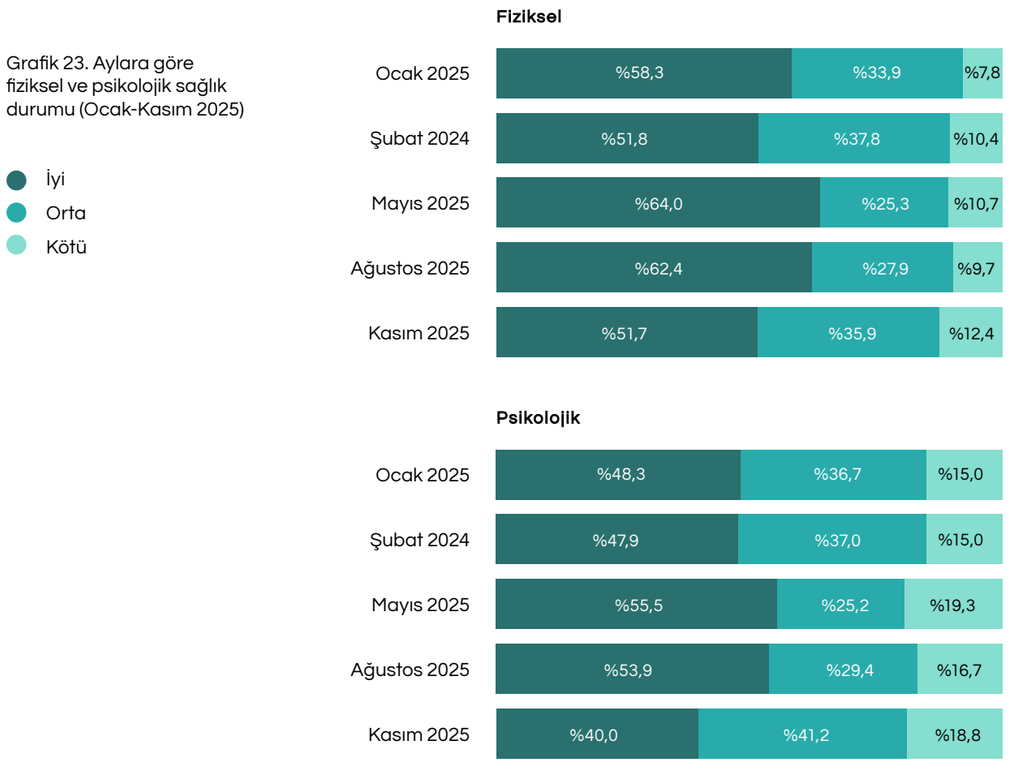
2.5 İyi Olma Hali

Psikolojik sağlık değerlendirmeleri fiziksel sağlığa kıyasla daha olumsuz seyretti.

Ocak–Kasım 2025 döneminde fiziksel sağlığını "iyi" olarak değerlendirenlerin oranı, Mayıs 2025'te %64,0 ile dönem içindeki en yüksek seviyesine ulaştı. Aynı ayda fiziksel sağlığını "orta" olarak değerlendirenlerin oranı %25,3, "kötü" olarak değerlendirenlerin oranı ise %10,7 oldu. Fiziksel sağlığını "iyi" olarak değerlendirenlerin oranı Şubat 2025'te %51,8, Kasım 2025'te %51,7 olarak ölçüldü. Bu dönemde fiziksel sağlığını "kötü" olarak değerlendirenlerin oranı Kasım 2025'te %12,4 ile dönem içindeki en yüksek değerine ulaştı.

Aynı dönemde psikolojik sağlığını "iyi" olarak değerlendirenlerin oranı, Mayıs 2025'te %55,5 ile en yüksek seviyesine ulaştı. Bu ayda psikolojik sağlığını "orta" olarak değerlendirenlerin oranı %25,2, "kötü" olarak değerlendirenlerin oranı ise %19,3 olarak ölçüldü. Psikolojik sağlığını "iyi" olarak değerlendirenlerin oranı Ocak ve Şubat 2025'te %48 seviyelerinde, Kasım 2025'te ise %40,0 olarak ölçüldü. Psikolojik sağlığını "kötü" olarak değerlendirenlerin oranı, yılın sonuna doğru artış gösterdi. Bu oran Ocak ve Şubat 2025'te %15,0, Mayıs 2025'te ise %19,3'e yükselerek en yüksek değerine ulaştı.

▶ Grafik 23. Aylara göre fiziksel ve psikolojik sağlık durumu (Ocak-Kasım 2025)

2025'te kaygı ve stres yüksek seyrederken, yaşam memnuniyeti düşük kaldı.

Aralık 2024–Aralık 2025 döneminde mutluluk düzeyi aylar itibarıyla 4–6 bandında ölçüldü. Mutluluk puanı Mart 2025'te 4,2 ile dönem içindeki en düşük değerini aldı. Bu değerin Mayıs 2025'te 5,7'ye, Ağustos 2025'te 5,6'ya yükseldiği, Aralık 2025'te ise 5,5 olarak ölçüldüğü görüldü.

Aynı dönemde üzüntü düzeyi çoğunlukla 5–6 aralığında seyretti. Üzüntü puanı Nisan 2025'te 6,1 ile dönem içindeki en yüksek değerine ulaştı. Yaz aylarında üzüntü düzeyi 5,5–6 aralığında ölçülürken, yılın son aylarında Kasım 2025'te 5,3, Aralık 2025'te 5,0 oldu.

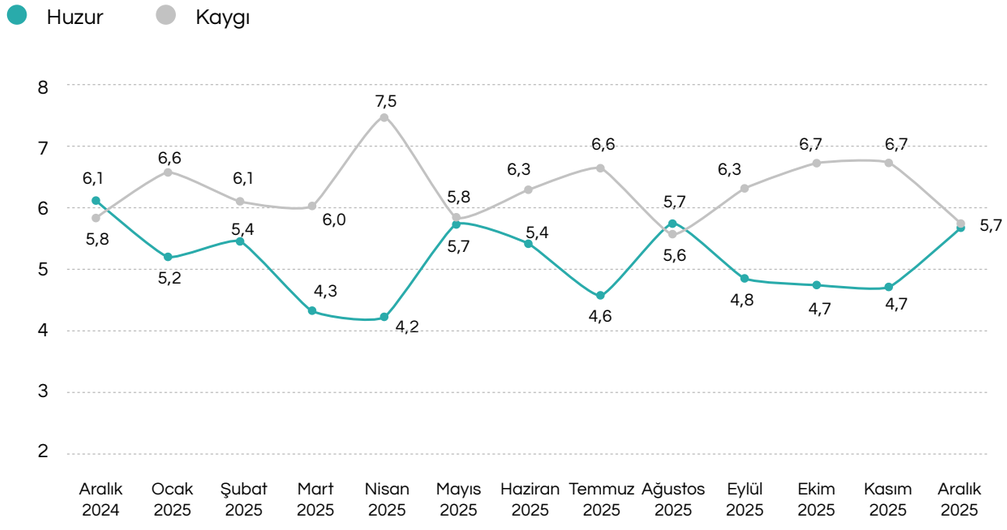
Huzur düzeyi yılın ilk aylarında görece düşük seviyelerde ölçüldü. Mart 2025'te 4,3, Nisan 2025'te 4,2 olan huzur puanı, Mayıs 2025'te 5,7'ye yükseldi. Yılın ikinci yarısında huzur düzeyi genellikle 4,6–5,7 aralığında seyretti ve Aralık 2025'te 5,7 olarak ölçüldü.

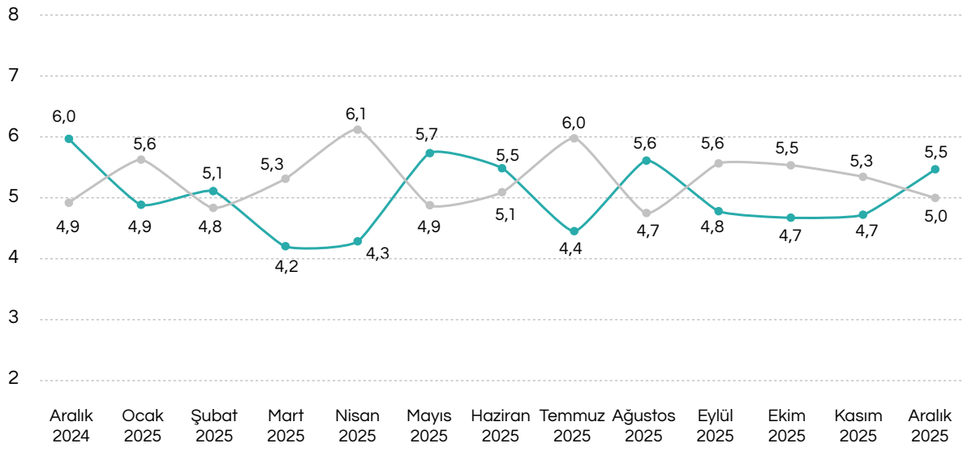
Kaygı puanı Nisan 2025'te 7,5 ile dönem içindeki en yüksek seviyesine ulaştı. Yaz aylarında 6–6,6 aralığında ölçülen kaygı düzeyi, yılın son aylarında Ekim ve Kasım 2025'te 6,7, Aralık 2025'te ise 5,7 oldu.

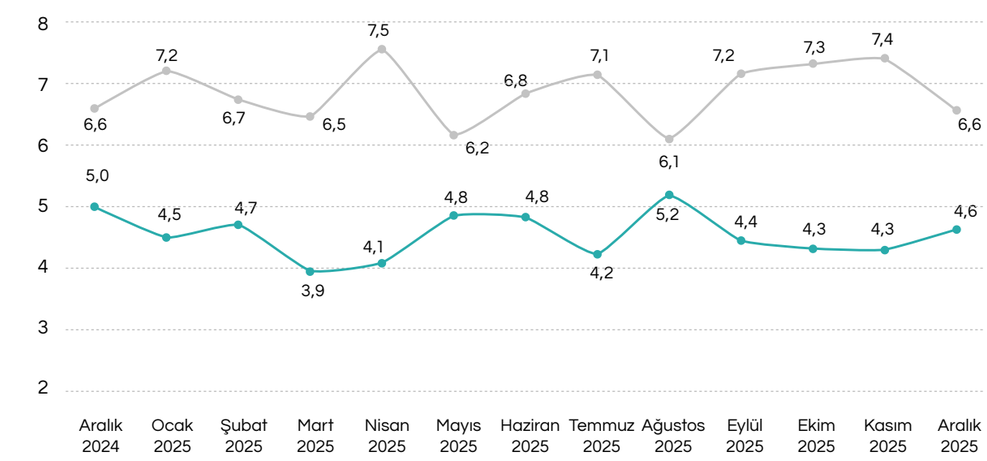
Stres puanı dönem boyunca 6–7,5 aralığında ölçüldü. Bu puan Nisan 2025'te 7,5 ile en yüksek, Ağustos 2025'te 6,1 ile daha düşük bir seviyede gerçekleşti.

Yaşam memnuniyeti düzeyi ise yıl genelinde 4–5,2 aralığında seyretti. Mart 2025'te 3,9 ile en düşük, Ağustos 2025'te 5,2 ile en yüksek değerini alan yaşam memnuniyeti puanı, yılın son aylarında 4,3–4,6 aralığında ölçüldü.

▶ Grafik 24. Aylara göre duygu hali (Aralık 2024-2025)

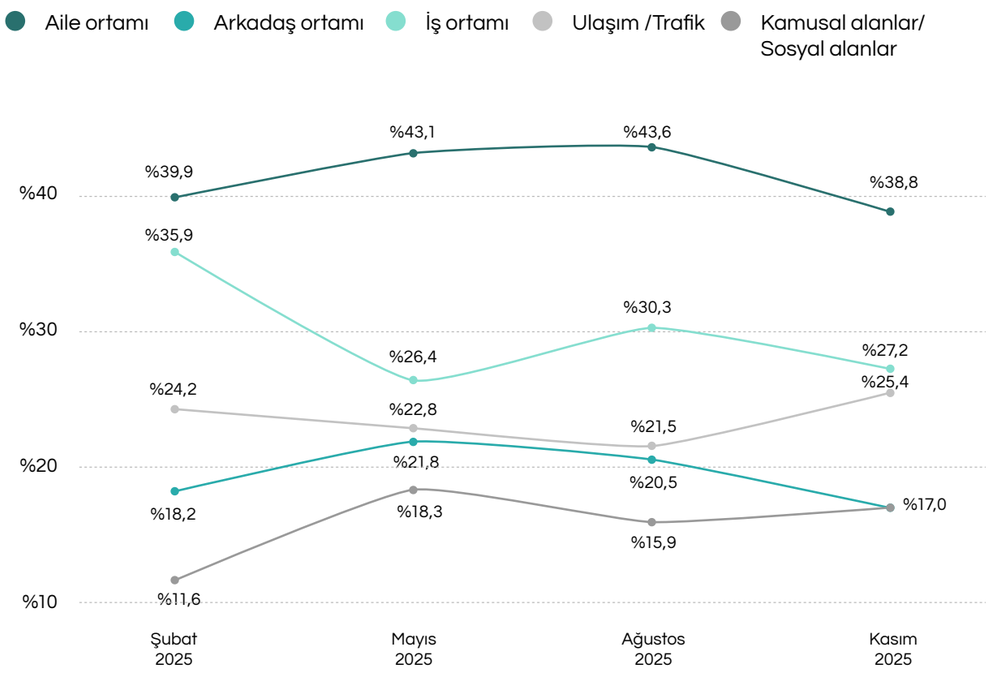

Yüksek sesli tartışmaların en sık yaşandığı ortam aile oldu.

Şubat–Kasım 2025 döneminde yüksek sesli tartışmaların aile ortamında yaşandığını belirtenlerin oranı, Şubat 2025'te %39,9, Mayıs 2025'te %43,1, Ağustos 2025'te %43,6 olarak ölçüldü. Bu oran Kasım 2025'te %38,8'e geriledi. Aile ortamı, tüm dönem boyunca yüksek sesli tartışmaların en sık ifade edildiği mekân olarak öne çıktı.

Yüksek sesli tartışmaların iş ortamında yaşandığını belirtenlerin oranı, Şubat 2025'te %35,9 iken Mayıs 2025'te %26,4'e düştü, Ağustos 2025'te %30,3, Kasım 2025'te %27,2 olarak ölçüldü. İş ortamında yaşanan tartışmalar özellikle Mayıs ayında daha düşük seviyelerde kaydedildi. Yüksek sesli tartışmaların arkadaş ortamında yaşandığını belirtenlerin oranı Şubat 2025'te %18,2, Mayıs 2025'te %21,8, Ağustos 2025'te %20,5, Kasım 2025'te %17,0 olarak ölçüldü. Ulaşım ve trafik ortamında yaşandığını belirtenlerin oranı Şubat 2025'te %24,2, Mayıs 2025'te %22,8, Ağustos 2025'te %21,5, Kasım 2025'te ise %25,4 oldu. Kamusal alanlar ve sosyal ortamlarda yaşandığını belirtenlerin oranı ise dönem boyunca %11–18 aralığında ölçüldü.

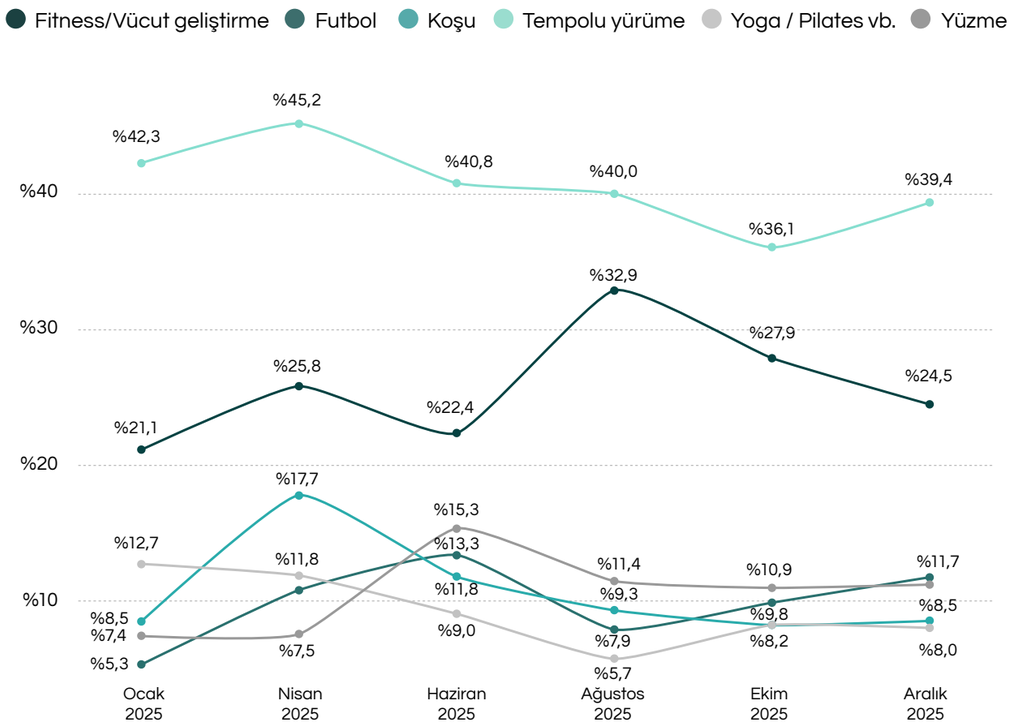
▶ Grafik 25. Aylara göre yüksek sesli tartışmanın gerçekleştiği yer (Şubat-Kasım 2025)

Tempolu yürüyüş yıl boyunca en yaygın spor aktivitesi olarak öne çıktı.

Ocak-Aralık 2025 döneminde tempolu yürüme yaptığını belirtenlerin oranı, Ocak 2025'te %42,3, Nisan 2025'te %45,2, Haziran 2025'te %40,8 olarak ölçüldü. Bu oran Ekim 2025'te %36,1'e gerilerken, Aralık 2025'te %39,4 oldu. Tempolu yürüme, yıl boyunca diğer spor aktivitelerine kıyasla en yüksek oranla ifade edilen aktivite olarak öne çıktı. Fitness/vücut geliştirme yaptığını belirtenlerin oranı ise Ocak 2025'te %21,1, Nisan 2025'te %25,8, Haziran 2025'te %22,4 olarak ölçüldü. Bu oran Ağustos 2025'te %32,9 ile dönem içindeki en yüksek seviyesine ulaştı, ardından Ekim 2025'te %27,9, Aralık 2025'te %24,5 olarak ölçüldü. Futbol oynadığını ifade edenlerin oranının en yüksek olduğu ay %11,7 ile Aralık 2025, koşu yaptığını ifade edenlerin oranının en yüksek olduğu ay %17,7 ile Nisan 2025, yoga/pilates yaptığını ifade edenlerin oranının en yüksek olduğu ay %12,7 ile Ocak 2025 ve yüzme sporu yaptığını ifade edenlerin oranının en yüksek olduğu ay ise %15,3 ile Haziran 2025 oldu.

▶ Grafik 26. Aylara göre spor aktivitesi yapma durumu (Ocak-Aralık 2025)

Gündem Araştırmaları Metodolojisi

Bu araştırma kapsamında Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) yöntemi kullanılarak 757 kişi ile görüşülmüştür. Katılımcılar, eğitim, meslek ve gelir düzeyine bağlı olarak 8 kategoriyi içeren sosyoekonomik statü (SES) düzeyinden üst (A+, A), üst-orta (B+, B), alt-orta (C+, C) ve alt (D ve E) statülerine göre belirlenmiştir.

Araştırmaya katılanların %51,8'ini kadın, %48,2'sini erkek katılımcılar oluşturmuştur. Katılımcıların %40,8'ini 18-35 yaş aralığındaki, %18,3'ünü 36-44 yaş aralığındaki, %29,7'sini 45-59 yaş aralığındaki kişiler, %11,2'sini ise 60 yaş ve üzeri kişiler oluşturmaktadır.

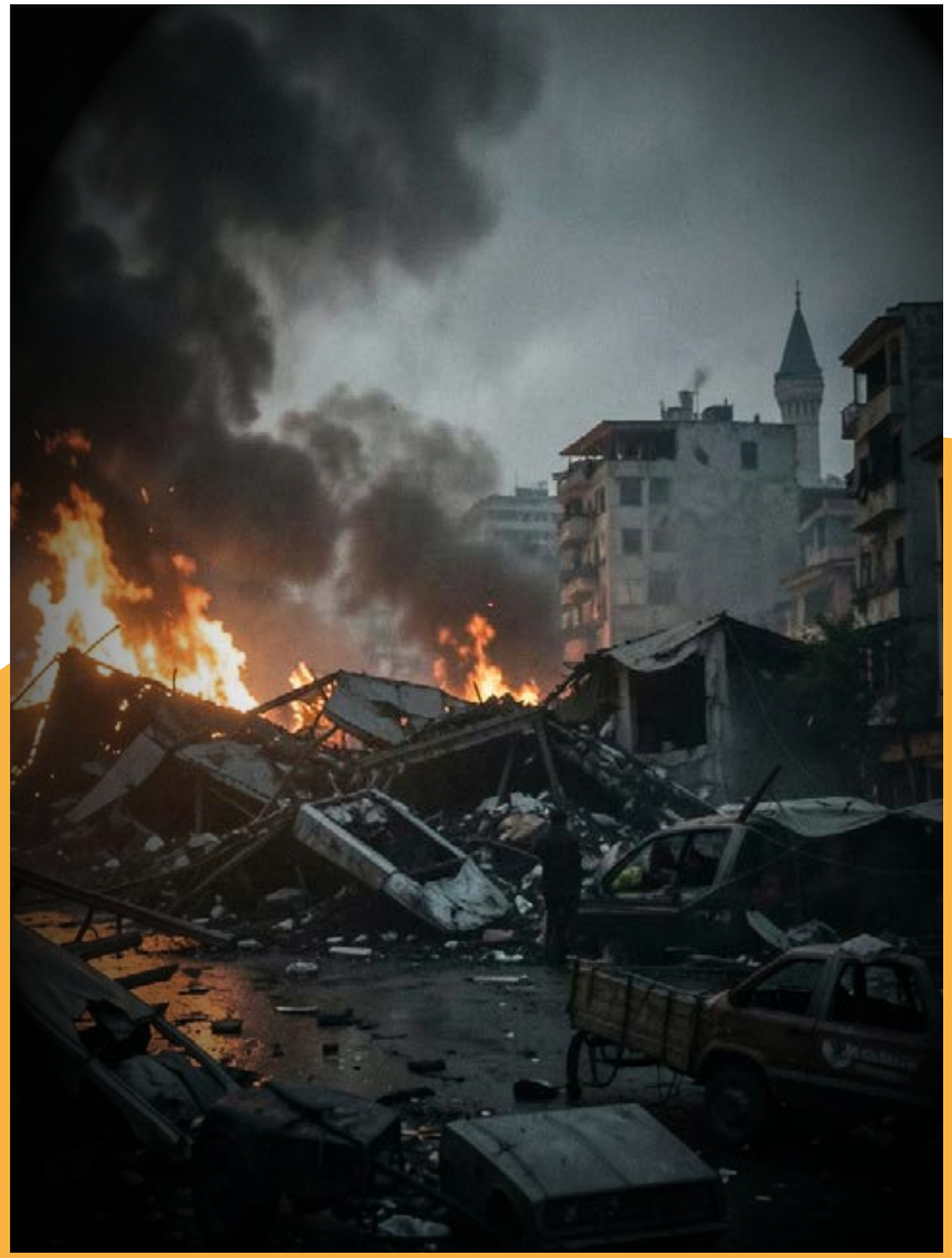
Araştırmaya katılanların, %31,3'ü lise altı, %32,4'ü lise, %36,3'ü ise lise üstü eğitim seviyesine sahip olduğunu belirtmiştir.

3.

Bölüm

Tematik Dosya

Afet Bilinci

İPA, İstanbul Barometresi Tematik Araştırması:

Afet Bilinci

Afet yönetiminde toplumsal farkındalığın ve risk bilincinin oluşmasının önemi

Birleşmiş Milletler Afet Risklerini Azaltma Ofisi (UNDRR) son yıllarda yayınladığı raporlarla afet risklerini (kayıplarını) azaltmak için oldukça ayrıntılı değerlendirmeler yapmakta ve şehirlerimizin gelecekte afetlere nasıl daha dirençli olabileceği ile ilgili olarak ülkelere önerilerde bulunmaktadır. Olası risklerin tanınması ve toplumun refahını ve güvenliğini artıracak uygulamalar sürecinde farkındalığı (awareness) ve bilinci (consciousness) geliştirecek yöntemler önerilmektedir.

Dünya nüfusunun yüzde 50'den fazlası, doğası gereği karmaşık olan ve birbiriyle ilişkili birçok unsurdan oluşan şehirlerde yaşamaktadır. Araştırmalar şehir nüfuslarının artacağını göstermektedir. Nüfusla birlikte kentsel yoksulluğun da artmaya başladığı şehirlerde, doğa ve insan kaynaklı tehlikelere karşı savunmasız alanlarda kayıp risklerinin de hızla arttığı gözlenmektedir.

Şehirlerin kentsel alanlarını yönetme şeklini önemli ölçüde değiştirmeden afetlere karşı toplumsal ve yapısal dirençlilik elde edilemeyeceği anlaşılmaktadır. Şehirlerin yönetiminde çeşitli düzeylerde etkilileri olan merkezi ve yerel yönetim birimleri yanı sıra yüksek öğrenim kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, platform, kent konseyi, ve mahalle meclisleri gibi çeşitli paydaşların ortak çabası gerekmektedir. Bu ortak çabanın arzulanan sonucu vermesi için, özellikle yerel yönetimlerin ilgili tüm paydaşları kapsayacak biçimde bir yönetişim ortamı sağlaması esastır.

Bu kapsamda, yerel ölçekte toplumun çeşitli kesimlerine yönelik anketler yoluyla bireylerin maruz kalabilecekleri tehlikeler ve bunların riskleriyle ilgili farkındalık ve bilinç düzeyinin belirlenmesi önemli bir veri tabanı oluşturmaktadır. Bu veri tabanı temel alınarak yerel yöneticiler tarafından afet risklerinin azaltılmasına yönelik alınacak önlemler, yapılacak hazırlıklar, geliştirilecek strateji ve eylem planları daha tutarlı ve yapıcı olacaktır.

İstanbul'da afet bilincini belirlemek için yapılan anket sonuçları

İPA tarafından yapılan "Afet Bilinci Araştırması" başlıklı araştırmada İstanbul'da yaşayan 761 bireyin afet bilinci ve farkındalığı ile ilgili olarak Afet Riski Algısı ve Hazırlık, Evde Alınan Fiziksel Önlemler, Acil Durum Hazırlığı, Temel Güvenlik Bilgisi, Yangın Güvenliği, Deprem Endişesi, Konut ve Bina Güvenliği Algısı ve İlk Yardım ve Gönüllülük başlıkları altında anketler yapılmıştır.

Ankete katılan toplam 761 bireyin %66'sını 36 yaş ve üstü bireyler oluşturmaktadır. Katılımcıların %61'i lise ve lise üstü eğitim düzeyine sahiptir. Ancak, 35 yaş ve altı genç bireylerin deprem anında ne yapacakları konusunda daha bilgili olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların farklı tehlikeler içerisinden en fazla endişe duydukları olay %94,1 ile depremdir. Bu sonuç, İstanbul'da deprem tehlikesinin yaratacağı yıkım, ölüm ve yaralanma olgusunun afetler söz konusu olunca en önemli ve öncelikli olduğu göstermektedir. Buna göre, halkın %94,1'inin yerel ve merkezi yönetimlerden beklentilerinin, bu tehlikenin doğuracağı kayıp risklerini azaltılması yönünde olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların %57,7'sinin deprem sırasında ne yapacağını bildiğini ve kendine güvendiğini belirtmektedir. Nitekim, depremden kaynaklanan endişenin ortalamasının %74,1 olması bunu doğrulamaktadır. Artan yaşlarda bu endişenin arttığı gözlenmiştir. Bina güvenliği algısı araştırmasında katılımcıların %18'i binasının yıkılacağını, %14,3'ü ise ağır hasar alacağını düşünmektedirler. Bu oranlar alt gelir grubunda daha da artmaktadır.

Binasının çürük olduğu konusunda bilgi verilmesi durumunda, binasında kalmaya devam eden katılımcıların %70,6'sının maddi yetersizlik nedeniyle binasında yaşamayı sürdürmek istemesi, İstanbul'da depremden dolayı duyulan endişe düzeyinin %94,1 gibi oldukça yüksek oranda çıkmasının nedenini açıklamaktadır.

Anket sonuçlarından hareketle, karşılaşılacak tehlikeler ve oluşabilecek riskler konusunda bilimsel bulgular çerçevesinde toplumun daha fazla aydınlatılması yararlı olacaktır.

Marmara Bölgesi'nin en kalabalık şehri olan İstanbul, Marmara Denizi içerisinde olabilecek bir büyük depremden dolayı nüfus, sorunlu yapı stoğu ve bazı ilçelerdeki zemin sorunları nedeniyle çok ciddi kayıplarla karşılaşacağı yıllardır İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan ve tekrarlanan araştırmalar tarafından ortaya konulmuştur.

İstanbul genelinde halen artmayı sürdüren nüfus ve büyüyen sanayi/ticari faaliyetler ve yatırımlar, deprem dahil doğa ve insan kaynaklı tehlikelerin afete dönüşme riskini daha da artırmaktadır. Depreme dayanıklı bir İstanbul için öncelikle yerel ve merkezi yönetim kurumlarındaki ilgili tüm paydaşların işbirliği ile kısa, orta ve uzun vadede riskleri azaltan bütüncül ve sürdürülebilir bir kentsel planlama (sakınım planı) anlayışının işlerlik kazanması gerekmektedir.

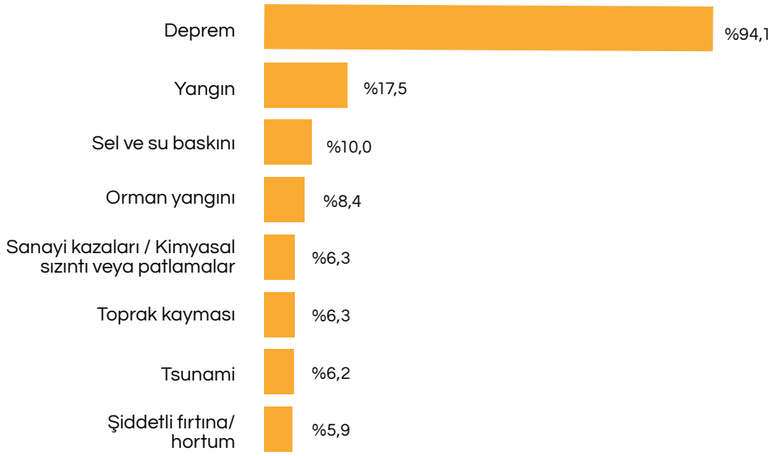
Prof. Dr. Haluk Eyidoğan
İBB Deprem Bilim Üst Kurulu Üyesi

3.2 Araştırma Bulguları

Afet Risk Algısı

Katılımcılara İstanbul'da gerçekleşmesi olası afet türlerine ilişkin endişe düzeyleri soruldu. Katılımcıların %94,1'i yaşadıkları çevrede deprem riskinden endişe duyduğunu belirtirken %17,5'i yangın, %10'u ise sel ve su baskını riskinden endişe duyduğunu ifade etti. Deprem endişesi kadınlarda, 45–59 yaş arası katılımcılarda ve lise üstü eğitime sahip katılımcılarda daha yüksek oranlarda görüldü.

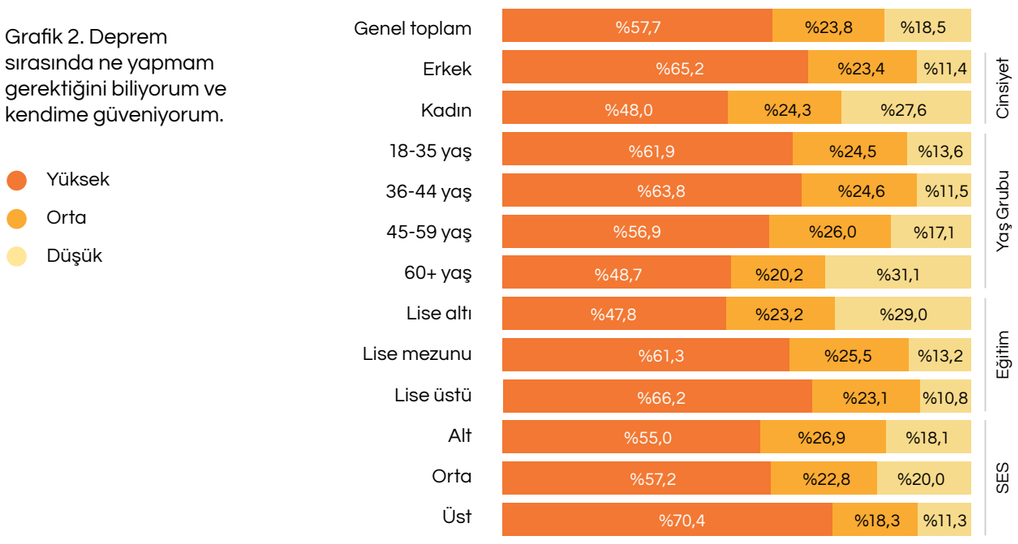
▶ Grafik 1. İstanbul'da yaşadığınız çevreyi düşündüğünüzde hangi tür afet risklerinden endişe etmektesiniz?

Afet Riski Algısı ve Hazırlık

Katılımcıların %85,7'si İstanbul'un yakın gelecekte yıkıcı büyüklükte bir deprem riski taşıdığını düşündüğünü ifade etti. Lise üstü eğitime sahip katılımcılarda bu oran %89,6'ya yükseldi. Fakat katılımcıların %57,7'si deprem sırasında ne yapacağını bildiğini ve kendine güvendiğini belirtti (erkeklerde %65,2, kadınlarda %48). En bilgili grup 36-44 yaş arası olurken sosyoekonomik seviye arttıkça bilgi düzeyi de yükseldi. Diğer yandan, tedbir almanın kaderi değiştirmeyeceği görüşüne katıldığını ifade edenlerin oranı %37,1 oldu. Lise üstü eğitime sahip katılımcılarda bu görüşe katılanların oranı %23,8 iken lise altı grupta bu oran %48,1 olarak ölçüldü. Sosyoekonomik statü arttıkça bu görüşe katılım oranının azaldığı görüldü.

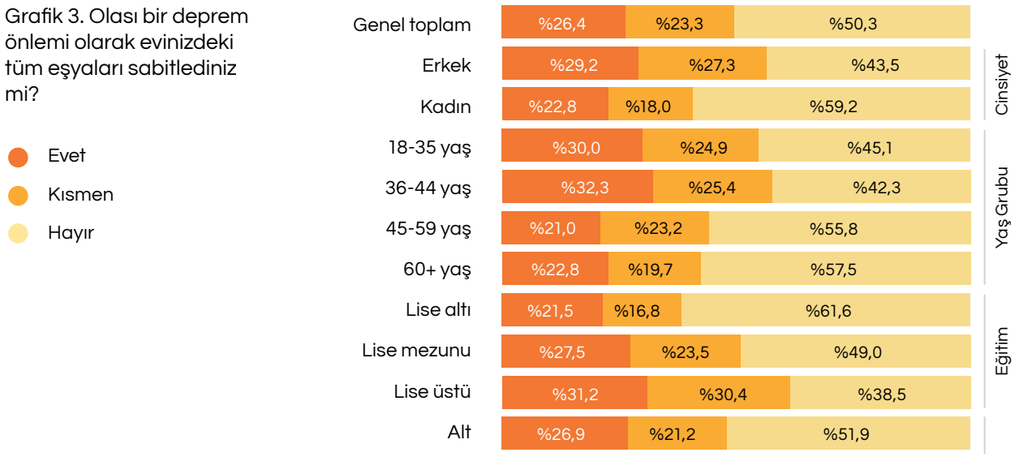
▶ Grafik 2. Deprem sırasında ne yapmam gerektiğini biliyorum ve kendime güveniyorum.

Evde Alınan Fiziksel Önlemler

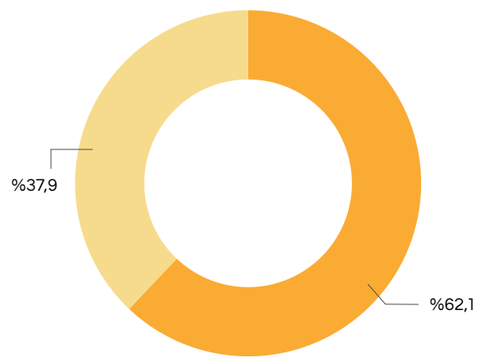
Evdeki eşyalarını tamamen sabitlediğini belirtenlerin oranı %26,4, kısmen sabitlediğini ifade edenlerin oranı %23,3, sabitlemediğini belirtenlerin oranı ise %50,3 oldu. Eşyalarını tamamen sabitlediğini ifade edenlerin oranı lise üstü eğitime sahip katılımcılarda %31,2, lise altı katılımcılarda ise %21,5 olarak kaydedildi. Sosyoekonomik seviye arttıkça sabitleme oranının yükseldiği görüldü. Katılımcıların çoğunun deprem riski olduğunu düşünürken yarısından fazlasının (%50,3) evdeki eşyalarını sabitlememesi risk algısının herkes için eylemsel hazırlığa dönüşmediğini gösteriyor.

▶ Grafik 3. Olası bir deprem önlemi olarak evinizdeki tüm eşyaları sabitlediniz mi?

Yaşam üçgeni kavramını bildiğini belirtenlerin oranı %64,8, bilmediğini ifade edenlerin oranı %35,2 oldu. Erkeklerde bu oran %68 iken kadınlarda %60,7 olarak ölçüldü. Yaş arttıkça bilinirlik azalırken eğitim ve sosyoekonomik seviye yükseldikçe artış gösterdi. Ev içinde tüm hane halkı için yaşam üçgeni alanları belirlediğini ifade edenlerin oranı %62,1 olarak kaydedildi. Cinsiyet, eğitim ve sosyoekonomik durum açısından anlamlı bir farklılaşma görülmedi. Yaşam üçgeni veya çök–kapan–tutun yöntemlerinin faydasız olduğunu düşünenlerin oranı %26,2 oldu. Kadınlarda bu oran %31,5 olarak kaydedildi.

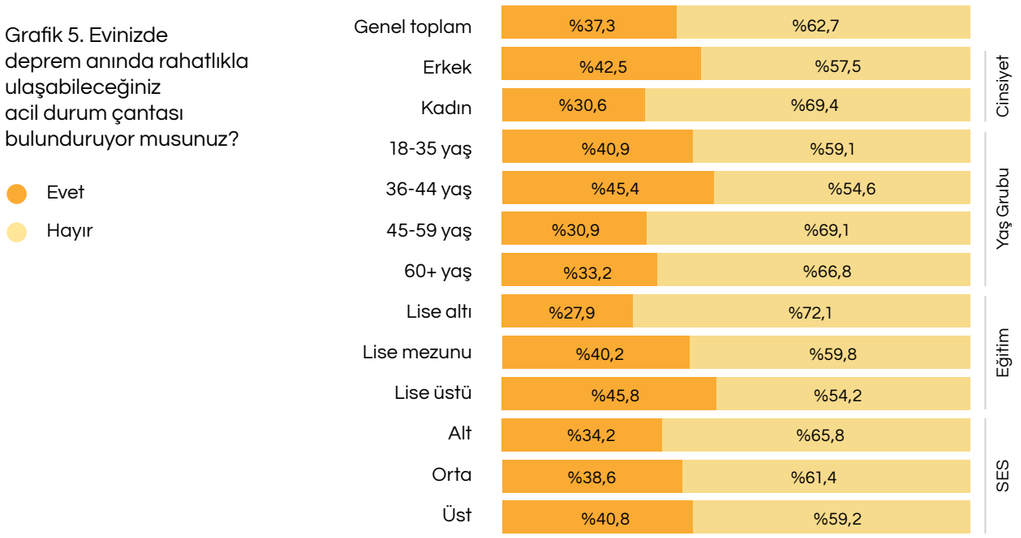
▶ Grafik 4. Ev içerisinde tüm ev sakinleri için yaşam üçgeni alanları belirlediniz mi?

Acil Durum Hazırlığı

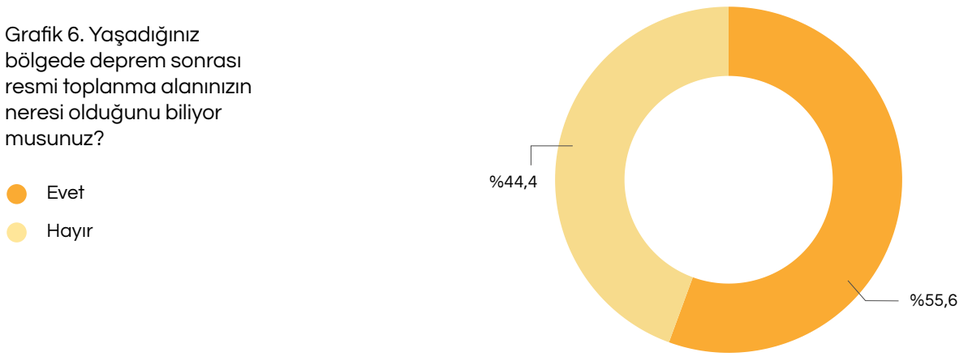
Katılımcıların %37,3'ü evinde deprem anında ulaşabileceği bir acil durum çantası bulunduğunu belirtti. Eğitim ve sosyoekonomik seviye arttıkça acil durum çantası bulundurma oranının arttığı görüldü.

▶ Grafik 5. Evinizde deprem anında rahatlıkla ulaşabileceğiniz acil durum çantası bulunduruyor musunuz?

Yaşadığı bölgede deprem sonrası resmi toplanma alanını bildiğini ifade edenlerin oranı %55,6 oldu. Erkeklerde bu oran %59,6 iken yaş grupları arasında en yüksek oran %64,6 ile 36–44 yaş grubunda kaydedildi. Eğitim ve sosyoekonomik statü arttıkça toplanma alanını bilenlerin oranında artış görüldü.

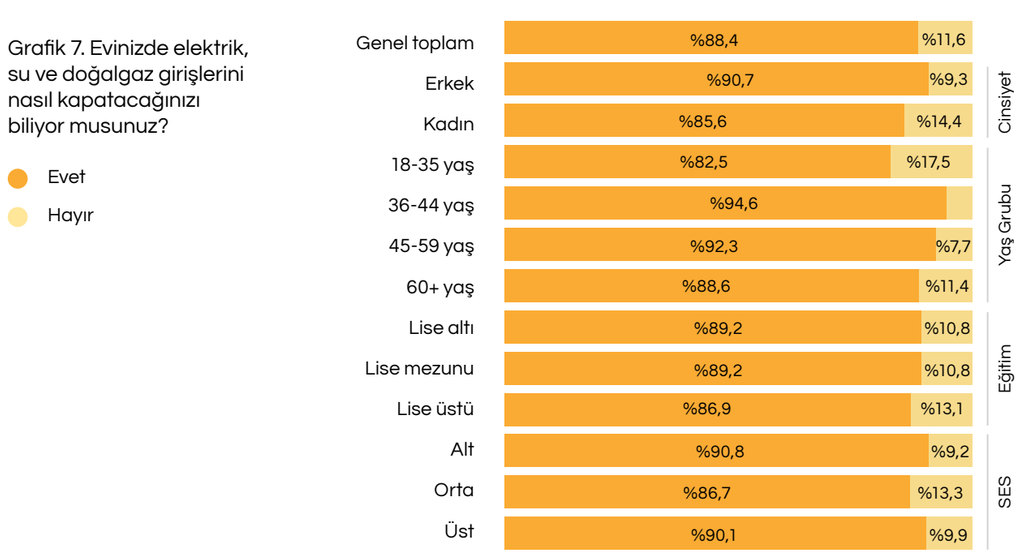
▶ Grafik 6. Yaşadığınız bölgede deprem sonrası resmi toplanma alanınızın neresi olduğunu biliyor musunuz?

Temel Güvenlik Bilgisi

Katılımcıların %88,4'ü evlerinde elektrik, su ve doğalgaz girişlerini nasıl kapatacağını bildiğini ifade etti. Bu oran erkeklerde %90,7, kadınlarda ise %85,6 olarak kaydedildi. Sosyoekonomik durum ve eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılaşma görülmedi.

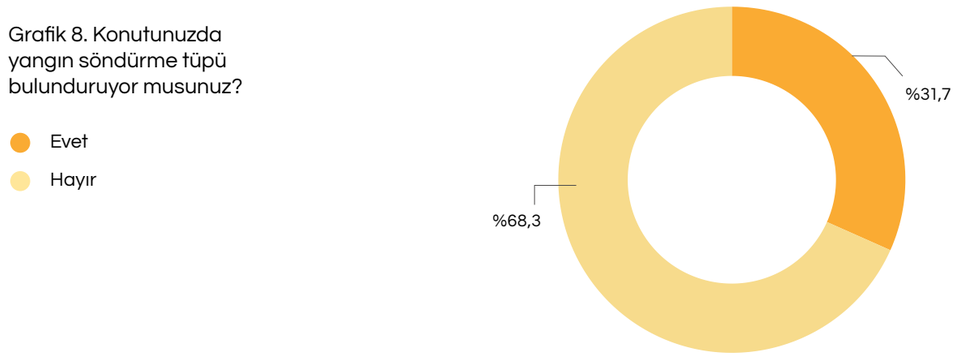
▶ Grafik 7. Evinizde elektrik, su ve doğalgaz girişlerini nasıl kapatacağınızı biliyor musunuz?

Yangın Güvenliği

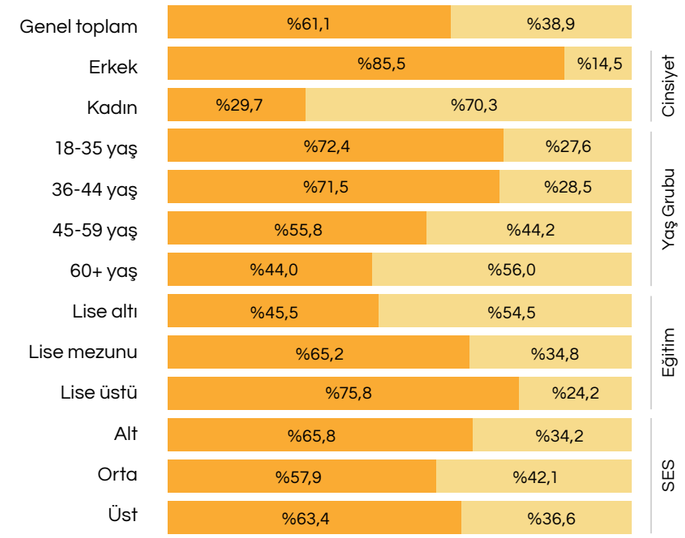
Konutunda yangın söndürme tüpü bulundurduğunu belirtenlerin oranı %31,7 oldu. Üst sosyoekonomik seviyeye sahip katılımcılarda bu oran %49,3 iken alt sosyoekonomik seviyede %26,5 olarak ölçüldü.

▶ Grafik 8. Konutunuzda yangın söndürme tüpü bulunduruyor musunuz?

Katılımcıların %38,9'u yangın söndürme tüpünü kullanmayı bilmediğini belirtti. Kadınlarda bu oran %70,3'e yükselirken erkeklerde %14,5'te kaldı. Yaş arttıkça kullanmayı bilenlerin oranında düşüş görülürken eğitim seviyesi yükseldikçe bu oranda artış kaydedildi.

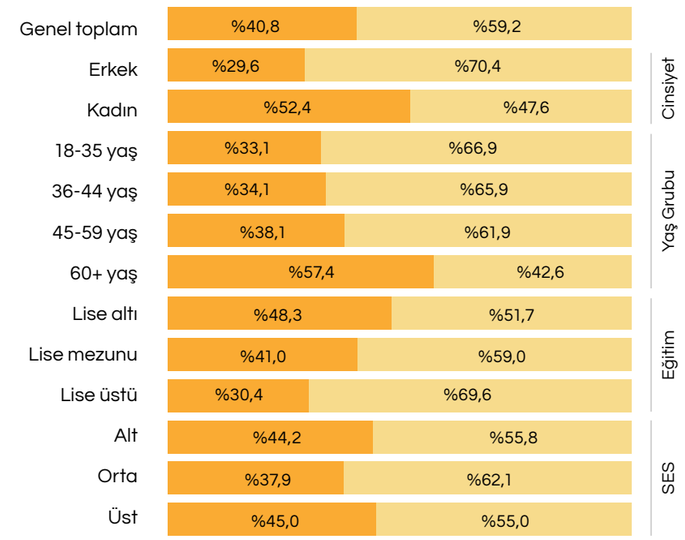
▶ Grafik 9. Yangın söndürme tüpü kullanmayı biliyor musunuz?

Deprem Endişesi

Deprem endişesi kadınlarda erkeklere göre 10 puan daha yüksek seyretti (%79,9 ve %69,6). Genel endişe düzeyi %74,1 olarak kaydedildi. Yaş grupları arasında en yüksek endişe oranı %76,2 ile 36-44 yaş grubunda görüldü. Sosyoekonomik düzey düştükçe endişe düzeyinin arttığı belirlendi. Katılımcıların %40,8'i deprem endişesinin günlük yaşamını ya da sağlığını olumsuz etkilediğini ifade etti. Kadınlarda bu oran %52,4 iken erkeklerde %29,6 oldu. En yüksek etkilenme oranı %57,4 ile 60 yaş üstü katılımcılarda görüldü.

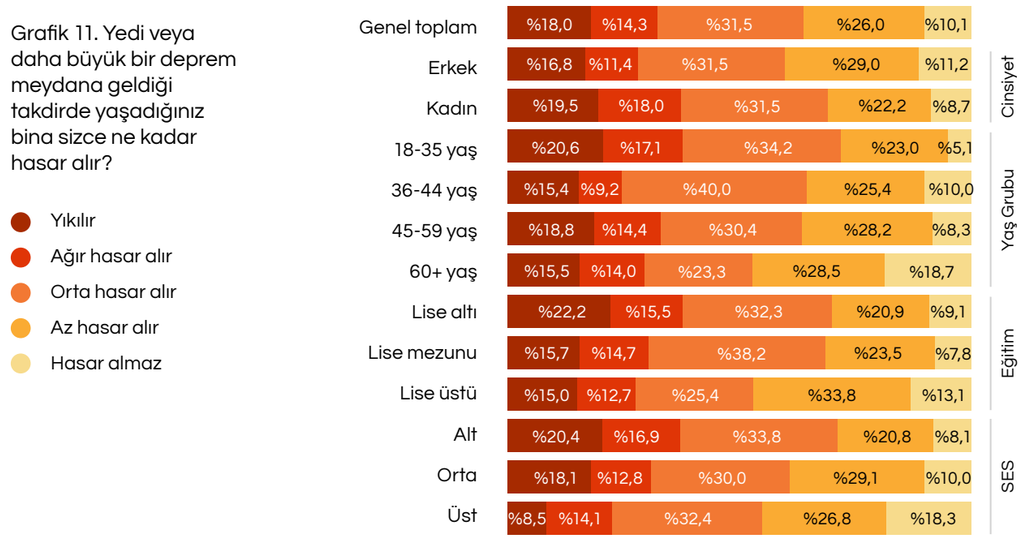
▶ Grafik 10. Bu endişe hayatınızı kötü anlamda etkiliyor veya herhangi bir sağlık sorunu yaratıyor mu?

Konut ve Bina Güvenliği Algısı

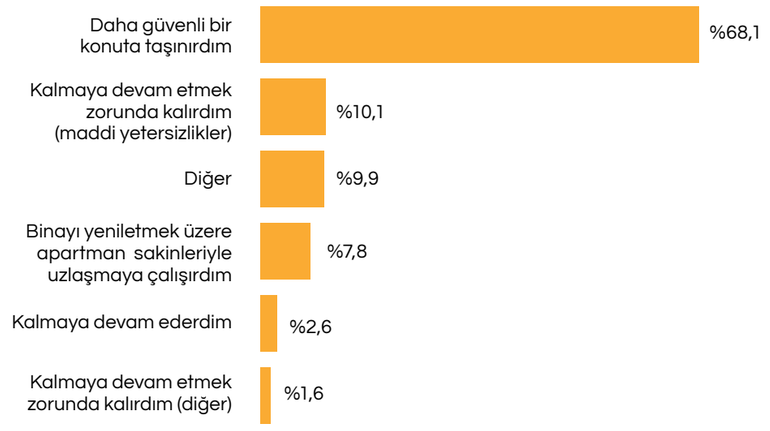
Katılımcıların %18'i yaşadığı binanın büyük bir depremde yıkılacağını, %14,3'ü ise ağır hasar alacağını düşündüğünü ifade etti. Alt sosyoekonomik seviyeye ait katılımcılarda binasının yıkılacağını düşünenlerin oranı %20,4, ağır hasar alacağını düşünenlerin oranı %16,9 oldu.

▶ Grafik 11. Yedi veya daha büyük bir deprem meydana geldiği takdirde yaşadığınız bina sizce ne kadar hasar alır?

Binaya çürük raporu verilmesi durumunda daha güvenli bir konuta taşınacağını belirtenlerin oranı %68,1 olarak ölçüldü. 60 yaş üstü katılımcılarda bu oran %58'e gerilerken sosyoekonomik seviye arttıkça daha güvenli bir konuta taşınacağını belirtenlerin oranında artış görüldü. Kalmaya devam edeceğini belirtenlerin %70,6'sı maddi yetersizlik sebebiyle binasında yaşamaya devam edeceğini belirtti. Alt sosyoekonomik seviyede bu oran %78,6'ya çıktı.

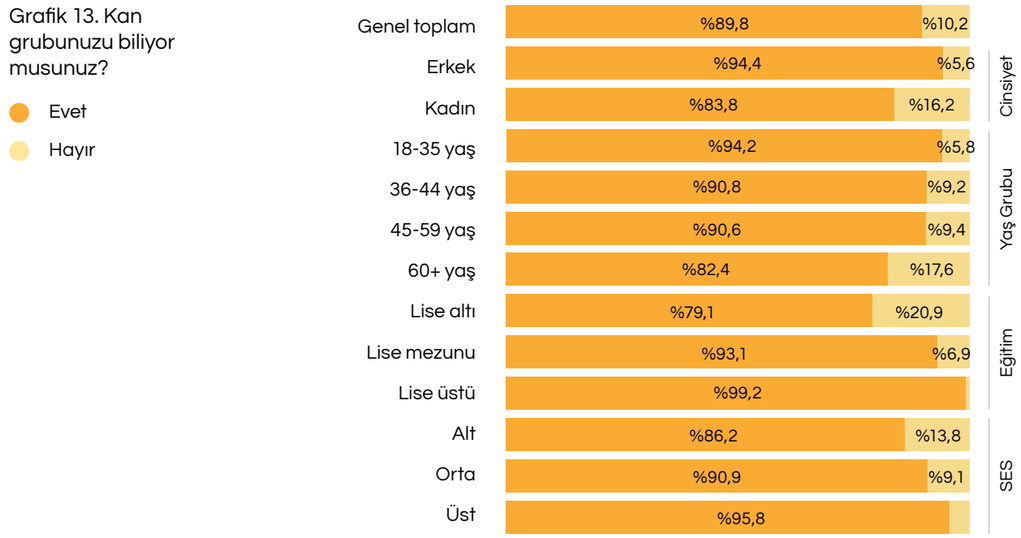
▶ Grafik 12. Binanıza çürük raporu verilmiş olsaydı ne yapardınız veya nasıl bir süreç yaşanacağını düşünüyorsunuz?

İlk Yardım ve Gönüllülük

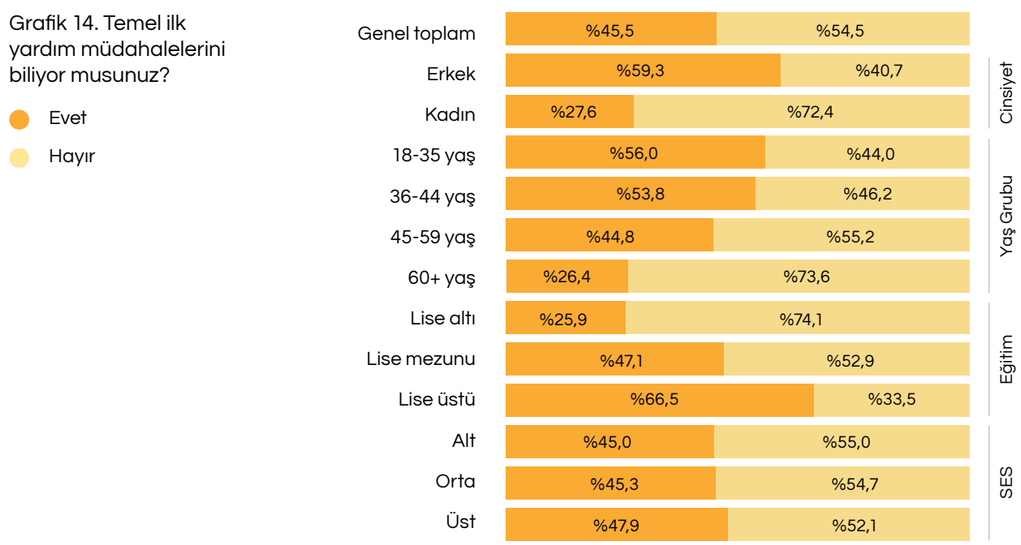
Katılımcıların %89,8'i kan grubunu bildiğini ifade etti. Lise altı eğitim düzeyine sahip katılımcılarda bu oran %79,1 olarak kaydedildi. Sosyoekonomik seviye arttıkça kan grubunu bilen katılımcıların oranında artış görüldü. Katılımcıların yaşı arttıkça kan grubunu bilmeyenlerin oranında artış görüldü.

▶ Grafik 13. Kan grubunuzu biliyor musunuz?

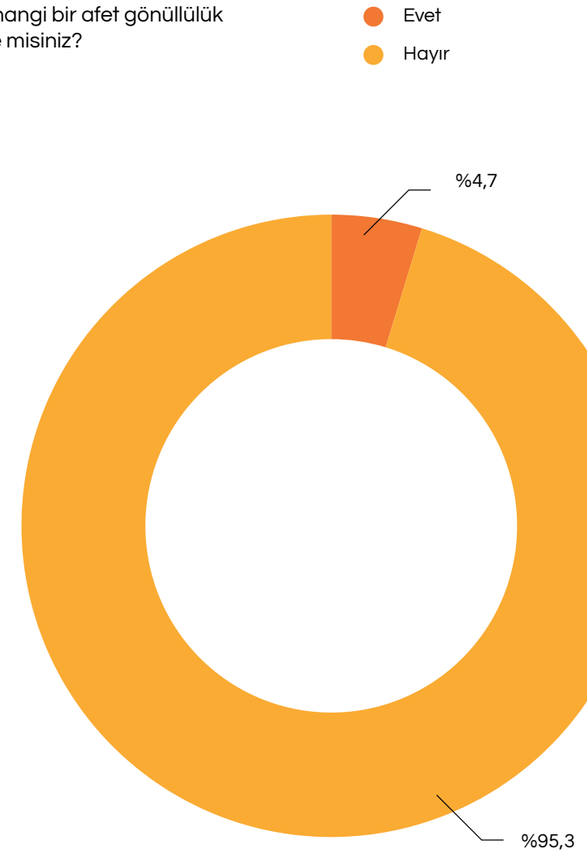
Katılımcıların %45,5'i ilk yardım müdahalelerini bildiğini ifade etti. Erkeklerde bu oran %59,3 oldu. Yaş arttıkça bilgi düzeyi azalırken eğitim ve sosyoekonomik seviye yükseldikçe artış gösterdi. Heimlich manevrasını bildiğini belirtenlerin oranı %69,1 oldu. Erkeklerde bu oran %77,6 iken katılımcıların yaşı azaldıkça bilinirliğin arttığı görüldü.

▶ Grafik 14. Temel ilk yardım müdahalelerini biliyor musunuz?

Herhangi bir afet gönüllülük kuruluşuna üye olduğunu belirtenlerin oranı %4,7 olarak ölçüldü. En yüksek gönüllülük oranı %18,8 ile lise üstü eğitime sahip katılımcılarda görüldü.

▶ Grafik 15. Herhangi bir afet gönüllülük kurumuna üye misiniz?

Tematik Dosya Metodolojisi

Bu araştırma kapsamında Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) yöntemi kullanılarak 761 kişi ile görüşüldü. Katılımcılar, eğitim, meslek ve gelir düzeyine bağlı olarak 8 kategoriyi içeren sosyoekonomik statü (SES) düzeyinden üst (A+, A), üst-orta (B+, B), alt-orta (C+, C) ve alt (D ve E) statülerine göre belirlendi.

Araştırmaya katılanların %43,8'ini kadın, %56,2'sini erkek katılımcılar oluşturdu. Katılımcıların %33,8'ini 18-35 yaş aralığındaki, %17,1'ini 36-44 yaş aralığındaki, %23,8'ini 45-59 yaş aralığındaki kişiler, %25,4'ünü ise 60 yaş ve üzeri kişiler oluşturdu.

Araştırmaya katılanların, %39'u lise altı, %26,8'i lise, %34,2'si lise üstü eğitim seviyesine sahip olduğunu belirtti.

4.

Bölüm

Sektörel Veriler

4.1 Konut Piyasası

Kasım 2024–Kasım 2025 döneminde konut satışları hem Türkiye genelinde hem de İstanbul'da yıllık bazda gerileyerek piyasada genel bir yavaşlamaya işaret etti. İlk ve ikinci el satışlar benzer yönlü seyrederken, satışların yaklaşık dörtte üçünü oluşturan ikinci el konutlar piyasadaki ağırlığını korudu. Kredili satışların sınırlı payı, konut talebinin ağırlıklı olarak öz kaynak kullanımıyla gerçekleştiğini gösterdi. Yabancıya satışlarda İstanbul, ülke genelindeki payını koruyarak göreli olarak daha dirençli bir görünüm sergiledi.

İstanbul içinde satışlar ağırlıklı olarak Avrupa Yakası'nda yoğunlaştı. Avrupa Yakası hem satış hacmi hem de göreli dayanıklılık açısından Anadolu Yakası'nın önünde yer aldı. Satış yoğunluğu özellikle kentin batı ve iç kesimlerinde kümelenirken, Esenyurt adet bazında en fazla satışın gerçekleştiği ilçe olmayı sürdürdü.

İlçe bazlı veriler, konut piyasasında mekânsal ayrışmanın belirginleştiğine işaret etti. Bazı ilçelerde stok devir hızının yükseldiği görülürken, bazı bölgelerde satışlarda belirgin gerilemeler kaydedildi. Aralık 2024'te gözlenen yüksek satış performansının ardından, 2025'in ilk aylarında daha zayıf ve temkinli bir piyasa görünümü öne çıktı.

Genel olarak İstanbul konut piyasası; ikinci el konutların ağırlıkta olduğu, kredi kullanımının sınırlı kaldığı ve satış performansının ilçe bazında farklılaştığı bir yapı sergiledi. Bu görünüm, piyasanın önceki dönemdeki yüksek tempolu seyrinden uzaklaşarak daha kontrollü bir faza geçtiğine işaret ediyor.

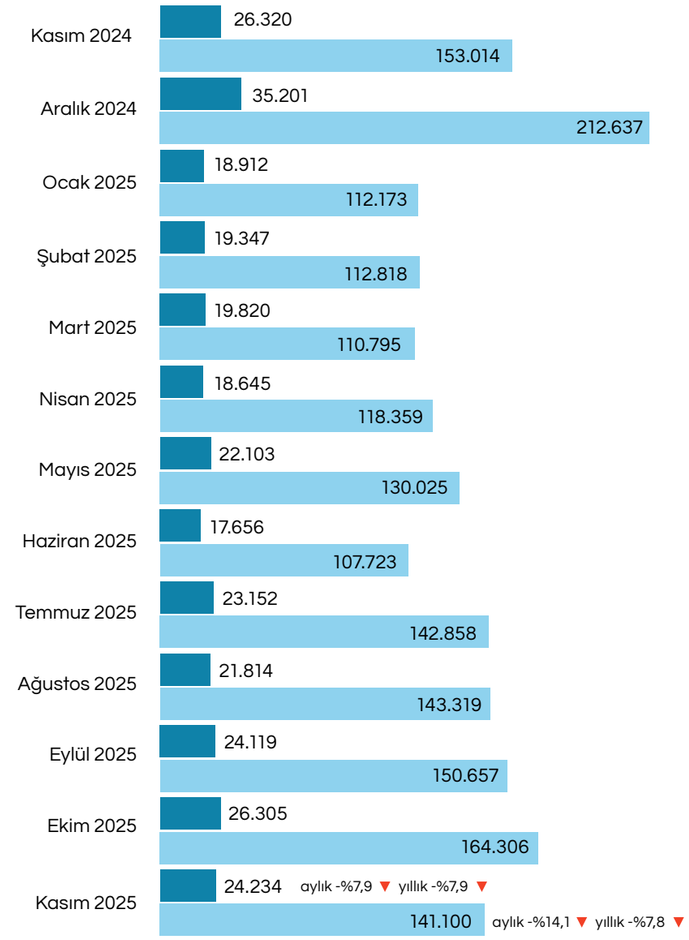
Satışlar aylık ve yıllık bazda düşüş gösterdi.

İstanbul'da Kasım 2024 döneminde **26.320** olan satış sayısı, Kasım 2025'te **24.234**'e gerilemiştir. Bu durum, İstanbul özelinde bir önceki yılın aynı ayına göre **%7,9 oranında bir yıllık azalma** yaşandığını göstermektedir. İstanbul verileri incelendiğinde, en yüksek seviyeye **35.201** ile **Aralık 2024** tarihinde ulaşıldığı görülmektedir. 2025 yılının ilk aylarında (Ocak-Şubat-Mart) değerler **20 binin** altına düşerek bir durgunluk dönemi geçirmiş, ancak yılın ikinci yarısında dalgalı bir seyir izleyerek **Ekim 2025**'te tekrar **26.305** seviyesine kadar çıkmıştır.

Türkiye genelinde Kasım 2024'te **153.014** olan toplam konut satışı, Kasım 2025 itibarıyla **141.100** seviyesine inmiştir. Bu değişim, Türkiye genelinde yıllık bazda **%7,8'lik bir düşüşe** işaret etmektedir. Türkiye genelindeki en keskin artış **Aralık 2024** döneminde **212.637** ile yaşanmış, bu tarihten sonra ciddi bir düşüşle 2025 yılına başlanmıştır. 2025 yılı içerisinde en düşük seviye **107.723** ile Haziran ayında kaydedilirken, Eylül ve Ekim aylarında belirgin bir toparlanma (150-164 bin bandı) gözlemlenmiş; ancak Kasım ayında hem aylık **(-%14,1)** hem de yıllık bazda düşüş gerçekleşmiştir.

Hem İstanbul hem de Türkiye genelinde benzer bir trend izlenmiş olup, yılı bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık **%8 civarında bir kayıpla** kapatmıştır

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Toplam Konut Satış Miktarı

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2024-2025

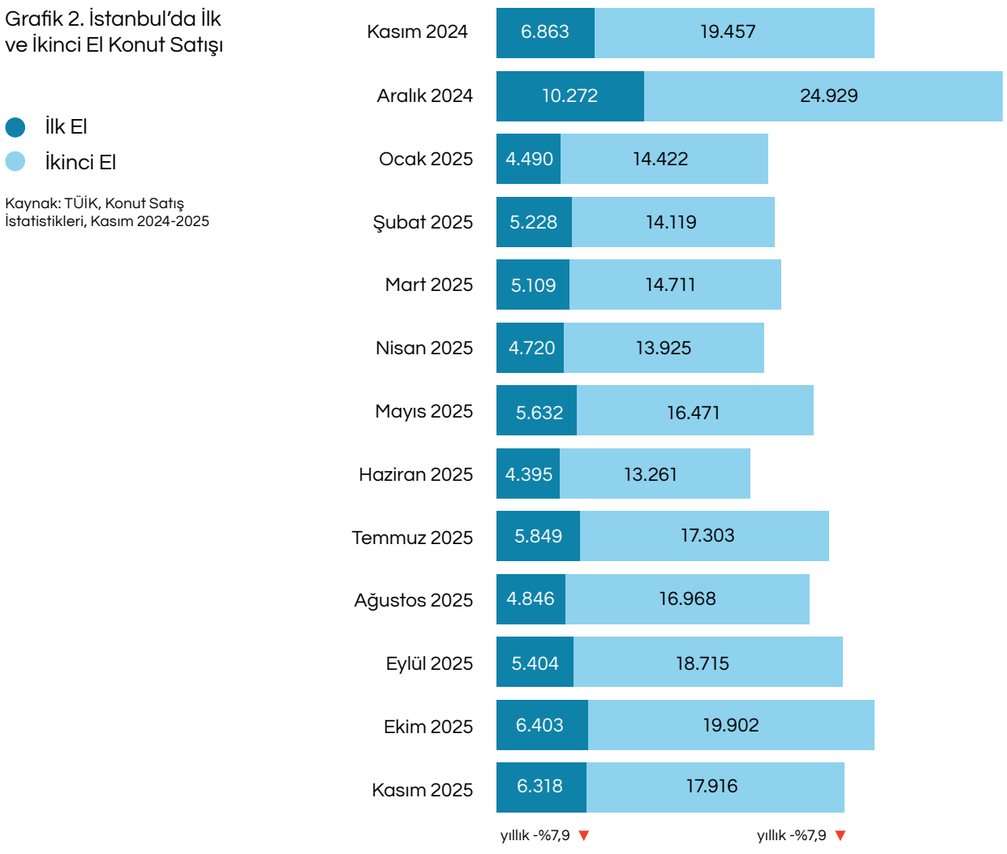
İlk el satışlar ve ikinci el satışlar belirgin şekilde azaldı.

Kasım 2024'te **6.863** adet olan ilk el konut satışları, Kasım 2025'te **6.318**'e gerilemiştir. Bu durum, ilk el satışlarda yıllık bazda **%7,9 oranında bir azalma** yaşandığını göstermektedir. Yıl içindeki en yüksek performans **10.272** satış ile **Aralık 2024** döneminde görülmüştür. 2025 yılı boyunca satışlar dalgalı bir seyir izlemiş, en düşük seviyesini ise **4.395** satış ile Haziran ayında görmüştür.

İkinci el konut piyasasında Kasım 2024'te **19.457** olan satış rakamı, Kasım 2025'te **17.916**'ya düşmüştür. Tıpkı ilk el satışlarında olduğu gibi, ikinci el piyasasında da yıllık bazda **%7,9'luk bir düşüş** kaydedilmiştir. İkinci el satışları hacim olarak ilk el satışlarının yaklaşık **üç katı** seviyesinde seyretmektedir. Bu kategoride de en yüksek satış rakamına **24.929** ile **Aralık 2024**'te ulaşılmış; 2025 yılındaki en düşük nokta ise **13.261** satış ile Haziran ayı olmuştur.

İlk el ve ikinci el konut satışlarındaki yıllık bazdaki **düşüş oranının birebir aynı (%7,9)** olması dikkat çekicidir. Bu durum, piyasadaki daralmanın konutun yeni veya eski olmasından bağımsız olarak genel bir eğilim olduğunu göstermektedir. İkinci el satışlar, toplam piyasa hacminin büyük çoğunluğunu oluşturmaya devam etmektedir. Kasım 2025 verilerine göre, gerçekleşen toplam satışın yaklaşık **%74'ü ikinci el, %26'sı ise ilk el** konutlardan oluşmaktadır.

▶ Grafik 2. İstanbul'da İlk ve İkinci El Konut Satışı

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2024-2025

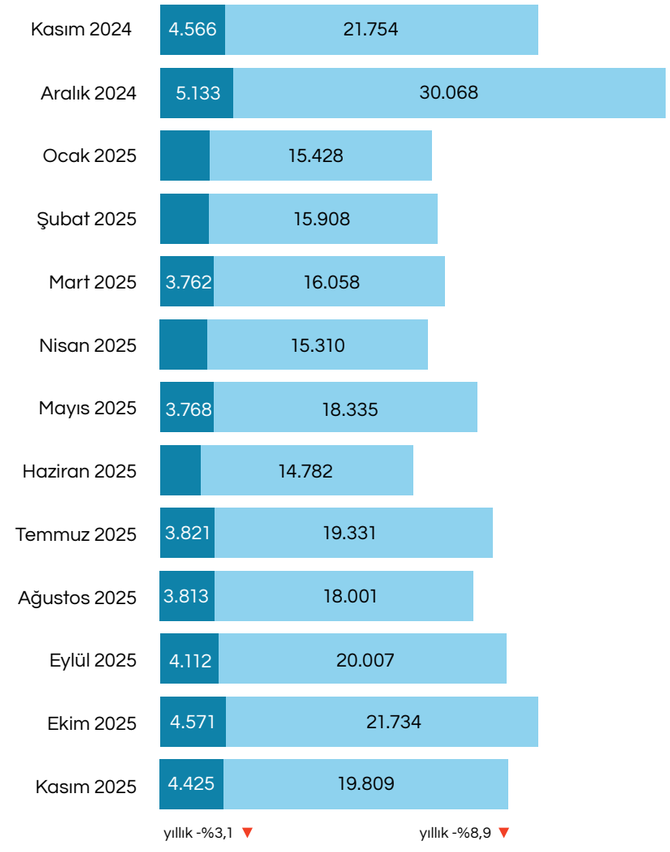
İpotekli ve ipoteksiz satışlarda düşüş gözlendi.

Kasım 2024'te İstanbul'da **4.566** olan **İpotekli satış** adedi, Kasım 2025'te **4.425**'e gerilemiştir. Bu veriler ışığında, ipotekli satışlarda yıllık bazda **%3,1 oranında bir azalma** yaşandığı görülmektedir. İpotekli satışların yıl içindeki en yüksek seviyesine **5.133** satış ile **Aralık 2024** tarihinde ulaşıldığı kaydedilmiştir. 2025 yılı boyunca bu satış türü nispeten daha düşük bir seyir izlemiş, ancak yılın son aylarında (Eylül'den itibaren) tekrar 4 bin bandının üzerine çıkmıştır.

Kasım 2024'te İstanbul'da **21.754** olan **İpoteksiz satış**lar, Kasım 2025 itibarıyla **19.809** seviyesine inmiştir. Bu durum, ipoteksiz satışların yıllık bazda **%8,9 oranında bir düşüş** yaşadığını göstermektedir. İpoteksiz satışlar, piyasanın ana gövdesini oluşturmaya devam etmektedir. Bu kategoride de en yüksek performans **30.068** satış ile **Aralık 2024** döneminde görülmüştür. 2025 yılının Haziran ayında **14.782** ile yılın en düşük seviyesi görülse de, takip eden aylarda belirgin bir toparlanma yaşanmış ve Ekim ayında tekrar 21.734 seviyesine kadar çıkılmıştır.

İpoteksiz satışlardaki yıllık düşüş oranının (%8,9), ipotekli satışlardaki düşüşten (%3,1) **daha keskin** olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum, nakit veya kredi dışı yöntemlerle yapılan alımların, kredili alımlara göre yıllık bazda daha fazla kan kaybettiğini göstermektedir. İpoteksiz satışlar, her ay ipotekli satışların yaklaşık **4 ila 5 katı** arasında bir hacimle piyasayı domine etmektedir. Örneğin Kasım 2025'te gerçekleşen her 5-6 satıştan sadece 1 tanesi banka kredisi (ipotekli) ile yapılmıştır.

▶ Grafik 3. İstanbul'da İpotekli ve İpoteksiz Konut Satışı

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2024-2025

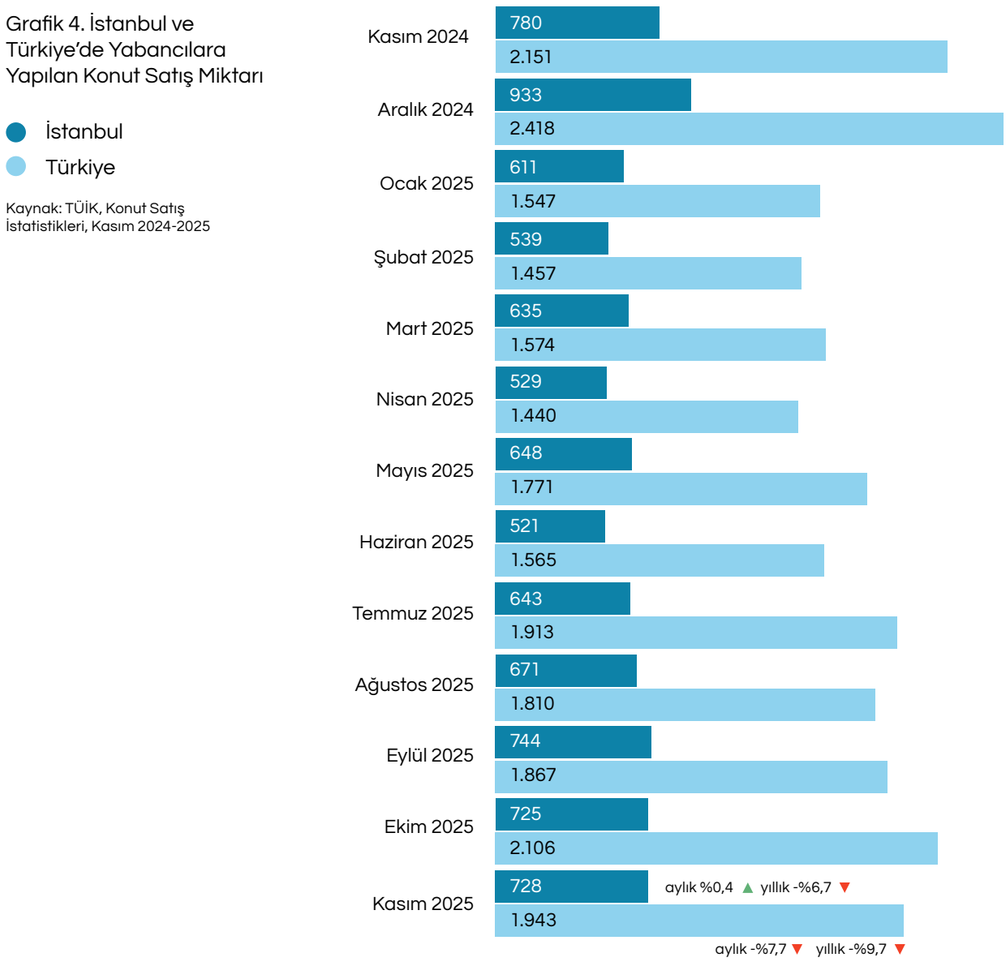
Türkiye genelinde yabancıya satışlar azalırken, İstanbul'un payı %37,5 seviyesinde gerçekleşti.

İstanbul'da yabancılara yapılan konut satışları Kasım 2024'te **780** iken, Kasım 2025'te **728**'e gerilemiştir. Bu veriler, İstanbul'daki yabancı satışlarında yıllık bazda **%6,7 oranında bir azalma** yaşandığını göstermektedir. İstanbul bazında yabancı satışlarının zirve noktası **933** satış ile **Aralık 2024** olmuştur. 2025 yılı içerisinde satışlar dalgalı bir seyir izlemiş; en düşük seviye 521 satış ile Haziran ayında görülmüş, ardından yılın son çeyreğine doğru (Eylül-Ekim-Kasım) tekrar 700 bandının üzerine çıkarak toparlanma eğilimi göstermiştir.

Türkiye genelinde yabancılara yapılan satışlar Kasım 2024'te **2.151** iken, Kasım 2025 itibarıyla **1.943**'e düşmüştür. Bu durum, Türkiye genelindeki yabancı satışlarında yıllık bazda **%9,7 oranında bir düşüş** gerçekleştiğine işaret etmektedir. Türkiye genelindeki yabancı ilgisi **Aralık 2024'te 2.418** satış ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2025 yılının ilk yarısında, özellikle Nisan ayında **1.440** satışa kadar gerileyen piyasa, yılın ikinci yarısında yeniden hareketlenerek 2 bin seviyelerine yaklaşmıştır.

Türkiye genelindeki yabancı satışlarındaki yıllık düşüş (%-9,7), İstanbul'daki düşüşten (%-6,7) **daha derindir.** Bu durum, İstanbul'un yabancı yatırımcı gözünde Türkiye'nin diğer illerine göre cazibesini biraz daha dirençli bir şekilde koruduğunu göstermektedir. Kasım 2025 verilerine göre, Türkiye genelinde yabancılara satılan her 100 konuttan yaklaşık **37'si İstanbul'da** yer almaktadır.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de Yabancılara Yapılan Konut Satış Miktarı

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Konut satışları İstanbul'un batısında yoğunlaşıyor: Avrupa Yakası %65,7 paya sahip.

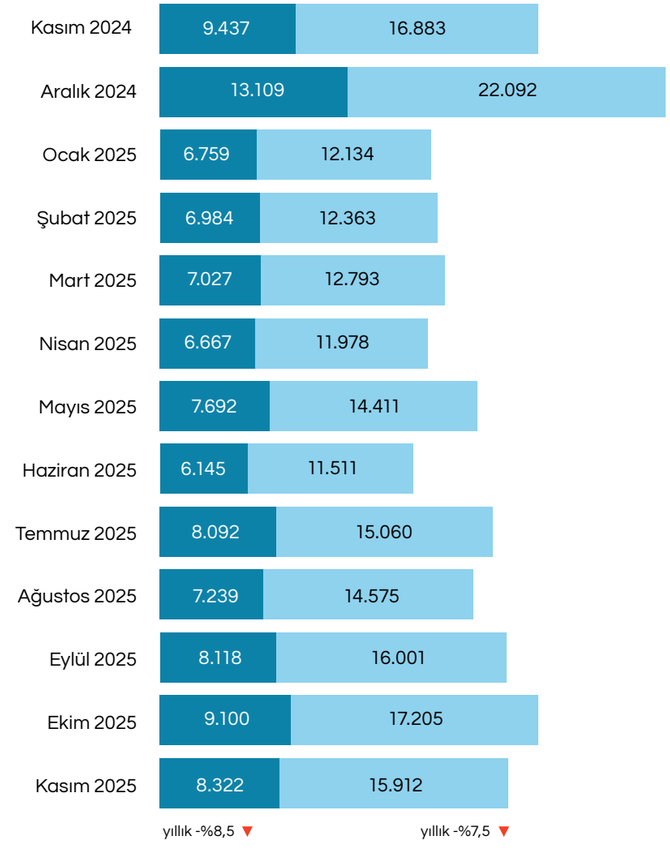
Anadolu Yakası'nda Kasım 2024 döneminde **9.437** olan konut satış adedi, Kasım 2025 itibarıyla 8.322'ye gerilemiştir. Bu değişim, bölgede yıllık bazda **%8,5 oranında bir azalma** yaşandığını göstermektedir. Anadolu Yakası'ndaki satışlar, incelenen bir yıllık süreçteki en yüksek seviyesine **13.109** satış ile **Aralık 2024** tarihinde ulaşmıştır. 2025 yılının ilk yarısında düşüş eğilimi gösteren piyasa, **Haziran ayında 6.145** satış ile en düşük noktayı görmüş, ardından Ekim ayına kadar bir toparlanma sürecine girmiştir.

Avrupa Yakası'nda Kasım 2024'te **16.883** olan satış rakamı, Kasım 2025'te **15.912** olarak kaydedilmiştir. Bu veriler, Avrupa Yakası'nda yıllık bazda **%7,5'lik bir düşüş** yaşandığına işaret etmektedir. Avrupa Yakası, hacimsel olarak piyasanın büyük çoğunluğunu oluşturmaya devam etmektedir. Bölgedeki en yüksek satış performansı **22.092** ile **Aralık 2024**'te gerçekleşmiştir. 2025 yılı içindeki en düşük seviye ise **11.511** satış ile yine Haziran ayında kaydedilmiştir.

Her iki yakada da satışlarda bir daralma söz konusu olsa da, **Anadolu Yakası'ndaki yıllık düşüş (%8,5), Avrupa Yakası'ndaki düşüşten (%7,5)** bir miktar daha keskindir. Bu durum, Avrupa Yakası'ndaki konut piyasasının yıllık bazda Anadolu Yakası'na göre biraz daha dirençli kaldığını göstermektedir. Avrupa Yakası, satış hacmi bakımından ise Anadolu Yakası'nın yaklaşık **iki katı** büyüklüğündedir. Örneğin Kasım 2025'te İstanbul genelindeki satışların yaklaşık %65'i Avrupa Yakası'nda, %35'i ise Anadolu Yakası'nda gerçekleşmiştir.

Her iki yakada da satışların yıl boyu izlediği grafik birbirine oldukça paraleldir; her iki bölgede Aralık 2024'te zirve yapmış, Haziran 2025'te dip noktayı görmüş ve yılın son çeyreğine girerken benzer bir toparlanma eğilimi sergilemiştir.

▶ Grafik 5. Avrupa ve Anadolu Yakası'nda Konut Satış Miktarı

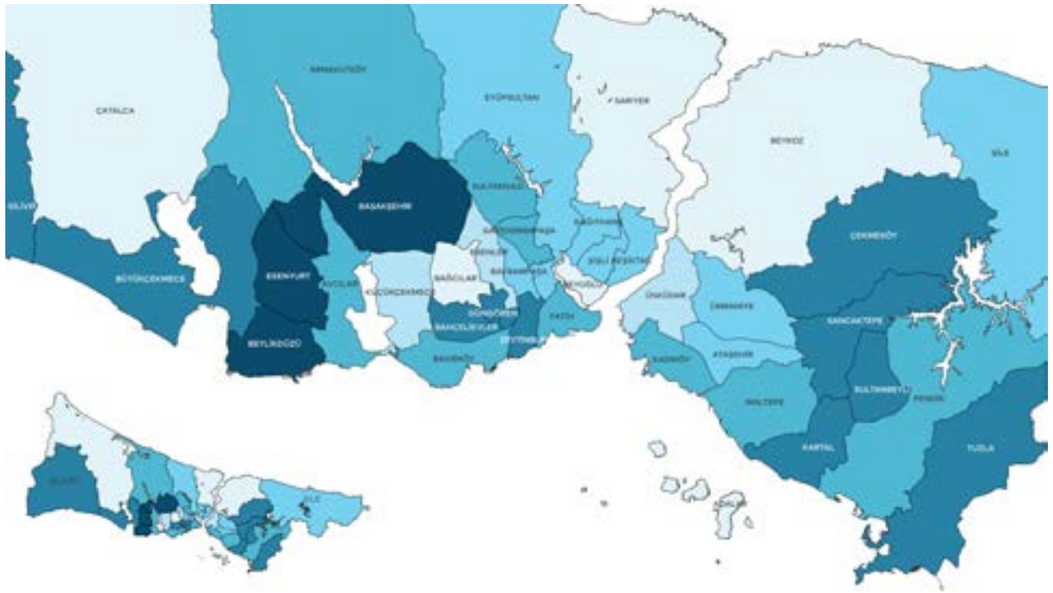
Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2024-2025

İlçe bazında satışlarda Esenyurt liderliğini koruyor.

2025 yılı Kasım ayında en fazla konut satılan ilçe 3.070 adetle Esenyurt olurken Pendik (1.185 adet) ve Başakşehir (1.142 adet) izlemektedir. En düşük satışlar ise Adalar (28 adet), Çatalca (69 adet) ve Şile (89 adet) gibi ilçelerde gerçekleşmiştir.

Avrupa Yakası'nda satış yoğunluğunun en yüksek olduğu (4,9 ve üzeri binde oranı) iki ana kümelenme dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki, şehrin batı yönündeki gelişim aksı olan Esenyurt, Beylikdüzü ve Avcılar bölgesidir. İkinci yoğun bölge ise merkeze daha yakın konumda bulunan Kağıthane ve Gazi-osmanpaşa hattıdır. Bu bölgelerde, mevcut konut stoğuna oranla satış trafiği diğer bölgelere kıyasla daha yüksektir. Silivri ve Çatalca gibi kentin en batı çeperleri ile Boğaz hattındaki bazı merkezi ilçelerde satış yoğunluğunun daha düşük (1,9 - 2,4 bandı) kaldığı görülmektedir.

Anadolu Yakası'nda satış yoğunluğu, kıyı şeridinden ziyade iç kesimlerdeki gelişim bölgelerinde toplanmıştır. Özellikle Sancaktepe, Sultanbeyli ve Çekmeköy hattı, 4,0 ve üzeri binde oranıyla yakadaki en aktif bölgeler olarak öne çıkmaktadır. Kadıköy, Üsküdar ve Maltepe gibi konut stoğu bakımından "doymuş" veya daha eski olan kıyı ilçelerinde satış yoğunluğu 1,9 ile 2,9 binde bandında seyretmektedir. Bu durum, bu bölgelerde satış hacmi yüksek olsa bile, toplam stok içindeki devir hızının yeni gelişen bölgelere göre daha yavaş olduğuna işaret etmektedir.

▶ Harita 1. İstanbul İlçelerinde Konut Satış Miktarı

≤ 1,9 ≤ 2,4 ≤ 2,9 ≤ 3,9 ≤ 4,9 ≤ 6,5 (Yıllık ort. satış adedi / konut stoğu - binde)

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Stoğa göre en yüksek satışlar Beykoz, Güngören ve Sarıyer'de gerçekleşti.

2025 yılı Kasım ayında ilçelerdeki konut satış artış oranları incelendiğinde Beykoz dikkat çekici bir performans sergilerken; Güngören, Sarıyer ve Adalar'da yüksek satışlar gerçekleştiği görülüyor. Stoğa göre en az satışın olduğu ilçeler; Bağcılar, Bayrampaşa ve Maltepe ilçelerinde görüldü.

- **Beykoz:** Yıllık %177,4'lük rekor artışla stoğun en hızlı eridiği ilçe konumundadır.
- **Güngören (%68,4), Sarıyer (%47,1) ve Adalar (%33,3):** Bu bölgeler, yıllık bazda satış hacmini en çok artıran ve dolayısıyla piyasa likiditesinin geçen yıla göre en çok yükseldiği diğer önemli ilçelerdir.
- **Merkezi ve Gelişen Bölgeler:** Fatih (%22,8), Gaziosmanpaşa (%14,9) ve Bahçelievler (%11,0) gibi ilçelerde de satışlar artış eğilimindedir; bu da mevcut konut stoğuna olan talebin canlılığını koruduğunu kanıtlamaktadır.

Piyasadaki genel daralmaya rağmen satışlarını koruyan veya çok az kayıp veren bölgeler, stoğun istikrarlı bir şekilde devretmeye devam ettiği alanlardır:

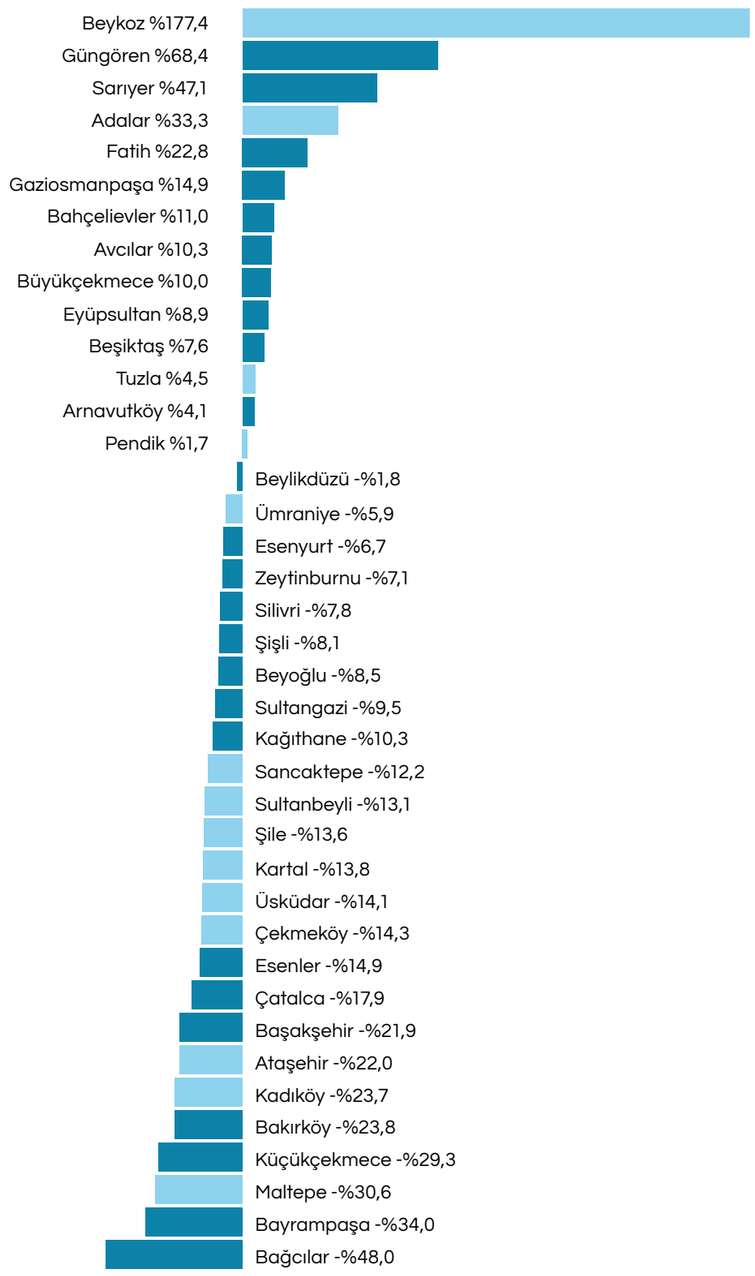
- **Beşiktaş (%7,6), Tuzla (%4,5) ve Arnavutköy (%4,1):** Bu ilçeler küçük artışlarla piyasa dengesini korumaktadır.
- **Beylikdüzü (-%1,8) ve Ümraniye (-%5,9):** Bu bölgelerde hafif bir düşüş olsa da, İstanbul genelindeki %7,9'luk ortalama düşüşün altında kalarak stoğun erime hızını büyük oranda muhafaza etmişlerdir.

Bazı ilçelerde satışların dramatik bir şekilde düşmesi, bu bölgelerdeki konutların elden çıkma süresinin uzadığına ve stoğun birikme eğiliminde olduğuna işaret etmektedir:

- **Bağcılar:** Yıllık -%48,0 ile satışların neredeyse yarı yarıya azaldığı ve stoğun en yavaş hareket ettiği ilçe olarak öne çıkmaktadır.
- **Bayrampaşa (-%34,0), Maltepe (-%30,6) ve Küçükçekmece (-%29,3):** Bu ilçelerde satış hacmindeki ciddi daralma, konut stoğunun geçen yıla göre çok daha yavaş eridiğini göstermektedir.
- **Kadıköy (-%23,7) ve Bakırköy (-%23,8):** İstanbul'un köklü ilçelerinde de yıllık bazda %20'nin üzerinde bir satış kaybı yaşanmıştır.

İstanbul'un konut piyasası ilçe bazında çok büyük farklılıklar göstermektedir. **Avrupa Yakası,** hem en yüksek artışların (Güngören) hem de en keskin düşüşlerin (Bağcılar) yaşandığı oldukça hareketli ve heterojen bir yapı sergilemektedir. **Anadolu Yakası**'nda ise Beykoz bir "aykırı değer" (outlier) olarak zirvede yer alırken, Maltepe ve Kadıköy gibi büyük ilçeler stoğun devir hızında belirgin bir yavaşlama yaşamaktadır.

▶ Grafik 6. İstanbul İlçelerinde Konut Satış Miktarının Yıllık Değişim Oranları

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2024-2025

4.2 Turizm

Ticari uçuş trafiği yıl içinde mevsimsel bir dağılım gösterdi. İç ve dış hat uçuşları yaz aylarında yoğunlaştı ve en yüksek seviyeler Ağustos 2025'te kaydedildi. İç hat uçuşları İstanbul Havalimanı ve Sabiha Gökçen Havalimanı arasında yıl boyunca birbirine yakın seviyelerde seyretti. Dış hat uçuşlarında ise İstanbul Havalimanı açık ara daha yüksek bir pay aldı.

Ziyaretçi girişleri de benzer bir eğilim izledi. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının girişleri yaz aylarında arttı ve Temmuz 2025'te en yüksek seviyeye ulaştı. Yabancı ziyaretçi girişleri de yaz döneminde yükseldi. Türkiye genelinde yabancı ziyaretçi sayıları yaz aylarında daha keskin artış gösterirken, İstanbul'da girişler yıl geneline daha dengeli yayıldı.

İstanbul'un Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçiler içindeki payı yıl boyunca korundu. Ülke dağılımında Rusya ilk sırada yer aldı. Almanya ikinci sırada bulunurken, yılın ilerleyen aylarında ABD vatandaşları üçüncü sıraya yükseldi.

Konaklama verileri, turizm hareketliliğinin yaz aylarıyla sınırlı kalmadığını ortaya koydu. Toplam doluluk oranları yıl içinde dalgalandı. En yüksek doluluk oranı Ekim 2024'te görüldü. Doluluk üzerinde yabancı ziyaretçilerin etkisi yerli ziyaretçilere kıyasla daha belirgin oldu. Yerli turistlere bağlı doluluk Ekim 2025'te en yüksek seviyesine çıktı.

Yabancı ziyaretçilerin ortalama kalış süresi yıl boyunca yerli ziyaretçilere göre daha uzun gerçekleşti. Yılın son aylarına doğru hem yerli hem de yabancı ziyaretçilerde toplam geceleme süreleri arttı. Gecelemelerin önemli bir bölümü beş yıldızlı otellerde gerçekleşti.

İç hat uçuşları İstanbul Havalimanı ve Sabiha Gökçen Havalimanı'nda yıl boyunca birbirine yakın seviyelerde seyretti.

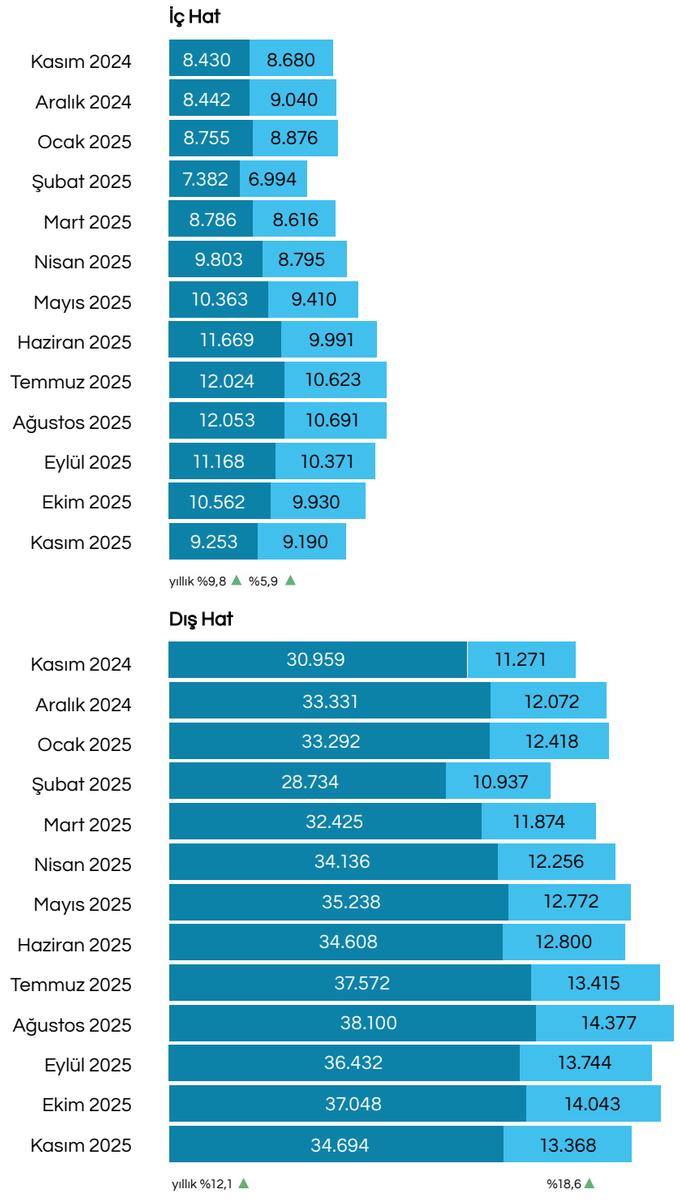
Kasım 2024 – Kasım 2025 aralığında İstanbul'daki ticari uçuş trafiği yıl içinde belirgin bir mevsimsel seyir izledi. Hem iç hem de dış hatlarda en yüksek uçuş trafiği Ağustos 2025'te gerçekleşti. En düşük uçuş trafiği Şubat 2025'te oldu. İç hat uçuşları İstanbul Havalimanı ve Sabiha Gökçen Havalimanı arasında yıl boyunca birbirine yakın seviyelerde seyretti. Dış hat uçuşlarında ise İstanbul Havalimanı açık ara daha yüksek bir pay aldı.

▶ Grafik 1. İstanbul'da Ticari Uçuş Trafiği

İstanbul Havalimanı

Sabiha Gökçen

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi, Havalimanları Karşılaştırmalı İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Vatandaş girişleri yazın ilk aylarında en yüksek seviyelere ulaştı.

İstanbul'a giriş yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sayısı 2025 yılı yaz dönemine gelindiğinde belirgin şekilde arttı. En yüksek vatandaş girişleri Temmuz 2025'te yaklaşık 1 milyon 25 bin ile gerçekleşti. Buna karşılık en düşük giriş sayısının kaydeldiği ay yaklaşık 762 bin ile Mart 2025 oldu.

▶ Grafik 2. İstanbul'a Giriş Yapılan Sınır Kapısına Göre Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları ve Yabancı Ziyaretçiler (bin kişi)

İstanbul Havalimanı

Sabiha Gökçen

Deniz Limanları Toplamı

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Kasım 2024-2025

Not: Bu veriler, aynı kişinin birden fazla girişini de içeren toplam giriş sayısını ifade etmektedir.

İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı yaz aylarında zirve yaptı

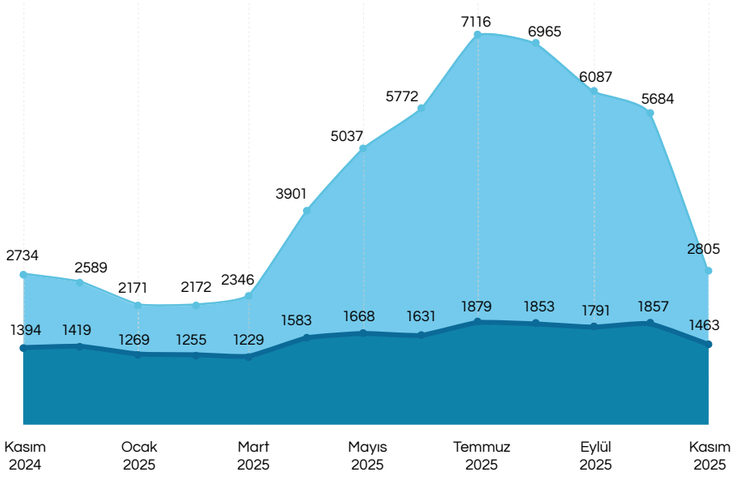
Söz konusu dönemde İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı yaz aylarında en yüksek seviyelere çıktı. En fazla yabancı ziyaretçi girişi Temmuz 2025'te yaklaşık 1 milyon 879 bin kişi ile oldu. En düşük yabancı ziyaretçi girişi Mart 2025'te yaklaşık 1 milyon 229 bin kişi olarak kaydedildi. Türkiye genelinde yabancı ziyaretçi girişleri yaz aylarında daha keskin artış gösterirken, İstanbul'da girişler yıl geneline daha dengeli bir dağılım sergiledi.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçiler (bin kişi)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Kasım 2024-2025

Not: Bu veriler, aynı kişinin birden fazla girişini de içeren toplam giriş sayısını ifade etmektedir.

İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçilerde Rusya ilk sıradaki yerini korudu

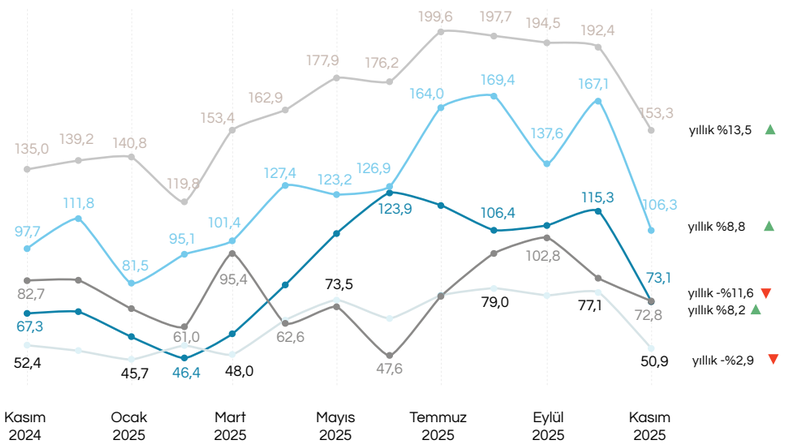
İncelenen zaman aralığında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçiler arasında Rusya uyruklular her ay ilk sırada yer aldı. Alman ziyaretçiler ikinci sırada bulunurken, İran uyruklular yılın ilk aylarında üçüncü sıradayken Nisan 2025 itibarıyla yerini ABD vatandaşlarına bıraktı. Kasım 2025'te Rusya uyruklu ziyaretçi sayısı yıllık %13,5 artarak 153.335 oldu. Aynı ayda Alman ziyaretçi sayısı yıllık %8,8 arttı.

▶ Grafik 4. Ülkelerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler (bin kişi)

ABD
Almanya
Birleşik Krallık
İran
Rusya

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Kasım 2024-2025

Not: Bu veriler, aynı kişinin birden fazla girişini de içeren toplam giriş sayısını ifade etmektedir.

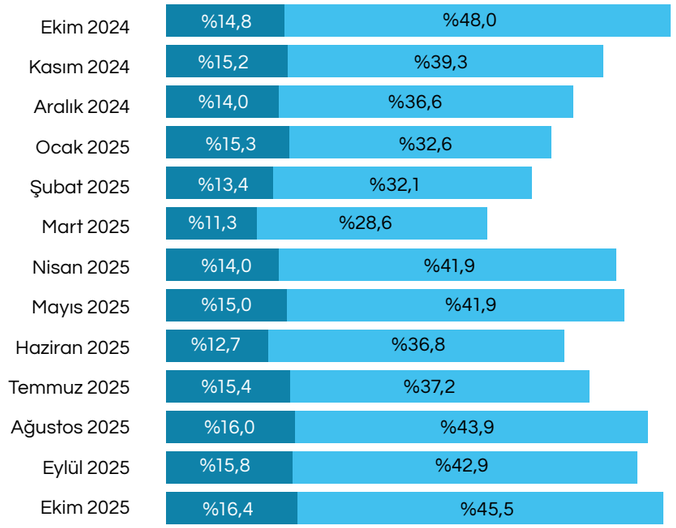
Konaklama tesislerinde doluluk oranı Ekim 2024'te en yüksek seviyeye çıktı.

Ekim 2024 – Ekim 2025 döneminde İstanbul'daki konaklama tesislerinde toplam doluluk oranları yıl içinde dalgalı bir seyir izledi. En yüksek toplam doluluk oranı Ekim 2024'te gerçekleşti. Yerli turistlere bağlı doluluk oranı Ekim 2025'te %16,4 ile en yüksek seviyeye çıktı. Toplam doluluk oranının en düşük olduğu ay Mart 2025 oldu.

▶ Grafik 5. Konaklama Tesisleri Doluluk Oranı (%), Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, İstanbul

Yerli
Yabancı

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ekim 2024-2025

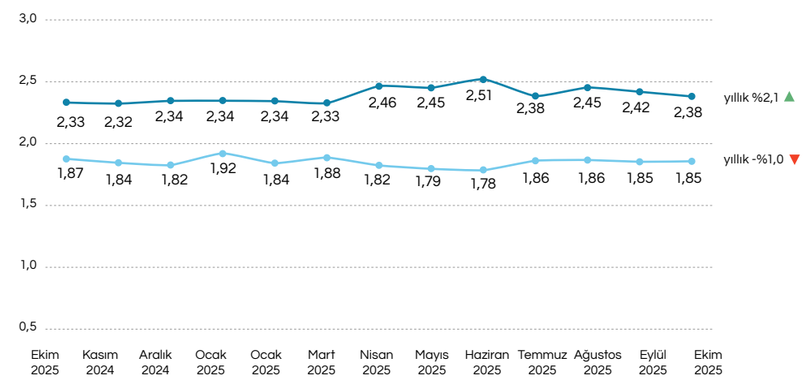
Yabancı ziyaretçilerin ortalama kalış süresi yerli ziyaretçilere göre daha uzun oldu

Bu zaman aralığında yabancı ziyaretçilerin ortalama kalış süresi yerli ziyaretçilere kıyasla daha uzun oldu. Yabancı ziyaretçilerde ortalama kalış süresi Haziran 2025'te 2,51 gün ile en yüksek seviyesine çıktı. Yerli ziyaretçilerde en yüksek ortalama kalış süresi Ocak 2025'te 1,92 gün ile oldu. En düşük ortalama kalış süresi yabancı ziyaretçilerde Kasım 2024'te 2,32 gün, yerli ziyaretçilerde ise Haziran 2025'te 1,78 gün olarak kaydedildi.

▶ Grafik 6. Konaklama Tesisleri Ortalama Kalış Süresi, İstanbul

Yerli
Yabancı

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Son dört ayda geceleme süreleri dönem ortalamasının üzerine çıktı.

Son dört ayda geceleme süreleri dönem ortalamasının üzerine çıktı. Dönem boyunca en yüksek geceleme süreleri beş yıldızlı otellerde gerçekleşti.

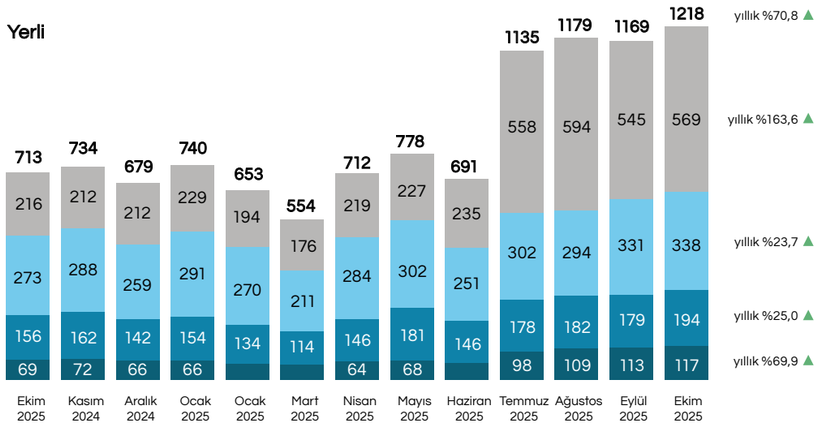
Ekim 2025'te geçen yılın aynı ayına göre beş yıldızlı otellerde yerli ziyaretçilerin geceleme süresi %23,7, yabancı ziyaretçilerin geceleme süresi ise %7,7 arttı.

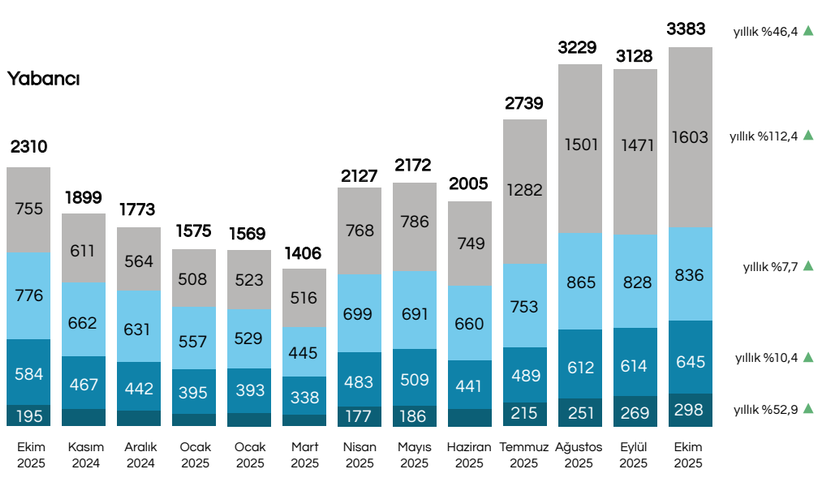
▶ Grafik 7. Konaklama Tesisleri Toplam Geceleme Süresi, İstanbul

- 3 Yıldızlı Otel
- 4 Yıldızlı Otel
- 5 Yıldızlı Otel
- Diğer

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Not: Grafikte sayılar bin (x1000) cinsinden gösterilmiştir.

4.3 Enerji Tüketimi

Türkiye genelinde elektrik tüketiminin ana motoru **sanayi** iken, İstanbul'da tüketimin ağırlığı **"Kamu, Özel Sektör ve Diğer"** kategorisinde yoğunlaştı. Türkiye genelinde, İstanbul'dan farklı olarak, yaz aylarında tüketimi önemli ölçüde etkileyen **tarımsal sulama kaynaklı bir kullanım** da öne çıkmakta. Ekim 2025 aylık verileri incelendiğinde, İstanbul'daki elektrik tüketim artış hızının (%30,2), Türkiye genelindeki artışın yaklaşık iki katına ulaşması, **şehirde daha hızlı bir toparlanma eğilimine işaret ediyor.**

Genel tabloya bakıldığında, Türkiye genelinde enerji tüketimi sanayi ve tarım ağırlıklı bir yapı sergilerken, İstanbul'da konut ve hizmet sektörü öne çıkıyor. Diğer yandan, her iki ölçekte de, hava sıcaklıklarına bağlı mevsimsel dalgalanmaların tüketim üzerinde belirgin bir etkisi olduğu görülüyor.

2025 boyunca elektrik tüketiminde mevsimsellik belirleyici olurken, yaz ayları tüketim hacmini yukarı taşıyan ana dönem oldu.

Türkiye genelinde tüketim **yılın ilk yarısında görece yatay, yaz aylarında (Temmuz–Ağustos) belirgin artış,** sonbahara doğru ise düşüş eğilimi gösterdi. Bu durum, özellikle yaz aylarında artan talebin yıllık ortalamayı yukarı çektiğini gösterdi. **En yüksek aylık tüketim 2025 Ağustos ayında 28.661 kWh ve en düşük aylık tüketim 2025 Nisan da 21.828 kWh olarak göze çarpmaktadır.** Yaz aylarında (özellikle Ağustos) zirve yapan tüketim, ilkbahar ortasında en düşük seviyeye indi. Mevsimsellik etkisi oldukça net.

İstanbul'da tüketim Türkiye geneline paralel bir seyir izledi. **Yaz aylarında artış görülmekle birlikte, dalgalanma Türkiye'ye kıyasla daha sınırlıdır. En yüksek aylık tüketim 2025 Ağustos ayında 4.080 kWh ve en düşük aylık tüketim 2025 Ekim de 3.380 kWh olarak göze çarptı.** İstanbul'da da zirve yaz aylarında oluşurken, en düşük değer dönem başlangıcında (Ekim 2024) görüldü.

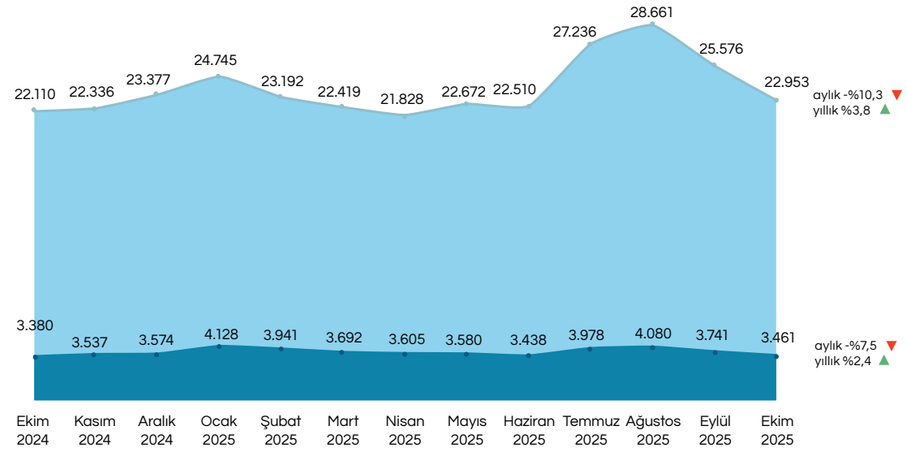
Son Dönem (Eylül → Ekim 2025); Hem İstanbul'da hem Türkiye genelinde aylık bazda düşüş görüldü. Bu düşüş: **Türkiye: -%10,3 ve İstanbul: -%7,5** olarak görüldü. Ancak yıllık artışlar halen güçlü olduğu için bu gerileme mevsimsel ve geçici niteliktedir.

Sonuç olarak; Tüketim **yaz aylarında zirve yapan,** ilkbaharda dip yapan belirgin bir mevsimsel yapıya sahiptir. Türkiye genelindeki artış, İstanbul'a kıyasla **daha sert ve hacimlidir.** İstanbul, daha **istikrarlı ve sınırlı dalgalanan** bir tüketim profili çizmektedir.

▶ Grafik 1. Elektrik Tüketiminin Dağıtım Bölgesi Bazında Dağılımı (kWh)

- İstanbul
- Türkiye

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Elektrik İstatistikleri, Ekim 2024-2025

2024-2025 döneminde elektrik tüketiminde belirgin bir mevsimsellik gözlenirken, İstanbul'da dalgalanmalar daha sınırlı kaldı: Türkiye genelindeki artışlar ise sanayi ve tarımsal sulama etkisiyle şekillendi.

İstanbul'da konut (mesken) tüketiminin toplam içindeki en yüksek payı **Nisan 2025'te %34,3** olarak gerçekleşti. En düşük pay ise yaz döneminde, **Temmuz 2025'te %28,6** seviyesine geriledi. İstanbul'un tüketim yükünü yıl boyu **"Kamu, Özel Sektör & Diğer"** kategorisi sırtladı. Sektör, **Temmuz 2025'te %44,4** ile zirve noktasına ulaştı. Sanayinin İstanbul tüketimindeki payı en yüksek **Ekim 2024'te %28,3** iken, en düşük seviyesini **Şubat 2025'te %24,2** ile gördü.

Türkiye genelinde tüketimin ana motorunun ise sanayi olduğu görülmektedir. **Kasım 2024**'te %44,8 ile en yüksek paya ulaşan sanayi sektörü, yaz aylarında diğer kalemlerin artmasıyla gerileyerek **Ağustos 2025'te %34,0** ile yılın en düşük oranı kaydedildi. Türkiye genelinde konut tüketimi payı kış sonunda, **Şubat 2025'te %30,1** ile zirve yaparken, en düşük pay Ekim 2024'te %24,3 olarak ölçülmüştür. Türkiye verilerinde İstanbul'dan farklı olarak tarımsal sulama kalemi yaz aylarında devreye girmektedir. Bu sektör, **Temmuz 2025'te %9,8** paya ulaşarak genel dağılımı önemli ölçüde etkiledi.

İstanbul'da bir yıllık süreçte sektör payları oldukça stabil kaldı; konut payı %29,7'den %30,6'ya çıkarken, sanayi %28,3'ten %28,0'a çok hafif bir gerileme gösterdi. **Türkiye genelinde** ise sanayi payı bir yıl arayla neredeyse aynı kaldı (%43,8'den %43,7'ye), ancak kamu ve özel sektör payında %25,6'dan %25,0'a küçük bir düşüş, mesken payında ise %24,3'ten %25,0'a bir artış gözlendi.

Grafik, İstanbul'un bir **hizmet ve yaşam merkezi** (yüksek kamu/özel sektör ve mesken payı) olduğunu, Türkiye genelinin ise **üretim ve tarım** (yüksek sanayi ve mevsimsel sulama payı) ağırlıklı bir enerji/tüketim profiline sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

▶ Grafik 2. Elektrik Tüketiminin Tüketim Türü Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Elektrik İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Ekim 2024 - Ekim 2025 döneminde İstanbul'da tüketim kış aylarında %72,3'e varan oranlarla yoğun şekilde konut odaklı bir yapı sergilerken, Türkiye genelinde sanayi ve enerji dönüşüm süreçlerinin yıl boyu çok daha baskın ve belirgin bir paya sahip olduğu görüldü.

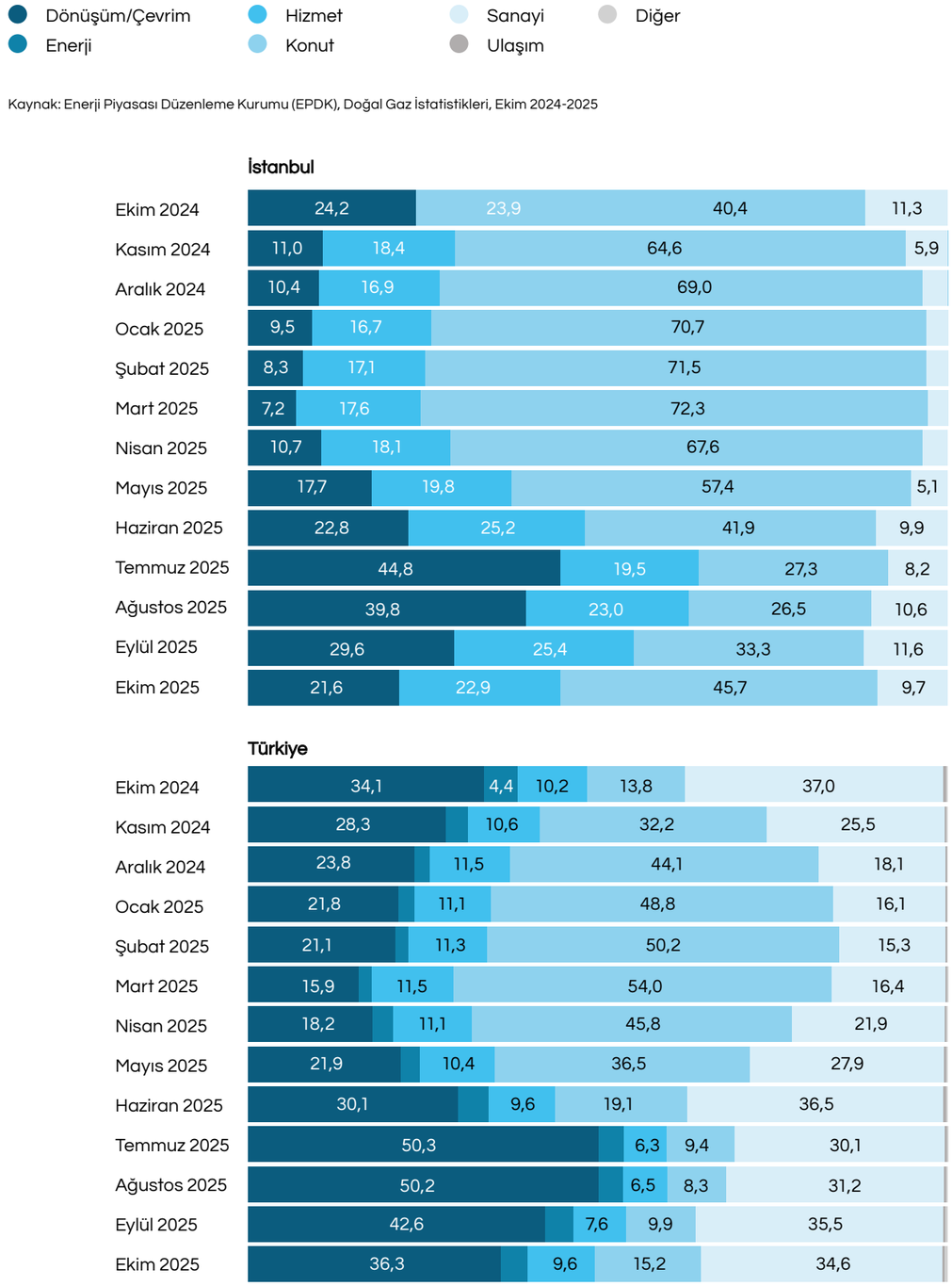
Konut Tüketimi (Kış Zirvesi): İstanbul'da konut sektörünün toplam tüketim içindeki payı kış aylarında dramatik şekilde arttı. En yüksek oran **Mart 2025'te %72,3** ile kaydedildi. En düşük pay ise yazın, **Ağustos 2025'te %26,5**'e geriledi. Benzer şekilde Türkiye genelinde de konut payı **Mart 2025'te %54,0** ile zirveye ulaşırken, **Ağustos 2025'te %8,3** ile en düşük seviyesini gördü.

Dönüşüm/Çevrim (Yaz Zirvesi): Hem İstanbul hem de Türkiye genelinde "Dönüşüm/Çevrim" kategorisi yaz aylarında en yüksek paya ulaştı. **Temmuz 2025**'te bu oran **Türkiye genelinde %50,3, İstanbul'da ise %44,8**'dir. Bu durum, kışın konut ağırlıklı olan tüketim yapısının yazın enerji dönüşüm süreçlerine kaydığını gösterdi.

Sanayi ve Diğer Sektörler: Türkiye genelinde sanayi tüketimi, İstanbul'a kıyasla çok daha belirgin bir paya sahiptir. Türkiye verilerinde sanayi payı **Ekim 2024'te %37,0** ile en yüksek seviyesindeyken, yıl boyunca %15-%36 bandında seyretti.İstanbul verilerinde ise sanayi payı çok daha düşüktür (Ekim 2024'te %11,3; Mart 2025'te görünmeyecek kadar az)

Grafikte, **Ekim 2024'ten Ekim 2025**'e geçişte tüketim kompozisyonunun değiştiği görüldü. Örneğin İstanbul'da Ekim 2024'te %40,4 olan konut payı, Ekim 2025'te %45,7'ye yükseldi. Türkiye genelinde ise aynı dönemde sanayi payı %37,0'dan %34,6'ya hafif bir düşüş yaşandı.

▶ Grafik 3. Doğal Gaz Tüketiminin Tüketim Türü Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Doğal Gaz İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Her iki veri seti de Ekim 2025 itibarıyla bir önceki yılın aynı ayına göre artış göstermiş olsa da, Türkiye genelindeki yıllık artış oranı %11,8 ile İstanbul'un %9,0'lık yıllık artış oranından daha yüksek.

Türkiye genelinde tüketim miktarı **Ocak 2025 tarihinde 7.625 (milyon Sm³)** ile zirve noktasına ulaştı. Yıl içindeki en düşük seviye ise **Haziran 2025'te 2.706 (milyon Sm³)** olarak kaydedildi. Ekim 2025 itibarıyla Türkiye genelindeki tüketim, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,8 oranında bir artış gösterdi. **Aylık bazdaki artış ise %13,1** olarak gerçekleşti.

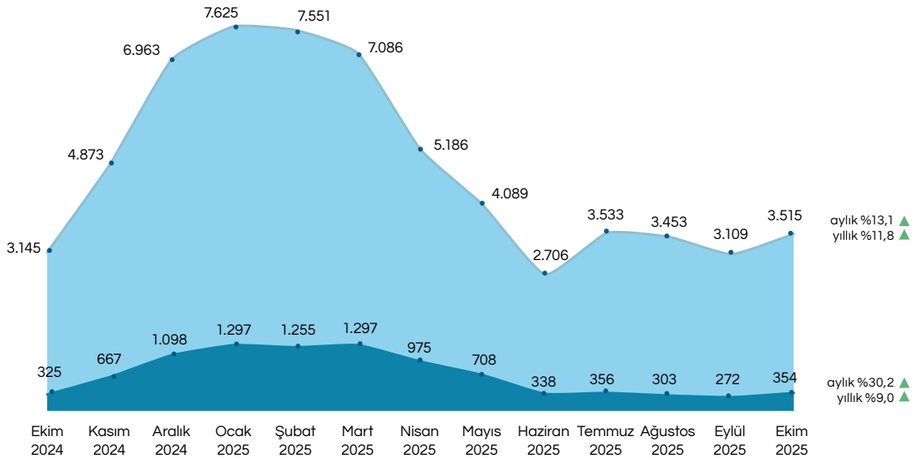
İstanbul'da tüketim miktarı, Ocak 2025 ve Mart 2025 aylarında **1.297 (milyon Sm³)** ile en yüksek değerlerini gördü. Şehirdeki en düşük tüketim seviyesi **Eylül 2025'te 272 (milyon Sm³)** ile kaydedildi. İstanbul'da yıllık bazda %9,0'lık bir artış yaşanırken, **Ekim 2025'teki %30,2'lik** aylık artış oranı Türkiye genelindeki aylık artış hızını ikiye katladı.

Grafikte, tüketim eğiliminin hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde benzer bir yol izlediği görülmektedir. Tüketim miktarları kış aylarında **(Ocak-Mart) en yüksek** seviyeye ulaşırken, bahar sonu ve yaz aylarında **(Haziran-Eylül) ciddi bir düşüş** sergilendi. İstanbul'un toplam Türkiye tüketimi içindeki payı yıl boyunca benzer oranlarda kalsa da, Ekim 2025'teki ani aylık yükseliş (%30,2), İstanbul'daki tüketimin Türkiye geneline göre son ayda çok daha hızlı bir toparlanma sürecine girdiğini göstermektedir.

▶ Grafik 4. Doğal Gaz Tüketiminin Dağıtım Bölgesi Bazında Dağılımı (milyon Sm³)(kWh)

İstanbul Türkiye

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Doğal Gaz İstatistikleri, Ekim 2024-2025

4.4 Mali ve Finansal Göstergeler

İstanbul'da tahsil edilen ve tahakkuk eden genel bütçe vergi gelirleri, geçen yılın aynı dönemine kıyasla belirgin bir **düşüş** kaydetti. Bu düşüşe rağmen, şehir vergi tahsilatında Türkiye genelinin yarıdan fazlasını sağlamaya devam ediyor. Tahsilatın tahakkuk miktarını karşılama oranı ise hem önceki aya hem de bir önceki yıla göre gerileyerek, tahsilat performansında zayıflamaya işaret etti.

Toplam vergi gelirlerindeki genel düşüşün aksine, gelir ve kazanç üzerinden alınan vergilerde, özellikle **kurumlar vergisindeki artışın etkisiyle,** yıllık ve aylık bazda **çok güçlü artışlar** görüldü. Bu vergi kalemlerinin tahsilatında da Türkiye genelinin büyük çoğunluğunu İstanbul karşıladı. Dolaylı vergilerde, KDV ve ÖTV gibi tüketim odaklı kalemlerdeki **yüksek yıllık artışlar,** ekonomik hareketliliğin devam ettiğine işaret ediyor.

Şirket faaliyetlerinde hem açılış hem de kapanış sayılarında yıllık bazda bir **azalma** gözlendi. Bu durum, önceki aylarda görülen hareketliliğin bir miktar zayıfladığına ve şirket döngüsünde **daha durgun bir görünüme geçildiğine** işaret ediyor. Ancak, kapanan şirketlerin Türkiye toplamındaki payının yüksek kalması, İstanbul'un iş dünyasındaki yoğunluğunu koruduğunu gösteriyor.

Finansal göstergeler, İstanbul'un finansal piyasadaki ağırlığını sürdürdüğünü gösteriyor.. Toplam mevduat büyüklüğü belirgin bir yıllık artışla yüksek seviyelere ulaştı. Bireysel kredilerde taşıt kredisi kullanımı düşerken, ihtiyaç ve konut kredilerinde ise **güçlü artışlar** kaydedildi. Kredi kartı harcamalarındaki yüksek yıllık artış oranları, İstanbul'un ülke içi tüketim dinamiklerindeki belirleyici rolünü **pekiştirdi.** .
Genel olarak, İstanbul ekonomisi, toplam vergi gelirlerindeki düşüşe rağmen, **ana gelir kaynaklarında, finansal büyüklükte ve tüketim harcamalarında** Türkiye'deki en baskın konumunu korumuş görünüyor. Bununla birlikte ekonomik göstergeler farklı alanlarda farklı yönlerde **ilerleyen** ve çok boyutlu bir görünümü işaret ediyor. .

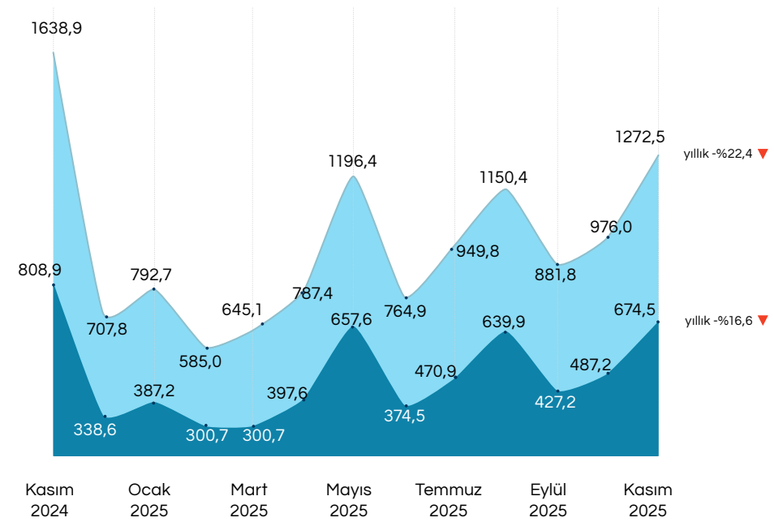
İstanbul'da Kasım 2025 döneminde tahsil edilen vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre %16,6 azaldı.

Kasım 2025'te İstanbul'da tahsil edilen vergi geliri 674 milyar TL'ye ulaştı. Gelir miktarı, geçen yılın aynı dönemine göre %16,6 azalışa işaret etti. İstanbul'un Türkiye toplamındaki payı %50,9 olarak gerçekleşti.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Vergi Gelirinin Tahsilatı (milyar ₺)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kasım 2024-2025

İstanbul'da Kasım 2025 döneminde tahakkuk eden vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre %15,5 azaldı.

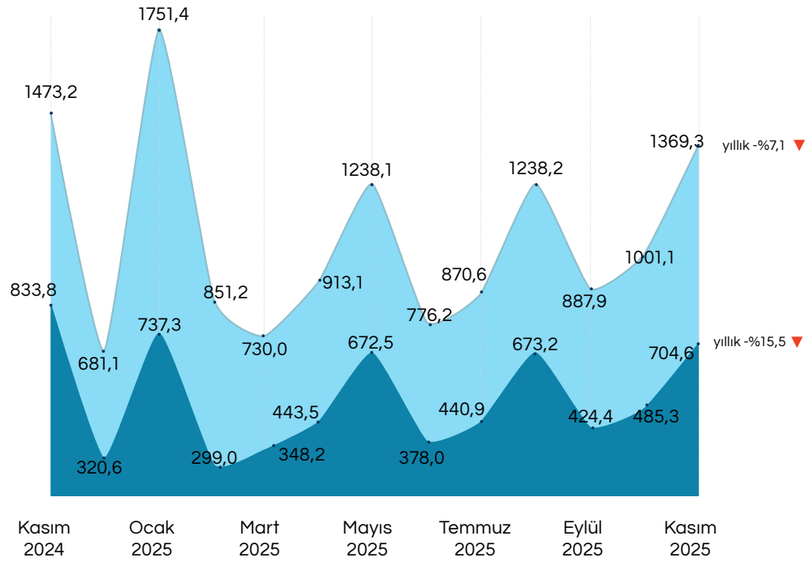
Kasım 2025'te İstanbul'da tahakkuk eden vergi geliri 704 milyar TL'ye ulaştı. Tahakkuk miktarı, geçen yılın aynı dönemine göre %15,5 azalışa işaret etti. İstanbul'un Türkiye toplamındaki payı %51,5 olarak gerçekleşti.

Aynı dönemde İstanbul'un tahsilat/tahakkuk oranı %91,9 olarak ölçüldü. Bu oran Ekim 2025'te %100,4, Kasım 2024'te ise %97,0 düzeyindeydi. Türkiye genelinde ise aynı dönemde tahsilat/tahakkuk oranı %92,9 oldu.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Vergi Gelirinin Tahakkuku (milyar ₺)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kasım 2024-2025

Gelir ve kazanç üzerinden alınan toplam vergilerin tahsilatı yıllık ve aylık bazda artış gösterdi.

Kasım 2025'te İstanbul'da tahsil edilen gelir ve kazanç üzerinden alınan vergiler 365 milyar TL'yi aştı. Bu vergilerin %43,8'i gelir vergisinden, %53,2'si ise kurumlar vergisinden oluştu. Bir önceki yılın aynı dönemine göre toplam tahsilat yıllık bazda %88,0, aylık bazda ise %96,5 yükseldi. Türkiye genelinde tahsilat 608 milyar TL'ye ulaşırken, İstanbul'un bu tutar içindeki payı %60,1 olarak gerçekleşti.

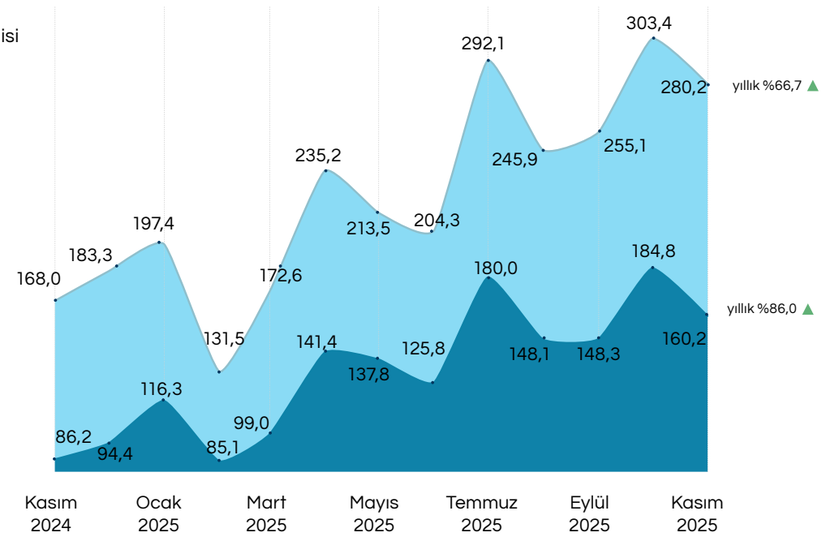
Gelir vergisi tahsilatı aylık bazda azalırken yıllık bazda artış gösterdi.

Kasım 2025'te İstanbul'da tahsil edilen gelir vergisi 160 milyar TL'yi aştı. Aylık %13,3'lük düşüş yaşanmasına karşın, bir önceki yılın aynı dönemine göre gelir vergisi tahsilatı %86,0 oranında arttı. Türkiye genelinde tahsilat 280 milyar TL'ye ulaşırken, İstanbul'un bu tutar içindeki payı %57,2 olarak gerçekleşti.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'de Gelir Vergisi Tahsilatı (milyar ₺)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kasım 2024-2025

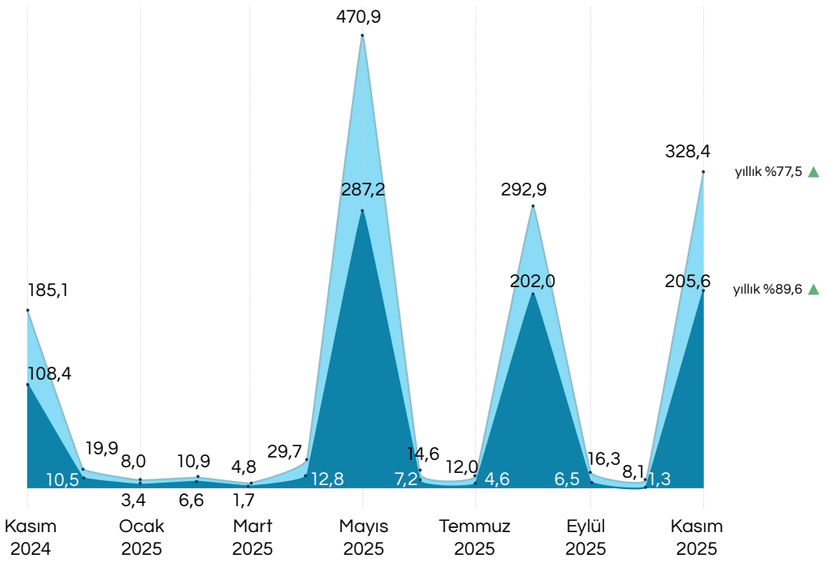
Kurumlar vergisi tahsilatı yıllık ve aylık bazda artış gösterdi.

İstanbul'da Ekim 2025'te 1,3 milyar değerinde gerçekleşen kurumlar vergisi, Bir önceki yılın aynı dönemine göre kurumlar vergisi tahsilatı %89,6 oranında arttı.Türkiye genelinde tahsilat 328 milyar TL'ye ulaşırken, İstanbul'un bu tutar içindeki payı %65,6 olarak gerçekleşti.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de Kurumlar Vergisi Tahsilatı (milyar ₺)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kasım 2024-2025

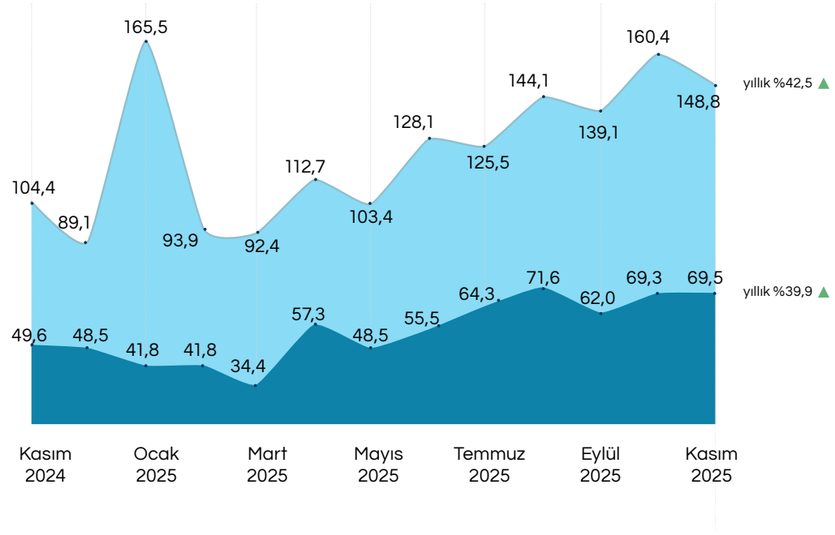
KDV geliri aylık bazda sabit kalırken yıllık bazda artış gösteri.

Kasım 2025'te İstanbul'da dahilde alınan Katma Değer Vergisi (KDV) tahsilatı, geçen yılın aynı dönemine göre %39,9 artmasına karşın 69 milyar TL ile Ekim 2025 seviyesinde seyretti. Türkiye genelinde KDV tahsilatı aylık bazda %7,3 azalışla 148 milyar TL olarak gerçekleşirken, İstanbul'un payı %46,7 oldu.

▶ Grafik 5. İstanbul ve Türkiye'de Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi Tahsilatı (milyar ₺)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kasım 2024-2025

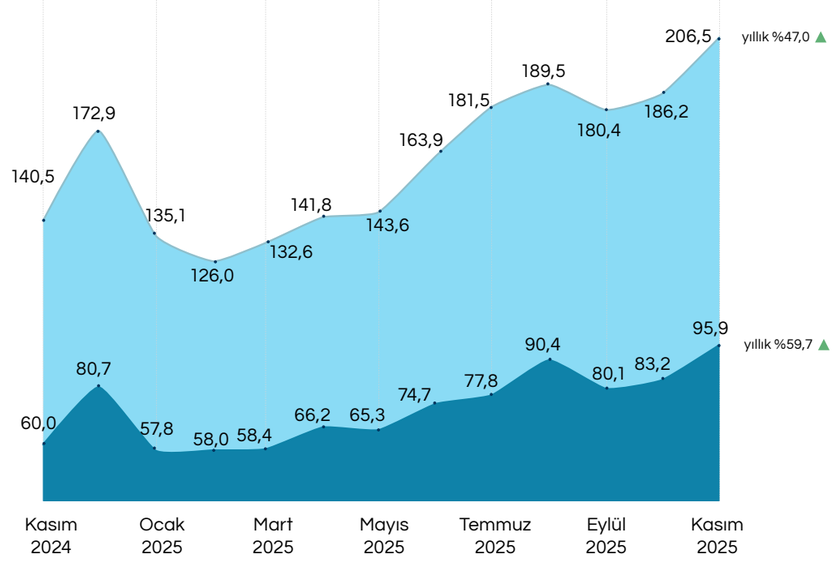
ÖTV gelirinde yıllık %59,7 artış kaydedildi.

Kasım 2025'te İstanbul'da tahsil edilen Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) geliri yıllık %59,7 artışla 95 milyar TL'ye çıktı. Türkiye genelinde ÖTV tahsilatı yıllık %47 artışla 206 milyar TL olarak gerçekleşirken, İstanbul'un payı %46,4 oldu.

▶ Grafik 6. İstanbul ve Türkiye'de Özel Tüketim Tahsilatı (milyar ₺)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kasım 2024-2025

Şirket açılış ve kapanışları azaldı.

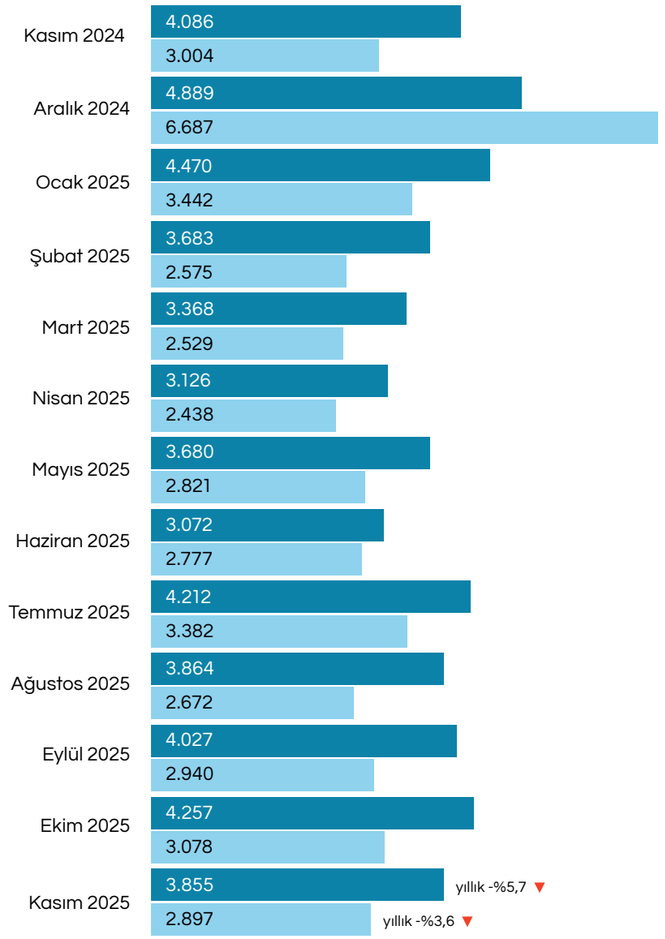
Kasım 2025'te İstanbul'da 3.855 şirket açıldı. Bu sayı Türkiye genelindeki şirket açılışlarının %34,8'ine karşılık geldi. Açılan şirket sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %5,7 azaldı.

Aynı ayda İstanbul'da 2.897 şirket kapandı veya tasfiye edildi. Türkiye genelindeki kapanışların %47,8'i İstanbul'da gerçekleşti. Bu sayı bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,6 azaldı.

▶ Grafik 7. İstanbul'da Açılan, Kapanan ve Tasfiye Edilen Şirket Sayısı

Açılan
Kapanan/Tasfiye

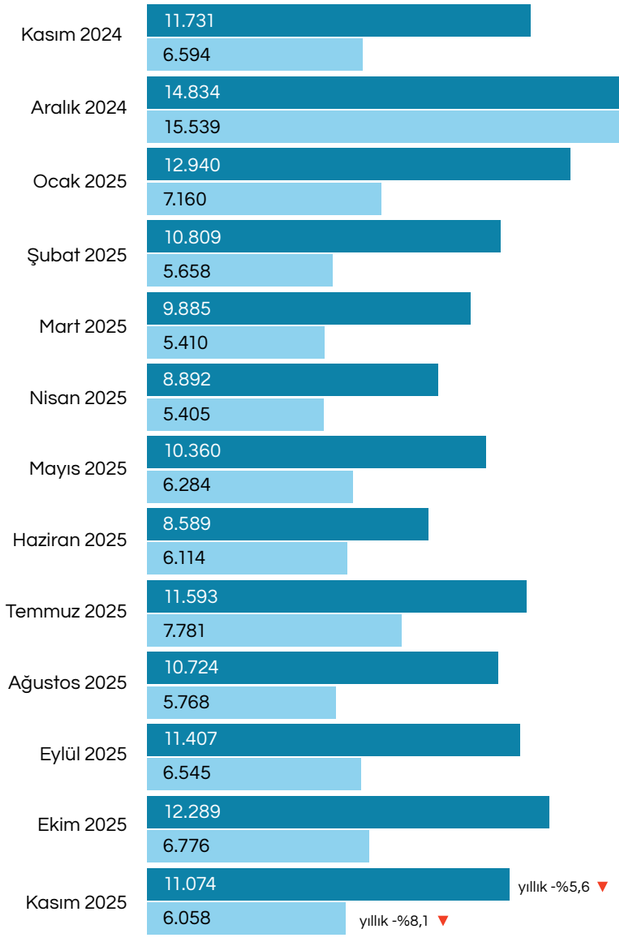
Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Kurulan/Kapanan Şirket İstatistikleri, Kasım 2024-2025

▶ Grafik 8. Türkiye'de Açılan, Kapanan ve Tasfiye Edilen Şirket Sayısı

Açılan
Kapanan/Tasfiye

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Kurulan/Kapanan Şirket İstatistikleri, Kasım 2024-2025

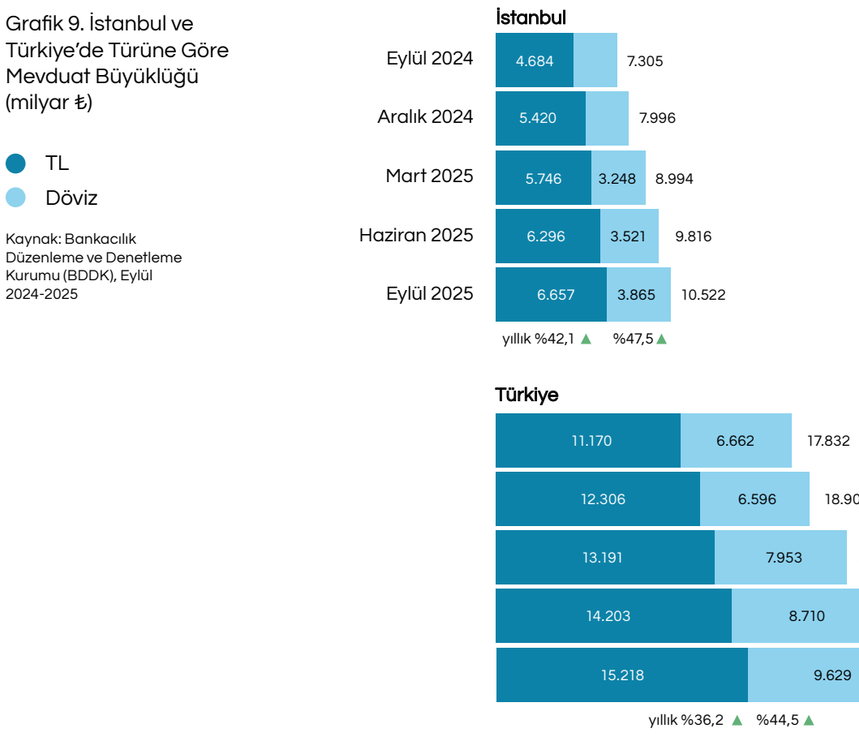

Mevduat büyüklüğünde yıllık %44,0 artış gerçekleşti.

Eylül 2025'te İstanbul'da toplam mevduat büyüklüğü %44,0 artışla 10,52 trilyon TL'ye yaklaştı. Mevduat artışı TL'de %42,1 iken, dövizde %47,5 olarak gerçekleşti. İstanbul'un Türkiye genelindeki payı TL mevduatında %43,7, döviz mevduatında ise %40,1 oldu. İstanbul'da kişi başına düşen toplam mevduat 831 bin TL'ye çıktı.

Dönemlik değişim miktarları ele alındığında İstanbul için en yüksek artış %15,7 ile Aralık 2024 dönemi gerçekleşirken, toplam mevduatta %12,5 ile Mart 2025 döneminde gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde ise Aralık 2024 %10,2 ile en yüksek dönemsel artış ile öne çıkmıştır. Aralık 2024'te dövizde %1,0'lik dönemsel azalış yaşanmıştır.

▶ Grafik 9. İstanbul ve Türkiye'de Türüne Göre Mevduat Büyüklüğü (milyar ₺)

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Eylül 2024-2025

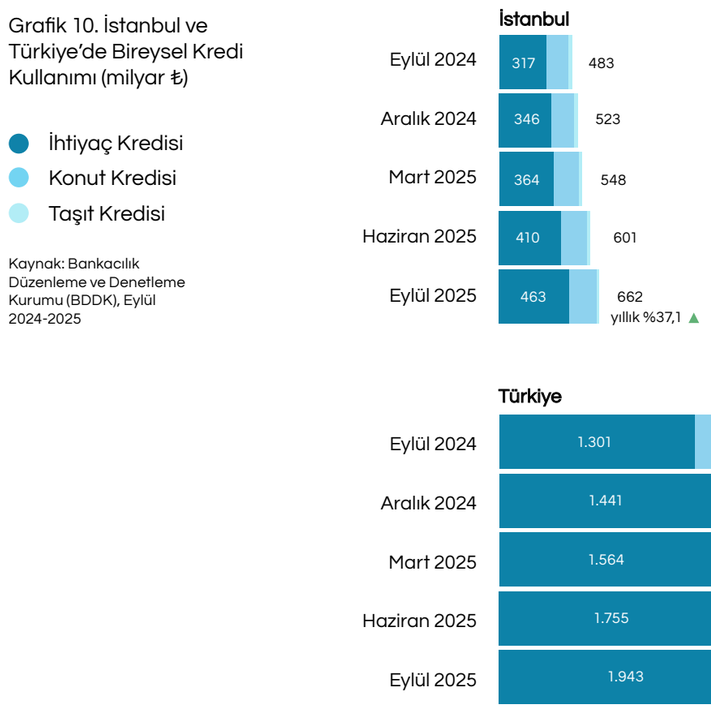
Taşıt kredileri azalırken ihtiyaç ve konut kredilerinde artış gözlendi.

Eylül 2025 sonu itibarıyla İstanbul'da kullanılan bireysel kredilerin %70'i ihtiyaç, %27,8'i konut, %2,2'si ise taşıt kredilerinden oluştu. Bir önceki yılın aynı dönemine göre taşıt kredisi kullanımı %38,3 azalırken, ihtiyaç kredisi %46,3; konut kredisi ise %29,2 oranında arttı.

Türkiye genelinde de benzer bir trend gözlemlendi: taşıt kredisi %32,9 azaldı, ihtiyaç kredisi %49,3, konut kredisi ise %34,1 oranında artış gösterdi.

İstanbul'da dönemsel değişimler incelendiğinde ihtiyaç kredileri Eylül 2024 itibari ile her dönem artış göstermiştir. Konut kredisinde Aralık 2024'te gerçekleşen %9,0'luk dönemlik artış miktarı Eylül 2025'te %5,8'e gerilemiştir. Taşıt kredilerinde ise tüm dönemlerde azalış gerçekleşmiş olup, Eylül 2025 itibari ile %15,5 azalış yaşanmıştır.

▶ Grafik 10. İstanbul ve Türkiye'de Bireysel Kredi Kullanımı (milyar ₺)

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Eylül 2024-2025

İstanbul, kredi kartı harcamalarının dörtte birini oluşturuyor.

Eylül 2025 sonu itibarıyla Türkiye'de toplam bireysel kredi kartı harcamaları bir önceki yıla göre %54,4 artarak 2 trilyon 547 milyar TL'ye ulaştı. Bu harcamaların %26,2'si İstanbul kaynaklıydı. İstanbul'da kredi kartı harcamaları yıllık %55,0 artarak 667,2 milyar TL oldu.

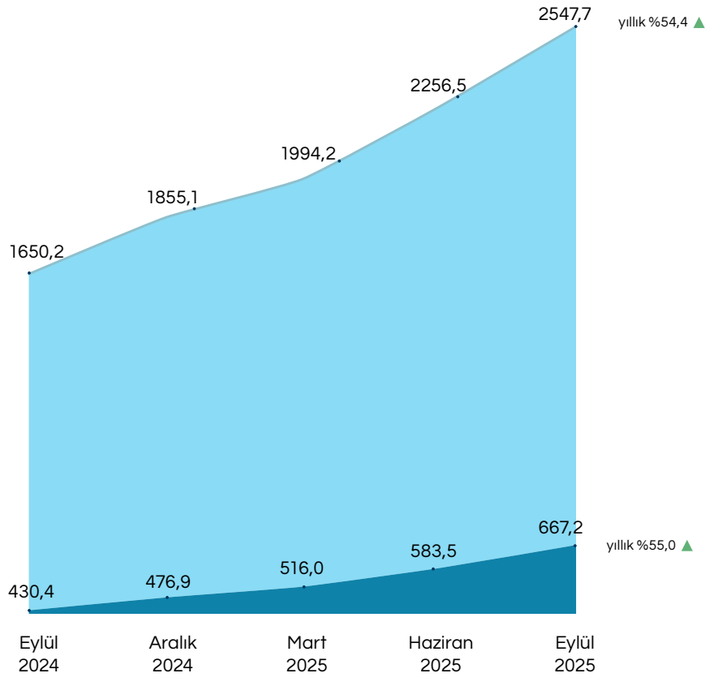
Dönemsel değişim miktarları ele alındığında, Türkiye ve İstanbul'da kredi kartı harcamaları dönemlik ortalama %11,0 artmıştır. Tüm dönemlerde İstanbul'un Türkiye içindeki payı %26 seviyesinde sabit seyretmiştir.

Aynı dönemde Türkiye genelinde kredi kartı sayısı %9,3 artışla 139 milyona ulaştı.

▶ Grafik 11. İstanbul ve Türkiye'de Bireysel Kredi Kartı Harcamaları (milyar ₺)

İstanbul
Türkiye

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Eylül 2024-2025

4.5 Dış Ticaret

Kasım 2025 dönemi, İstanbul'un dış ticaret yapısında ekim ayında gözlemlenen ayrışmanın sürdüğünü gösterdi. Şirket merkezleri üzerinden hesaplanan ihracat miktarı yüksek seviyesini korumakla birlikte , önceki yıla göre bir miktar düşüş kaydetti. Buna rağmen İstanbul, Türkiye'nin toplam ihracatının neredeyse yarısını tek başına gerçekleştirerek ülkenin en büyük ticaret merkezi olma rolünü sürdürdü. Bu dönemde dikkat çeken temel fark, üretim veya faaliyet yeri İstanbul olan firmaların ihracatındaki gerilemenin, şirket merkezi ihracatındaki düşüşten daha güçlü olmasıydı. Bu durum, İstanbul'un ticar, lojistik ve yönetim merkezi rolünün, fiili üretimden kaynaklanan ihracat gücüne göre daha baskın olduğunu bir kez daha ortaya koydu.

İthalat tarafında ise İstanbul, Türkiye genelindeki ithalatın yarıdan fazlasını gerçekleştirme eğilimini sürdürdü. Kasım ayında ithalat hacmi oldukça yüksek bir seviyede gerçekleşti. Bu yüksek ithalat hacmi, ihracattaki gerilemeyle birleşince, hem İstanbul'un hem de Türkiye'nin dış ticaret açığının geniş bir bantta seyretmesine neden oldu.

Ülke bazında ticari ilişkiler incelendiğinde, İstanbul'un dış ticaretinde Çin ve Almanya'nın belirgin bir ağırlığı korundu. Çin, ithalatta en büyük paya sahip olmayı sürdürürken, Almanya hem ithalatta hem de ihracatta öne çıkan istikrarlı bir ticaret ortağı olarak konumlandı. Ayrıca Birleşik Krallık da önemli bir ihracat pazarı olarak öne çıktı.

Sektörel kompozisyon, ihracatta motorlu kara taşıtlarının liderliğini koruduğunu gösterdi. Bunu makine, kimyasal ürünler ve ana metal sanayii gibi imalat kolları takip etti. İthalatta ise ana metal sanayii en yüksek payı alarak öne çıktı; motorlu taşıtlar, kimyasallar ve makine-teçhizat ithalatın ana kalemlerini oluşturdu. Bu tablo, hem ihracatın hem de ithalatın büyük ölçüde imalat sanayine dayandığını bir kez daha ortaya koydu. Ulusal düzeyde de bu yapı korunarak, Türkiye'nin dış ticaretinin neredeyse tamamının imalat sektörlerinden kaynaklandığı görüldü.

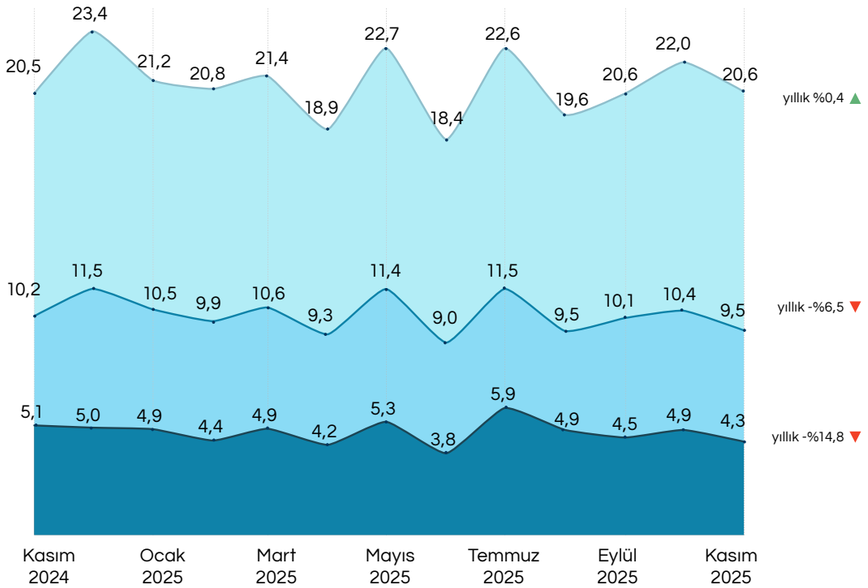
2025 yılı geneline bakıldığında, İstanbul'un dış ticaret performansında **belirli ayların öne çıktığı** görüldü. Aylık ihracat miktarları yıl ortasında (özellikle Mayıs ve Temmuz) yüksek seviyelere ulaşırken, ithalat hacmi de yine yıl ortasına yakın aylarda (Nisan, Temmuz, Eylül) zirve yaptı. Bu zirvelerde, özellikle Çin, Almanya ve Rusya kaynaklı enerji ve ara malı ithalatının rolü büyüktü. Yıl boyunca İstanbul'un Türkiye dış ticaretindeki yüksek payı (ihracatta neredeyse yarısı, ithalatta ise yarıdan fazlası) korunurken, ithalat artışlarının ihracat artışlarının üzerinde seyretmesi, dış ticaret açığının yıl genelinde yapısal bir baskı unsuru olarak devam ettiğini gösterdi. Sektörel olarak ise motorlu taşıtlar ihracatta, ana metal sanayii ise ithalatta yıl boyu ana belirleyici kalemler olarak öne çıkmayı sürdürdü.

Kasım 2025 verileri, İstanbul'un ihracatta merkez rolünü koruduğunu ancak üretim kaynaklı ihracatta daha belirgin bir zayıflama yaşandığını gösterdi.

Kasım 2025'te İstanbul, şirket merkezleri üzerinden 9,5 milyar doların üzerinde bir ihracat gerçekleştirmiş olmasına rağmen, bu miktar geçen yılın aynı dönemine göre %6,5'lik bir azalışmıştır. Buna karşın, İstanbul 20,6 milyar dolarlık Türkiye genel ihracatının %46,1'ini oluşturarak ülkenin en büyük ihracat merkezi olma konumunu korumaktadır. Diğer yandan, faaliyet (üretim) yeri İstanbul olan firmaların ihracatında daha belirgin bir gerileme gözlenmiş, bu rakam %14,8 azalarak 4,3 milyar dolara inmiştir.

İhracatın 2025 yılındaki seyrine bakıldığında ise bakıldığında ise, 2025 yılında İstanbul'dan yapılan aylık ihracatın Mayıs ve Temmuz aylarında 11,4 milyar dolar seviyesinde zirve yaptığı ve İstanbul'un Türkiye ihracatındaki payının yıl boyunca %46,1 ile %50,5 aralığında seyrettiği görülmektedir.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Toplam İhracat Miktarı (milyar $)

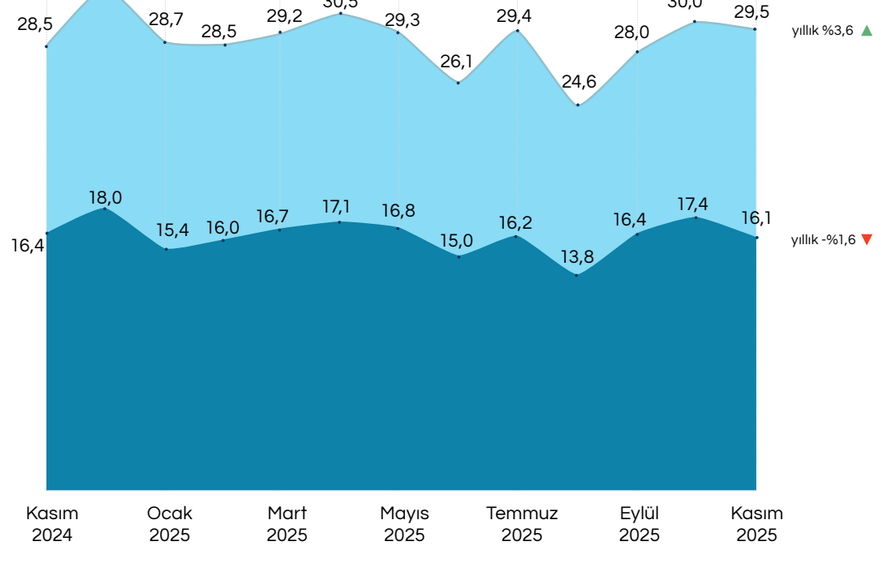
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Kasım 2025'te İstanbul, ithalat hacminde sınırlı bir yıllık gerilemeye rağmen Türkiye ithalatındaki ağırlığını korudu.

İstanbul'da 2025 yılı Kasım ayında ithalat 16,1 milyar doların üzerinde gerçekleşti. Ekim 2025 döneminde İstanbul'un ithalatı, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %1,6 oranında azalış gösterdi. Aynı dönemde Türkiye genelinde ithalat 29,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşirken, İstanbul'un toplam ithalat içindeki payı %54,7 olarak hesaplandı. Kasım 2025'te İstanbul'da dış ticaret açığı 6,6 milyar dolar düzeyinde olurken, Türkiye genelinde dış ticaret açığı 8,9 milyar dolar olarak kaydedildi.

İthalatın 2025 yılındaki seyri incelendiğinde ise 2025 yılında İstanbul'un aylık ithalat tutarının Nisan, Temmuz ve Eylül aylarında 30 milyar dolar seviyelerine ulaşarak zirve yaptığı, İstanbul'un Türkiye ithalatındaki payının ise yıl boyunca %53,7 ile %59,1 aralığında seyrettiği görüldü.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de Toplam İthalat Miktarı (milyar $)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Kasım 2025 döneminde İstanbul'un ihracatında Almanya ve Birleşik Krallık öne çıktı.

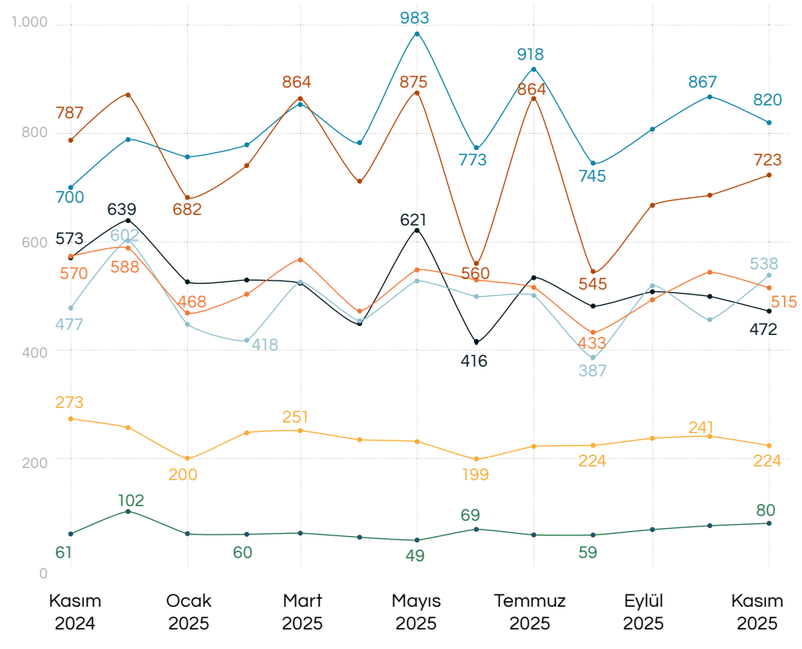
Kasım 2025 döneminde Türkiye'nin ihracatı genel olarak istikrarlı bir görünüm sergilerken, bazı ülkelerde aylık bazda dikkat çekici artışlar gözlendi. Özellikle Fransa'ya ihracat, Ekim 2025'e kıyasla artarak 538 milyon dolar seviyesine ulaştı ve Kasım ayında öne çıkan pazarlardan biri oldu. Birleşik Krallık ve Almanya ihracatı da yüksek seviyesini koruyarak sırasıyla 723 milyon dolar ve 820 milyon dolar olarak gerçekleşti. ABD'ye ihracat ise Kasım ayında 472 milyon dolar ile önceki aylara kıyasla görece sınırlı bir gerileme göstermesine rağmen yüksek hacimli pazarlar arasında yer almaya devam etti.

Yıllık değerlendirmede, 2025 yılı boyunca ihracatta artışların özellikle Mayıs, Temmuz ve Eylül aylarında yoğunlaştığı görüldü. Bu dönemlerde Almanya, Birleşik Krallık ve İtalya gibi Avrupa ülkelerine yapılan ihracatta belirgin yükselişler kaydedildi. Genel olarak ihracat artışları sınırlı ancak süreklilik gösteren bir yapı sergiledi.

▶ Grafik 3. İstanbul'da Seçili Ülkelerle Gerçekleşen İhracat Miktarı (milyon $)

Almanya · ABD · Fransa · Çin · Birleşik Krallık · İtalya · Rusya

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Kasım 2025 döneminde İstanbul'un dış ticaret hacminde Almanya ve Çin öne çıktı.

Kasım 2025 itibariyle ithalat yüksek seyrini sürdürdü ve bazı ülkelerde aylık bazda belirgin artışlar dikkat çekti. Özellikle Almanya'dan yapılan ithalat, Kasım ayında 1,70 milyar dolar seviyesine yükselerek Ekim ayına kıyasla artış gösterdi. Çin'den ithalat ise 2,49 milyar dolar ile yüksek düzeyini korudu, aylık bazda sınırlı bir artışla ithalatın ana belirleyicisi olmayı sürdürdü. Ayrıca Rusya'dan ithalat 1,03 milyar dolar ile yüksek ancak önceki aylara kıyasla daha yatay bir seyir izledi.

2025 yılı genelinde, ithalatta en belirgin artışların Nisan, Temmuz ve Eylül aylarında yaşandığı görüldü. Bu artışlar ağırlıklı olarak Çin, Almanya ve Rusya kaynaklı olup, özellikle yaz aylarında enerji ve ara malı ithalatının etkisiyle ithalat hacmi zirve seviyelere ulaştır. Yıl boyunca ithalat artışlarının ihracat artışlarının üzerinde seyretmesi, dış ticaret açığının temel belirleyicisi oldu.

▶ Grafik 4. İstanbul'da Seçili Ülkelerle Gerçekleşen İthalat Miktarı (milyon $)

Çin · Rusya · İtalya · Birleşik Krallık · Almanya · ABD · Fransa

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Kasım 2025'te İstanbul'un ihracatında motorlu kara taşıtları ilk sırada yer aldı.

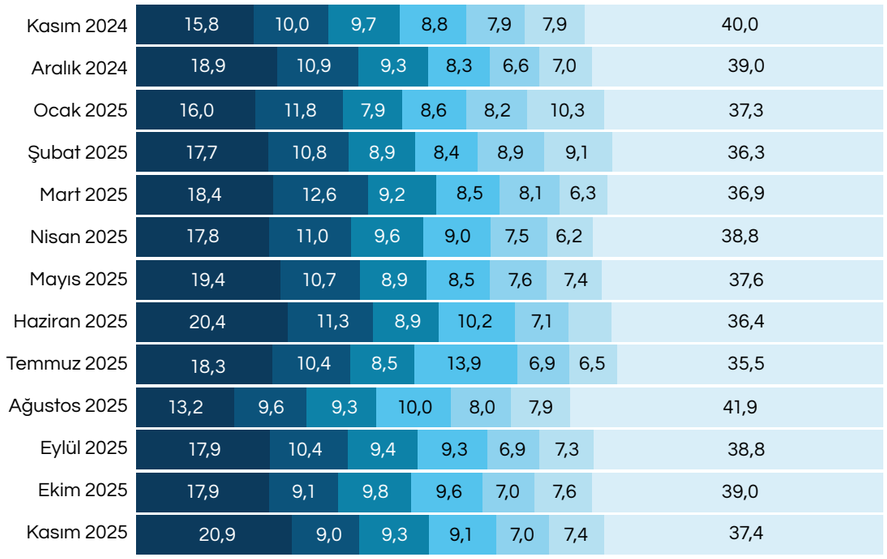
Kasım 2025'te faaliyetlerin aylık toplam ihracat içindeki payları incelendiğinde, ihracatın belirgin biçimde imalat sanayi ağırlıklı olduğu görüldü. Ay boyunca motorlu kara taşıtı ve römork imalatı, toplam ihracatın yaklaşık beşte birini aşan payıyla ilk sırada yer aldı. Bunu makine ve teçhizat imalatı (%9,3), kimyasal madde ve ürünler (%9,1) ile ana metal sanayi (%9,0) ile izlemekte olup, bu faaliyetler birlikte değerlendirildiğinde Kasım ayı ihracatının yarıdan fazlasını oluşturdu. Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış ürünler ile giyim eşyasının payları sırasıyla %7,4 ve %7,0 oldu.

2025 yılı geneli değerlendirildiğinde benzer yapı korunarak; ihracatın büyük kısmı yıl boyunca sanayi sektörlerinden kaynaklandı. Motorlu taşıtlar, yılın tamamında en yüksek paya sahip faaliyet olarak öne çıkarken, metal, kimya ve makine sektörleri istikrarlı biçimde toplam ihracatın ana gövdesini oluşturdu.

▶ Grafik 5. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 2 Seviyesine Göre İstanbul'da İhracatın Faaliyet Kolu Dağılımı (%)

- Motorlu kara taşıtı ve römorklar
- Ana metal sanayi
- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat
- Kimyasal madde ve ürünler
- Giyim eşyası
- Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler
- Diğer

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Kasım 2025'te İstanbul'un ihracatında ana metal sanayi ilk sırada yer aldı.

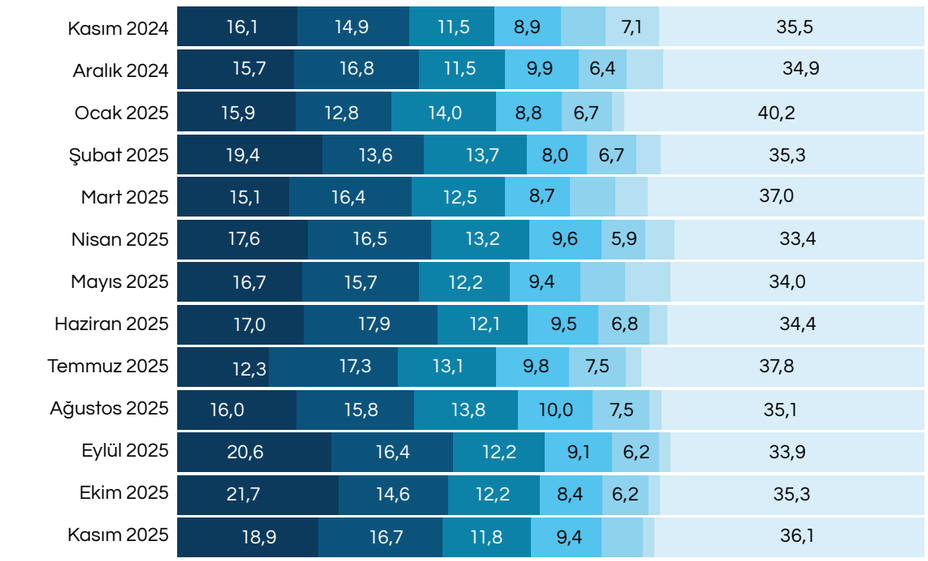
Kasım 2025'te ithalatın faaliyetlere göre aylık dağılımı incelendiğinde, toplam ithalat içinde en yüksek payın ana metal sanayine ait olduğu görüldü. Bu faaliyet, ay toplamının yaklaşık %19'u ile ithalat yapısının temel belirleyicisi konumunda oldu. Motorlu kara taşıtı ve römorklar yaklaşık %17'lik pay ile ikinci sırada yer alırken, kimyasal madde ve ürünler %12 civarındaki payıyla ithalat kompozisyonunda önemli bir ağırlık elde etti. Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat ithalatı toplamın yaklaşık %9-10'u düzeyinde gerçekleşti. Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar ise %5-6 bandında bir pay aldı. Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler ithalat içindeki payı %1-2 gibi oldukça sınırlı düzeyde kaldı.

2025 yılı geneli değerlendirildiğinde, aylık dağılımların büyük ölçüde benzer bir yapı sergilediği görüldü. Yıl boyunca ana metal sanayi ithalatı çoğu ayda %15-22 aralığında seyrederek ithalatın en yüksek paylı sektörü oldu. Motorlu kara taşıtları ve römorklar genellikle %15-18 bandında pay alarak ana metal sanayini takip etti. Kimyasal madde ve ürünler yıl genelinde %11-14 aralığında istikrarlı bir pay sergilerken, makine ve teçhizat ithalatı ise çoğunlukla %8-10 seviyelerinde gerçekleşti. Enerji ve petrol ürünleri niteliğindeki kok kömürü ve rafine ürünlerin payı yıl boyunca %5-7 bandında kalırken, mobilya ve benzeri ürünler ithalat içindeki en düşük paya sahip faaliyet grubu oldu.

▶ Grafik 6. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 2 Seviyesine Göre İstanbul'da İthalatın Faaliyet Kolu Dağılımı (%)

- Ana metal sanayi
- Motorlu kara taşıtı ve römorklar
- Kimyasal madde ve ürünler
- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat
- Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar
- Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler
- Diğer

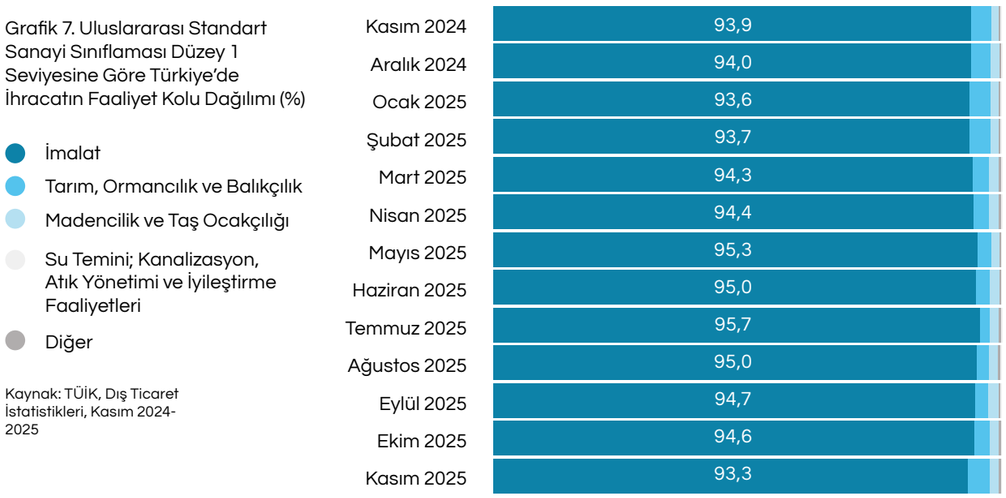
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Kasım 2025'te Türkiye'nin ihracatı büyük ölçüde imalat sanayine dayanmaya devam ederken, diğer sektörlerin payı sınırlı kaldı.

2025 yılı Kasım ayında ihracatta imalat sanayinin payı %93,3 olurken, tarım, ormancılık ve balıkçılık %3,0; madencilik ve taş ocakçılığı ise %1,8 pay aldı. 2025 yılı genelinde imalat sanayinin payı en düşük %93,3 ile Kasım ayında, en yüksek %95,7 ile Temmuz ayında kaydedildi.

▶ Grafik 7. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 1 Seviyesine Göre Türkiye'de İhracatın Faaliyet Kolu Dağılımı (%)

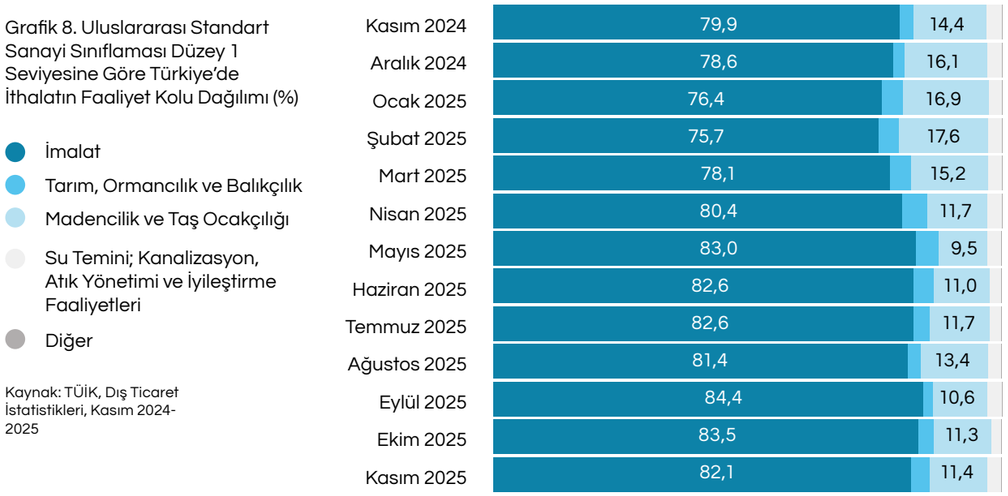

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

Kasım 2025'te Türkiye'nin ithalatı büyük ölçüde imalat sanayine dayanmaya devam ederken, diğer sektörlerin payı sınırlı kaldı.

2025 yılı Kasım ayında ithalat tarafında da ihracata benzer bir görünüm izlenmiş, ithalatın %82,1'i imalat sanayinden gerçekleşti; madencilik ve taş ocakçılığı %11,4, tarım, ormancılık ve balıkçılık %3,0, su temini–kanalizasyon–atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ise %2,0 payla daha sınırlı düzeylerde kaldı. 2025 yılı genelinde imalat sanayinin payı en düşük %75,7 ile Şubat ayında, en yüksek %84,4 ile Eylül ayında kaydedildi.

▶ Grafik 8. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 1 Seviyesine Göre Türkiye'de İthalatın Faaliyet Kolu Dağılımı (%)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Kasım 2024-2025

4.6 İşgücü Piyasası

İstanbul, Türkiye işgücü piyasası içinde merkezi konumunu korumaktadır. Aktif sigortalı sayısı yüksek seviyelerde seyretmekle birlikte, son dönemde istihdam artış hızının sınırlı kaldığı görülmektedir. Türkiye genelinde de benzer şekilde yatay bir istihdam görünümü dikkat çekmektedir.

İstanbul'daki istihdam yapısı ağırlıklı olarak ücretli çalışanlara dayanmaktadır. Özel sektörün belirleyici rolü sürerken, serbest çalışanlar ve kamu istihdamının payı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

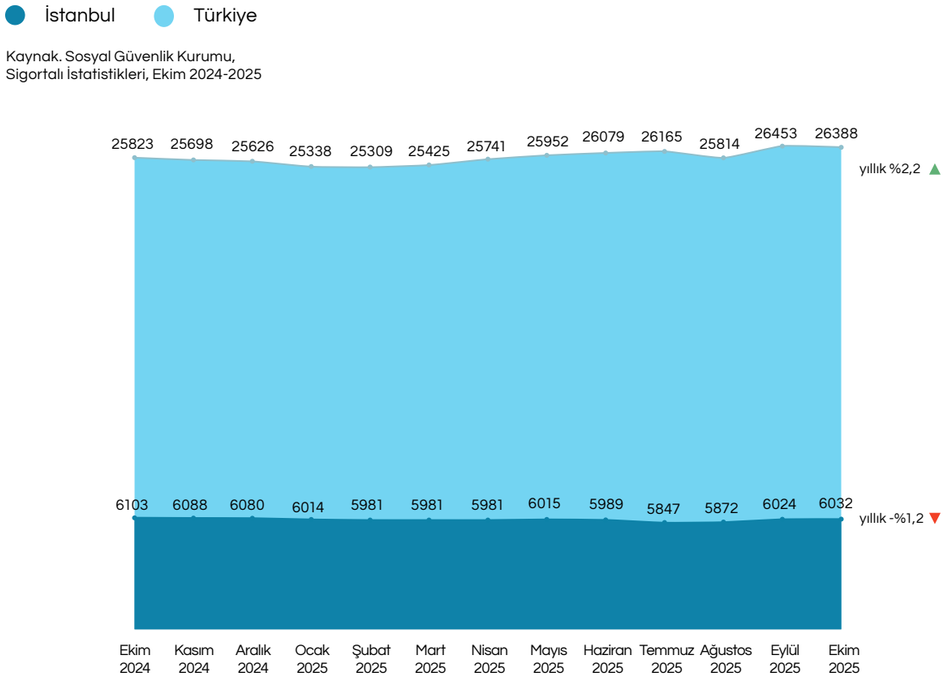
Pasif sigortalıların artışı, hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde sosyal güvenlik sistemi üzerindeki yükün devam ettiğine işaret etmektedir. İstanbul'da emeklilik kaynaklı pasif sigortalıların ağırlığı öne çıkarken, Türkiye genelinde daha dengeli bir pasif dağılım görülmektedir. Kamu istihdamının İstanbul'daki payı düşük seviyelerde kalırken, kadınların sigortalı istihdam içindeki payı görece daha yüksek olsa da istenen düzeye ulaşmamıştır.

Genel olarak, İstanbul işgücü piyasasında istihdamın niteliği, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal güvenlik dengesi Türkiye'de istihdam profilinden farklılıklar içermektedir.

İstanbul'da ve Türkiye'de son 12 ayda aktif sigortalı sayısı benzer eğilim gösterdi.

2025 yılı Ekim ayı itibariyle İstanbul'da aktif sigortalı sayısının 6 milyon olduğu görülmektedir. Bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla İstanbul'daki aktif sigortalı sayısı %1,2 oranında azalırken, Türkiye genelinde aktif sigortalı sayısı %2,2 oranında artarak 26 milyon 388 bine ulaşmıştır. İstanbul, Türkiye genelindeki aktif sigortalıların yaklaşık %22,9'unu oluşturmaktadır. İstanbul'da aktif sigortalı sayısının sınırlı bir değişim gösterdiğine işaret ederken, Türkiye genelinde de benzer şekilde yatay bir seyir izlenmiştir. Türkiye'de aktif sigortalı sayısının en yüksek olduğu ay eylül ayı iken en düşük olduğu ay ocak ayı olmuştur.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Aktif Sigortalıların Sayısı (bin kişi)

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

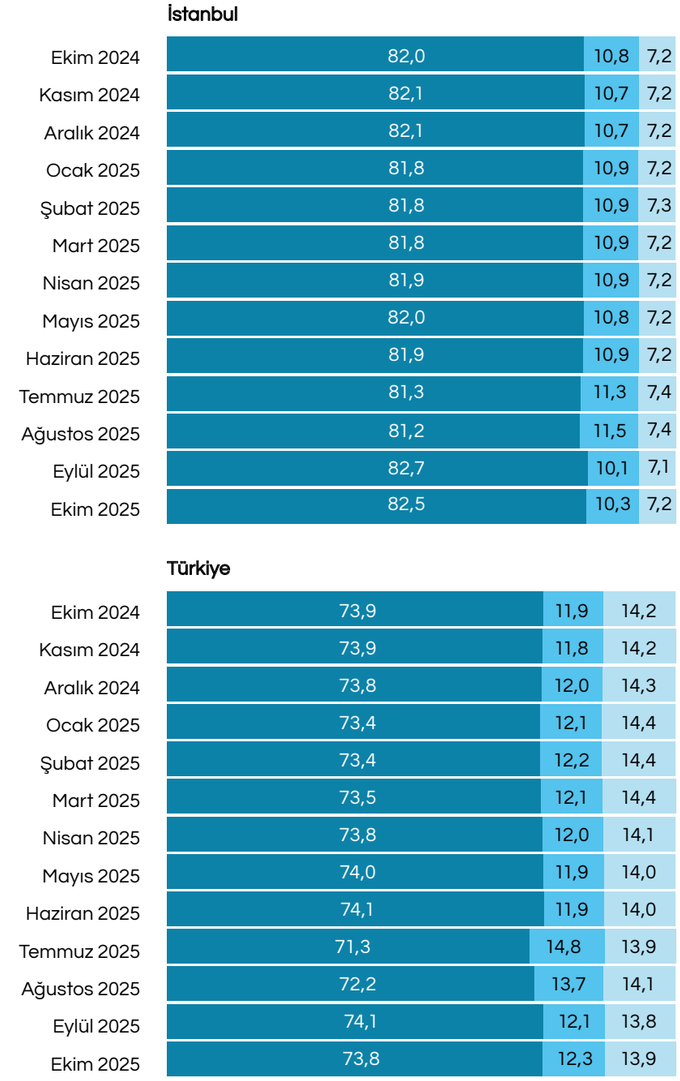
Yıl boyunca İstanbul'daki 4A sigortalı aktif çalışan sayısı Türkiye'nin 8 puan üstünde seyretti.

2025 yılı Ekim ayı itibarıyla İstanbul'daki aktif sigortalıların %82,5'i 4A, %10,3'ü 4B ve %7,2'si 4C kapsamında yer almaktadır. Türkiye genelinde ise aktif sigortalıların %73,4'ü 4A, %12,3'ü 4B ve %13,9'u 4C statüsündedir. İstanbul'da 4A'lıların payı Türkiye ortalamasının 8,5 puan üzerinde seyretmektedir. Buna karşılık İstanbul'daki 4B ve 4C kapsamındaki sigortalıların payı Türkiye geneline kıyasla daha düşük seviyelerde seyretmektedir.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de Aktif Sigortalıların Dağılımı (%)

4A
4B
4C

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

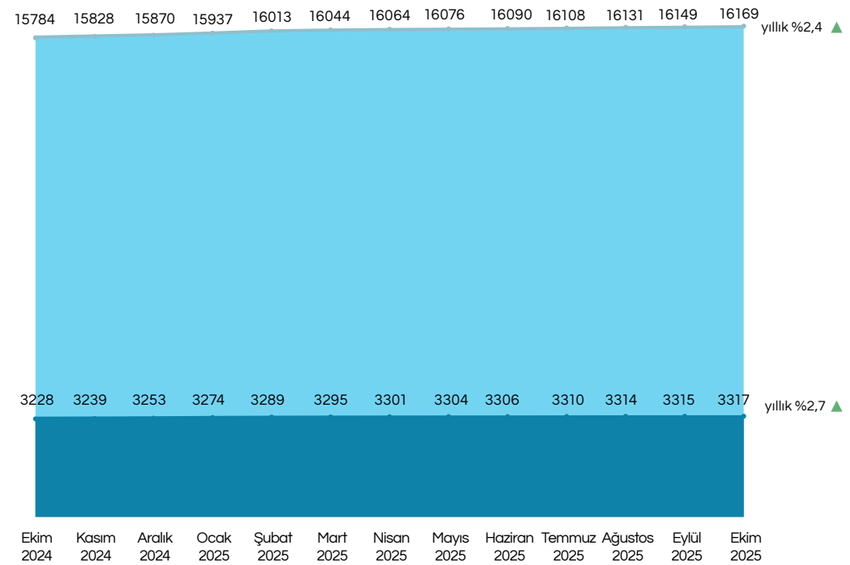
Türkiye ve İstanbul'da pasif sigortalı sayısı son 12 ayda artış gösterdi.

"Pasif sigortalı" kavramı, uzun ve kısa vadeli sigorta kolları kapsamında kendisine veya hak sahiplerine aylık ve/veya gelir bağlanan kişileri ifade etmektedir. 2025 yılı Ekim ayında İstanbul'daki pasif sigortalı dosya sayısı 3 milyon 317 bin olarak kaydedilmiştir. Türkiye genelinde pasif sigortalı dosya sayısı ise 16 milyon 169 bine ulaşmıştır. Bir önceki yıla göre pasif dosya sayısı İstanbul'da %2,7, Türkiye genelinde ise %2,4 oranında artış göstermiştir.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'deki Pasif Sigortalı Dosya Sayısı (bin kişi)

İstanbul
Türkiye

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

İstanbul ve Türkiye'de pasif sigortalı dosyalarının büyük bölümünü 4A sigortalı türü dosyalar oluşturdu.

Pasif sigortalı dosyaların türlerine göre dağılımı İstanbul ve Türkiye arasında farklılık göstermektedir. Türkiye'de emeklilik kaynaklı pasif dosyaların payı öne çıkarken, İstanbul'da 4A ve 4B oranları benzer paya sahip olduğu görülmüştür.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de Pasif Sigortalı Dosya Dağılımı (%)

4A
4B
4C

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

İstanbul

	4A	4B	4C
Ekim 2024	80,3	9,8	9,8
Kasım 2024	80,4	9,8	9,8
Aralık 2024	80,4	9,8	9,8
Ocak 2025	80,5	9,7	9,7
Şubat 2025	80,6	9,7	9,7
Mart 2025	80,6	9,7	9,7
Nisan 2025	80,6	9,7	9,7
Mayıs 2025	80,6	9,7	9,7
Haziran 2025	80,6	9,7	9,7
Temmuz 2025	80,6	9,7	9,7
Ağustos 2025	80,6	9,7	9,7
Eylül 2025	80,6	9,7	9,7
Ekim 2025	80,6	9,7	9,7

Türkiye

	4A	4B	4C
Ekim 2024	67,8	17,4	14,8
Kasım 2024	67,9	17,4	14,7
Aralık 2024	68,0	17,3	14,7
Ocak 2025	68,1	17,3	14,7
Şubat 2025	68,2	17,2	14,6
Mart 2025	68,2	17,2	14,6
Nisan 2025	68,2	17,1	14,6
Mayıs 2025	68,3	17,1	14,6
Haziran 2025	68,3	17,1	14,6
Temmuz 2025	68,3	17,1	14,6
Ağustos 2025	68,3	17,1	14,6
Eylül 2025	68,3	17,1	14,6
Ekim 2025	68,3	17,1	14,6

İstanbul'da 2025 yılı Ekim ayında aktif pasif oranı, geçen yılın aynı dönemine göre düşüş gösterdi.

İstanbul'da aktif pasif sigortalı oranı sigorta türlerine göre incelendiğinde 4A ve 4C'nin benzer eğilimde olduğu görülmektedir. 4B sigorta türünde ise yıl içerisinde diğer sigorta türlerinden farklı bir seyir görülmüştür. Ağustos ayında 2,09 olan aktif pasif oranı bir sonraki ay son on iki ayın en düşük oranı olan 1,9'a gerilemiştir. 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla İstanbul'da aktif/pasif oranı 1,82 olarak hesaplanmıştır. Bu oran, her 100 pasif sigortalıya karşılık 182 aktif sigortalının bulunduğunu göstermektedir. Bir önceki yıl 1,89 olan oran, yıllık bazda 0,07 puanlık bir gerilemeye işaret etmektedir.

▶ Grafik 5. İstanbul'da Aktif Pasif Oranı

4A 4B 4C Genel Toplam

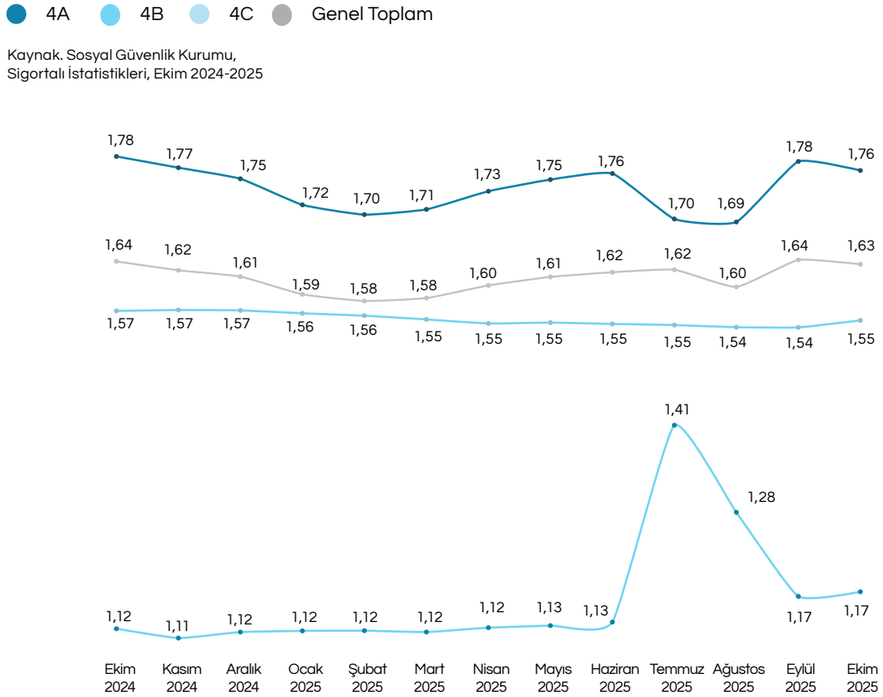
Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Türkiye'de 2025 yılında aktif pasif oranı geçen yılın aynı dönemine göre düşüş gösterdi.

Türkiye genelinde 2025 yılı Ekim ayında aktif/pasif oranı 1,63 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl 1,64 olan oran, Türkiye genelinde benzer seyrin devam ettiğini göstermektedir.

▶ Grafik 6. Türkiye'de Aktif Pasif Oranı

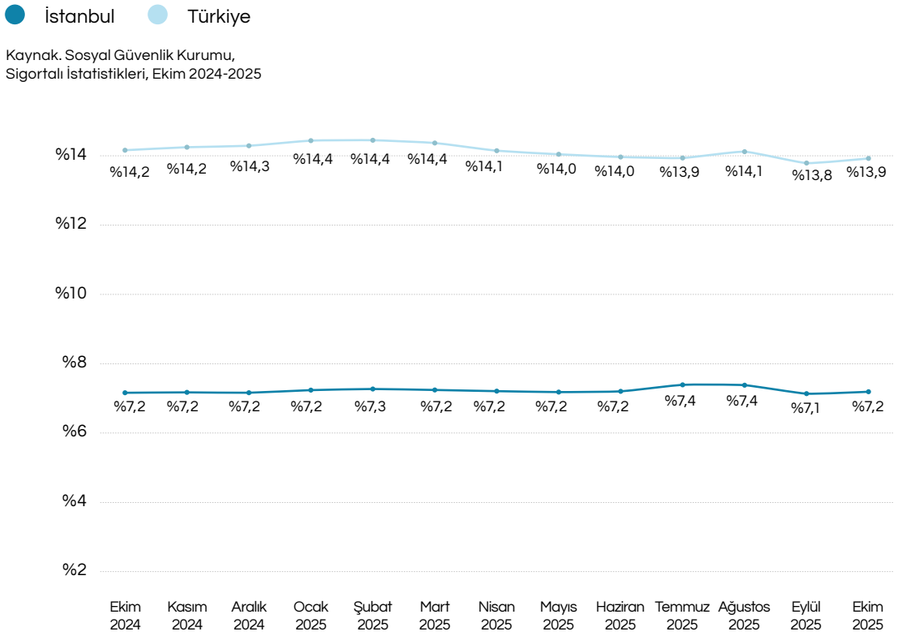
Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu,
Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Kamu istihdamının toplam istihdam içindeki payı İstanbul'da sınırlı kalırken, Türkiye genelinde daha belirgin bir rol oynadığı görüldü.

İstanbul ve Türkiye'de aktif kamu çalışanlarının (4C'li) tüm sigortalı çalışanlar içindeki payı incelendiğinde, son 12 ayda İstanbul'da aktif sigortalıların oranının %7'lik kısmının kamu çalışanı olduğu, Türkiye genelinde ise bu oranın %13-14 düzeyinde olduğu görülmüştür.

2025 yılı Ekim ayı itibariyle İstanbul'da aktif kamu çalışanlarının toplam aktif sigortalılar içindeki payı %7,2 olarak ölçülmüştür. Türkiye genelinde ise bu oran %13,9 düzeyindedir. İstanbul'daki kamu çalışanı payı, Türkiye ortalamasının 6,7 puan altında kalmaktadır.

▶ Grafik 7. İstanbul ve Türkiye'de Aktif Kamu Çalışanlarının (4C'li) Payı

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu,
Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

İstanbul'da kadınların sigortalı istihdamdaki payı Türkiye ortalamasının üzerinde olsa da, kadın istihdamı her iki ölçekte de düşük seviyede kalıyor.

İstanbul ve Türkiye genelinde aktif sigortalıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde erkek sigortalıların oranı kadınlardan belirgin şekilde yüksektir. Kategoriler arasında en dikkat çekici fark 4B sınıfında görülmektedir; 4B sınıfında İstanbul'da ve Türkiye'de kadın oranı %25 civarındadır. Buna karşılık 4C kategorisinde kadın sigortalı oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Tüm sigorta türlerinde İstanbul'daki kadın sigortalı oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu gözlemlenmektedir.

▶ Grafik 8. İstanbul ve Türkiye'de Aktif Sigortalı Kadın Oranı (%)

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

4A

İstanbul	38,6	38,7	38,8	38,9	39,2	39,5	39,3	39,4	39,3	38,5	38,5	39,0	39,2
Türkiye	34,8	34,9	35,1	35,2	35,5	35,8	35,5	35,6	35,6	34,5	34,5	35,2	35,2

4B

İstanbul	24,8	24,9	24,9	24,9	24,9	25,0	25,0	24,9	25,0	24,9	25,0	24,6	24,4
Türkiye	25,4	25,5	25,5	25,4	25,5	25,6	25,6	25,5	25,6	24,2	26,3	25,8	25,4

4C

İstanbul	45,3	45,2	45,3	45,4	45,3	45,4	45,4	45,3	45,3	45,3	45,1	45,1	44,9
Türkiye	38,4	38,3	38,3	38,4	38,4	38,4	38,5	38,4	38,5	38,4	38,4	38,5	38,3

Genel Toplam

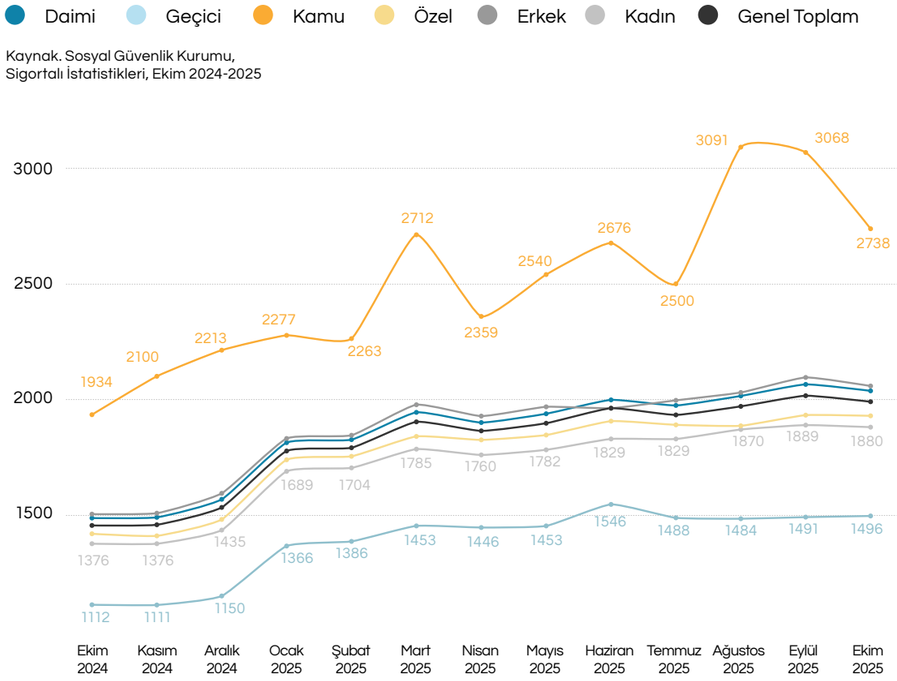
İstanbul	37,6	37,7	37,8	37,9	38,1	38,4	38,1	38,3	38,2	37,5	37,4	38,0	38,1
Türkiye	34,1	34,3	34,4	34,5	34,7	34,9	34,7	34,8	34,8	33,5	33,9	34,5	34,5

İstanbul'da zorunlu sigortalıların kazanç düzeyi Türkiye ortalamasından farklılık gösterdi.

İstanbul'da zorunlu sigortalıların ortalama günlük kazançları incelendiğinde en yüksek aylık kazanca sahip olan grubun kamu çalışanları olduğu görülmüştür. En düşük grup ise geçici çalışanlar olmuştur. Cinsiyetler arası gelir farkına bakıldığında ise erkeklerin kadınlardan daha fazla kazandığı görülmüştür. İstanbul'daki günlük kazanç düzeyi Türkiye ortalamasının belirgin biçimde üzerindedir.

▶ Grafik 9. 4A Kapsamındaki Zorunlu Sigortalıların Ortalama Günlük Kazancı - İstanbul

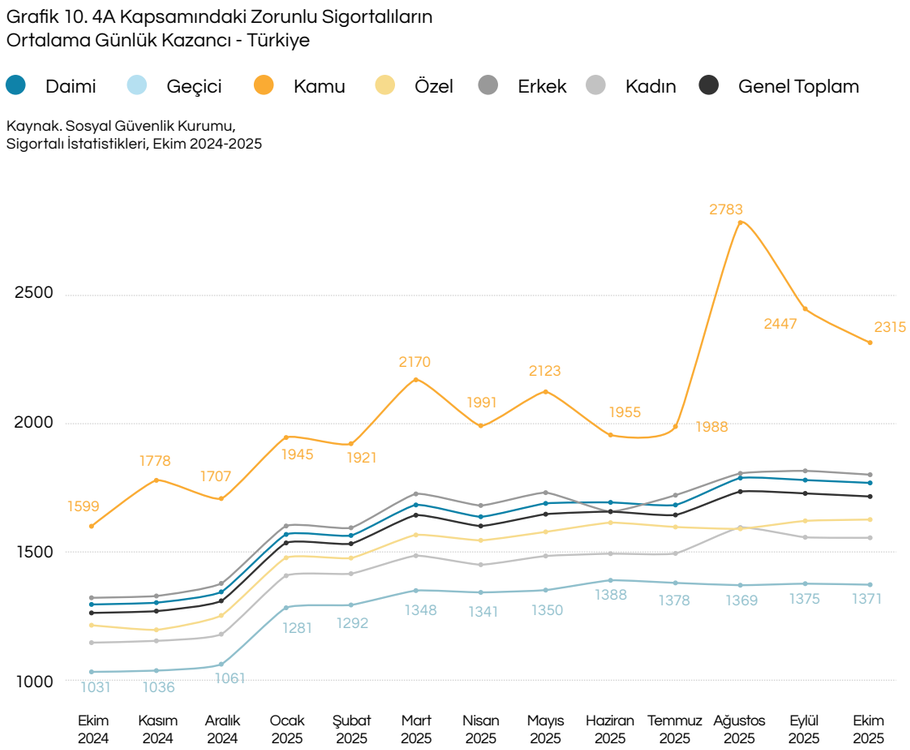
Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Türkiye genelinde zorunlu sigortalı kazançları İstanbul'dan daha düşük bir seviyede seyretti.

Türkiye'de zorunlu sigortalıların ortalama günlük kazançları incelendiğinde en yüksek aylık kazanca sahip olan grubun kamu çalışanları olduğu görülmüştür. En düşük grup ise geçici çalışanlar olmuştur. Cinsiyetler arası gelir farkına bakıldığında ise erkeklerin kadınlardan daha fazla kazandığı görülmüştür. İstanbul'dan farklı olarak tüm kategori tiplerinde Türkiye'de ortalama günlük kazanç İstanbul'un altında kalmıştır.

▶ Grafik 10. 4A Kapsamındaki Zorunlu Sigortalıların Ortalama Günlük Kazancı - Türkiye

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Ekim 2024-2025

Sektörel Veriler Metodolojisi

(4.1) Konut Piyasası Metodolojisi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Konut Satış İstatistikleri'nden derlenerek oluşturulmuştur. Konut verileri, TÜİK tarafından 18.11.2025 tarihinde yayınlanmış olup, hazırladığımız bülten Ekim 2025 verilerini içermektedir.

(4.2) Turizm Metodolojisi: Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ) verileri derlenerek oluşturulmuştur. Sınır istatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 21.11.2025 tarihine yayınlanan Ekim 2025 verilerini içermektedir. Konaklama ve tesis istatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 07.11.2025 tarihine yayınlanan Eylül 2025 verilerini içermektedir. Hava ulaşımı istatistikleri, DHMİ tarafından 14.11.2025 tarihine yayınlanan Ekim 2025 verilerini içermektedir.

(4.3) Enerji Tüketimi Metodolojisi: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) verileri derlenerek oluşturulmuştur. EPDK'nın 28.11.2025 tarihinde yayınladığı elektrik piyasası ve doğal gaz piyasası aylık sektörel raporları Eylül 2025 verilerini içermektedir.

(4.4) Mali & Finansal Göstergeler Metodolojisi: Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Vergi tahsilatı ve tahakkukuna dair veriler Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 17.11.2025 tarihinde yayınlanan Merkezi Yönetim Bütçe Denge Tablosu verilerinin derlenmesiyle oluşturulup, yapılan çalışma Ekim 2025 verilerini içermektedir. Şirket verileri, TOBB tarafından 21.11.2025 tarihinde yayınlanan Ekim 2025 verilerini içermektedir. Kredi ve mevduata dair bulgular, BDDK tarafından 30.10.2025 tarihinde yayınlanan ve 2025 3. Çeyrek dönemini gösteren İllere Göre Bankacılık Sektörü Verileri derlenerek oluşturulmuştur.

(4.5) Dış Ticaret Metodolojisi: TÜİK tarafından 27.11.2025 tarihinde yayınlanan ve Ekim 2025 dönemini gösteren Dış Ticaret İstatistikleri derlenerek oluşturulmuştur.

(4.6) İşgücü Piyasası Metodolojisi: Sigortalı çalışan verileri, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından 28.11.2025 yayınlanan Aylık İstatistik Bülteni verileri derlenerek oluşturulup, Eylül 2025 verilerini içermektedir.

İstanbul Planlama Ajansı

ipa.istanbul ipaistanbul ipa.istanbulplanlamaajansi